

PLA COMARCAL DE CIUTADANIA I MIGRACIONS:

**Transversalització de les Polítiques
Migratòries en els Serveis Públics, el
Foment de la Participació Ciutadana i la
Dinamització Comunitària**

2026-2028

**Consell Comarcal
de l'Alt Urgell**

**CIUTADANIA
MIGRACIONS**
ALT URGELL

 **Consorci
d'atenció
a les persones
de l'Alt Urgell**

Coordinació, execució del treball:

LA PERIFÈRICA

SOLUCIONS SOCIALS I EDUCATIVES

Equip investigador:

Alba Cuevas i Özgür Günes Öztürk

ÍNDIX

ÍNDIX	3
Presentació	4
1. Introducció	6
1.1. Marc competencial dels ens locals	6
1.2. Per a què les polítiques antiracistes?	13
1.3. Pinzellades marc normatiu	16
1.4. Glossari amb conceptes clau	19
2. Metodologia del procés i enfocament de gènere	23
2.1. Fase exploratòria	23
2.2. Fase diagnòstica	24
2.3. Fase participativa	25
2.4. Fases propositiva, reflexiva i final	25
2.5. Perspectiva de gènere	26
3. Radiografia socioeconòmica i demogràfica de l'Alt Urgell	28
4. Diagnosi i Pla d'Acció per eixos estratègics	35
4.1. Comarca acollidora	36
4.2. Comarca Igualitaria	46
4.3. Comarca antiracista	64
4.4. Comarca de pertinences	75
5. Seguiment i avaluació del Pla	92
Annex 1: Persones participants en la diagnosi social	94

Presentació

Aquest informe presenta els resultats del procés de diagnosi social i la proposta del Pla Comarcal de Ciutadania i Migracions de l'Alt Urgell per al període 2026–2028. El document s'ha elaborat a partir d'un treball intensiu de recollida i anàlisi de dades, combinant metodologies qualitatives i quantitatives, i incorpora la mirada dels agents locals que intervenen en l'àmbit de la ciutadania, l'acollida, la cohesió social i l'antiracisme. El Pla es desenvolupa en un context territorial particular: una comarca de baixa densitat, rural i dispersa, marcada per la seva condició fronterera amb Andorra i per dinàmiques socioeconòmiques que impacten de manera directa en la mobilitat, l'accés a drets i les oportunitats de les persones migrades i racialitzades.

Els objectius generals d'aquesta proposta són desenvolupar una diagnosi rigorosa de la realitat migratòria de la comarca; identificar els principals desafiaments en matèria d'acollida, cohesió social i lluita antiracista; incorporar metodologies participatives que permetin recollir la pluralitat de veus del territori; analitzar els resultats de la diagnosi; establir línies i objectius estratègics per als àmbits d'actuació del Consell Comarcal; determinar actuacions específiques amb els seus indicadors de seguiment; i dissenyar un cronograma realista que tingui en compte la capacitat operativa del territori i la necessitat de coordinació amb altres actors locals i supracomaricals. Tot plegat ha de contribuir a disposar d'un instrument de planificació útil, actualitzat i adaptat a les característiques específiques de l'Alt Urgell.

El document s'organitza en cinc blocs que, conjuntament, ofereixen una visió completa de la diagnosi i del Pla d'Acció. En primer lloc, s'ofereix un marc conceptual i normatiu que situa la necessitat d'impulsar polítiques migratòries i antiracistes en l'àmbit comarcal, i que formula una pregunta fonamental per orientar la lectura del Pla: *per a què polítiques antiracistes en un territori com l'Alt Urgell?* Aquesta part introdueix la justificació teòrica, política i normativa que sustenta el Pla i en delimita els objectius generals.

En segon lloc, es presenta detalladament la metodologia emprada en el procés de diagnosi, desenvolupada a partir de sis fases de treball i complementada amb un enfocament de gènere. El disseny metodològic combina entrevistes individuals i grupals, grups focals, una enquesta comarcal i espais de treball participatiu amb professionals i joves, i ha permès identificar necessitats, reptes, fortaleeses i oportunitats des de múltiples perspectives territorials.

El Pla d'Acció pretén ser un full de ruta per orientar la transformació de les polítiques migratòries i antiracistes a escala comarcal, reforçar la transversalització d'aquesta mirada en els serveis públics, i promoure la participació ciutadana i la dinamització comunitària. El document incorpora un cronograma d'execució a curt i mig termini, així com una proposta de sistema d'indicadors quantitatius i qualitatius per facilitar el seguiment i l'avaluació del Pla. A més, inclou un apartat específic dedicat a la definició dels mecanismes, criteris i instruments que han de permetre monitoritzar el grau d'implementació del Pla i valorar-ne l'impacte durant el període 2026–2028.

En aquest marc, cal remarcar que el desplegament del Pla requereix un **compromís polític explícit**, tant pel que fa a la seva aprovació institucional com a la dotació de recursos humans, materials i organitzatius necessaris per garantir-ne l'efectivitat. Sense aquest compromís, les actuacions proposades difícilment podrien consolidar-se o generar transformacions estructurals.

Finalment, el document es tanca amb un annex que recull les persones participants en la diagnosi social i els espais de treball que han contribuït a construir un Pla arrelat a les necessitats reals del territori. El conjunt del procés aspira a dotar els ens locals de l'Alt Urgell —tant el Consell Comarcal com els ajuntaments— d'una eina útil, rigorosa i realista per orientar la presa de decisions i avançar cap a una comarca acollidora, igualitària, cohesionada i compromesa amb l'eradicació del racisme.

1. Introducció

1.1. Marc competencial dels ens locals

Els ens locals tenen un paper clau en l'acolliment de les persones d'origen migrant, ja que són el primer punt d'arribada i gestionen les necessitats bàsiques de les veïnes¹. Els ens locals han de **garantir l'accés universal a serveis públics i promoure l'autonomia i la inserció laboral de les persones d'origen migrant per facilitar-ne l'arribada i la vida al nou lloc**. La Carta Europea de Drets Humans a la Ciutat estableix que els drets s'han de reconèixer a totes les habitants del municipi sense discriminació, i que els grups vulnerables tenen dret a mesures de protecció. Així doncs, els ens locals tenen responsabilitats clau cap a les persones que han fet una trajectòria migratòria com ara **facilitar l'empadronament, afavorir la regularització de les persones en situació irregular i promoure la cohesió social**. Abans de desenvolupar, però, les responsabilitats dels ens locals cap a les persones d'origen migrant convé aproximar-nos al marc competencial d'aquests per entendre millor les seves possibilitats i limitacions que tenen. La Constitució espanyola del 1978 va establir un nou model d'estat descentralitzat, en què el poder es va distribuir entre diferents nivells: l'estat, les comunitats autònomes i els ens locals, totes aquestes entitats amb diferents graus d'autonomia i de descentralització: Mentre que les comunitats autònomes van adquirir una autonomia política, la descentralització, en el cas dels ens locals va ser principalment de caràcter administratiu donat que són les comunitats autònomes que poden desenvolupar la seva pròpia legislació dins aquest marc, incloent-hi l'organització i el règim jurídic de les administracions locals.

D'acord amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, l'organització territorial bàsica del nostre país es divideix en municipis, comarques i vegueries. A més, hi ha altres ens locals de caràcter supramunicipal. Catalunya es caracteritza per una gran quantitat de municipis, en són 948, la majoria dels quals no tenen una població significativa. Aquests 948 municipis formen 42 comarques i 4 províncies. La Llei reguladora de les bases del règim local estableix que tant l'Estat com les comunitats autònomes han de garantir als municipis, les províncies i les illes el dret a intervenir en els assumptes que els afectin directament, i atribuir-los les competències que corresponguin segons les seves característiques i capacitat de gestió. Catalunya, arran del seu fallit intent de suprimir les províncies va optar per estructurar la seva ordenació territorial en municipis i comarques, tal com ho estableix l'article 5 del seu primer Estatut d'Autonomia. De fet, l'aprovació del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya, mitjançant la Llei orgànica 6/2006 de 19 de juliol, va marcar un canvi notable en el tractament del règim local donat que l'article 84 va atorgar als ens locals competències pròpies (Alonso Higuera, 2018-19). Per una altra banda, l'article 66.1 del Decret legislatiu 2/2003 de Catalunya atorga als ens locals competències per **promoure activitats i prestar serveis públics que satisfan les necessitats de la població**. A més, estableix que les comarques i les entitats

¹ Optem per escriure en femení plural genèric com a neutre donat que portarà implícit la paraula "persones" tot i ser conscients que aquest és l'últim recurs a optar que tenim per no reproduir un llenguatge sexista i binari.

metropolitanes poden assumir aquestes competències municipals en els casos i requisits previstos per les lleis.

Aquest text normatiu també atribueix als municipis competències en l'àmbit de la cohesió social, la prestació dels serveis socials, la joventut, la promoció de la dona, l'ocupació i la lluita contra l'atur, entre altres. L'art. 9.1 d'aquest Decret legislatiu estableix la possibilitat que les competències pròpies dels ens locals puguin exercir-se en coordinació amb altres administracions públiques, i l'art. 9.5, del mateix text normatiu, declara la primacia dels principis de subsidiarietat i de màxima proximitat de la gestió administrativa a les ciutadanes.

Les competències locals d'interès per al pla que teniu entre mans inclouen: **la gestió del transport de viatgers municipal i la regulació i la prestació de serveis d'atenció a les persones, serveis socials públics d'assistència primària i polítiques d'acollida de persones d'origen migrant.** A més, els municipis tenen competències pròpies en **l'avaluació i la informació de situacions de necessitat social, l'atenció immediata a persones en risc d'exclusió social i les actuacions per promoure la igualtat de gènere i combatre la violència de gènere.** D'altra banda, els governs, tant a escala nacional com regional, poden transferir certes competències als ajuntaments, adoptant enfocaments uniformes. Aquestes responsabilitats inclouen la prestació de serveis socials, la promoció de la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència contra la dona.

Les comunitats autònomes poden establir **comarques** o altres entitats que agrupin diversos municipis, segons el que estableix l'article 42 de la Llei Reguladora de les Bases del Règim Local. Aquestes agrupacions territorials es creen quan hi ha interessos comuns entre els municipis que les conformen, cosa que requereix una gestió pròpia o la prestació de serveis en un àmbit superior al municipal. Les comarques són entitats territorials formades per l'agrupació de municipis veïns, establertes pel Parlament de Catalunya de manera obligatòria, amb personalitat jurídica pròpia i autonomia per complir els seus propòsits. La creació de noves entitats municipals pot afectar la distribució de competències entre els municipis, però no pot privar aquests dels serveis municipals mínims ni d'un nivell mínim d'intervenció en les matèries en què el legislador els atorga competències específiques.

La realitat dels consells comarcals varia considerablement també a Catalunya, depenent del territori, les competències assumides, el nivell de formació i el seu paper amb els ajuntaments. L'organització comarcal de Catalunya es regeix actualment pel Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, que va aprovar el Text refós de la Llei de l'organització comarcal, la qual s'estén a tot el territori de Catalunya, sense que cap municipi pugui quedar exclòs ni pertànyer a més d'una comarca. Ja hem dit que actualment Catalunya compta amb 42 comarques.

Competències de les comarques catalanes:

- Competències que li atribueix **la llei** en matèria de cooperació, assessorament i coordinació dels ajuntaments.

- Competències que li atribueixin les lleis del **Parlament** tenint en compte la tipologia de les comarques, i sens perjudici de l'atribució directa de competències als ajuntaments dels municipis que compleixin els requisits mínims de població, capacitat econòmica o capacitat de gestió, d'acord amb els criteris objectius que estableixin les mateixes lleis sectorials.
- Competències que li deleguin o li encarreguin de gestionar l'**Administració de la Generalitat**, la diputació corresponent, els municipis, les mancomunitats i les comunitats de municipis, i les organitzacions associatives d'ens locals regulades pel TRLMC.
- L'execució d'obres i la prestació de serveis dins de l'àmbit de les seves competències.

Els municipis que compleixen certs requisits legals poden assumir responsabilitats addicionals. Les administracions autonòmiques, provincials, municipals i altres entitats locals poden delegar l'execució d'obres i la prestació de serveis a aquests municipis. **En el cas de les comarques, el ple hi té un paper més rellevant que la presidència, en què part de les competències executives s'atribueixen a la gerència** i el ple adquireix certes competències en matèria de recursos humans.

En relació amb les competències en matèria de l'estrangeria:

Ja se sap que la política d'estrangeria és competència exclusiva de l'Estat espanyol, que atorga autoritzacions de residència i de treball a persones d'origen migrant, així com controla les fronteres i aplica la normativa en matèria d'immigració. Tot i que els governs locals assumeixen l'atenció directa de les demandes d'aquesta població, la seva capacitat d'incidència en aquest àmbit és molt reduïda, cosa que genera un desfasament entre el paper que se'ls atorga i les competències reals que tenen.

Ja hem dit que l'administració municipal exerceix un paper crucial en l'acollida de persones d'origen migrant. Això és perquè tenen responsabilitats delegades a àrees relacionades definides per les lleis nacionals i regionals sobre estrangeria i assumptes locals. Aquestes responsabilitats inclouen promoure l'accés a l'habitatge, participar en la prestació de serveis de salut bàsics, gestionar centres educatius municipals i garantir la igualtat d'accés als serveis socials. A més a més, els ens locals s'encarreguen de la gestió del padró municipal que és fonamental per accedir a determinats serveis i per a la planificació municipal. El seu rol és clau en el procés de reagrupaments familiars sent responsables de certificar la idoneïtat dels habitatges de les sol·licitants. I, sobretot els ens locals juguen un paper important en els processos d'arrelament de les persones d'origen migrant, el qual és un instrument que permet a les persones d'origen migrant obtenir un permís de residència temporal quan no hi poden accedir per altres mitjans.

La sol·licitud de residència temporal per arrelament requereix que la sol·licitant proporcioni informació sobre la seva residència habitual al municipi, incloent-hi dades com el temps que hi viu, els recursos econòmics de què disposa, el seu nivell de coneixement dels idiomes locals, les seves connexions

amb xarxes socials i la seva participació en programes d'integració² laboral i social. A Catalunya l'organisme responsable és a la Secretaria d'Igualtats, concretament la Direcció General de Migracions, Refugi i Antiracisme del Departament d'Igualtat i Feminismes i la sol·licitud es presentarà, preferentment, a l'Ajuntament on la persona sol·licitant estigui empadronada per tal d'accelerar l'elaboració de l'informe.

Just en aquest punt creiem que és necessari presentar una crònica molt breu de les polítiques de l'àmbit de les migracions de les primeres dues dècades del mil·lenni fins a la darrera etapa –concretament a partir de la creació del Departament d'Igualtat i Feminismes³ el 25 de maig de 2021 fins al 9 d'agost del 2024– enfocant-nos especialment en aquelles que interpel·len l'àmbit local.

No seria un error dir que les polítiques de migracions de Catalunya dels anys 2000 mostren un impuls específic a la perspectiva intercultural tot i no comptar amb una determinació clara amb la base conceptual existent d'interculturalisme com un dels marcs d'aquestes polítiques. De fet, el Pacte Nacional per a la Immigració del 2008 manifesta clarament la consolidació del discurs intercultural tot i no esmentar el concepte. En aquesta primera dècada del 2000 es crea la Secretaria d'Immigració de la Generalitat de Catalunya (2001) i s'elaboren el Pla de Ciutadania i les Migracions 2004-2007 i el Pla de Ciutadania 2009 – 2011. La primera dècada del mil·lenni es tanca amb la Llei d'Acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya (2010) mitjançant la qual es genera un marc legal propi per emmarcar l'acollida i estructurar-ho.

La Llei, d'una banda, estableix la creació de la *Comissió Mixta Paritària Generalitat- Ens locals*⁴, que defineix les competències dels governs locals i la Generalitat. D'altra banda, emmarca la col·laboració institucional en polítiques d'immigració a través de diversos òrgans, com ara la Mesa de Ciutadania i Immigració (Generalitat-societat civil), la Comissió Interdepartamental d'Immigració (dins la Generalitat), la Subcomissió Bilateral Estat-Generalitat i l'Agència de les Migracions de Catalunya, que gestionarà el procés d'immigració amb la participació de diferents actors socials i institucionals.

La Llei d'Acollida impulsa una xarxa de programes formatius i informatius per promoure l'autonomia i la "integració" de les persones "nouvengudes". La Generalitat de Catalunya va començar a coordinar aquests recursos a través del Programa Integral d'Acolliment (PIA) amb les administracions locals, que implementen els plans de recepció i acolliment. A més, entitats privades col·laboren amb les

² Tenim reticències per fer servir la noció de la integració perquè sabem que el seu ús moltes vegades causa l'encobriment de les desigualtats socials, econòmiques i també de diferents tipus del racisme. Problematitzem el seu ús sobretot perquè de manera molt errònia s'entén que la integració cultural és una integració global deixant de banda tot el que ha de veure amb els drets socials i econòmics. La integració, entesa d'aquesta manera no és antònim d'exclusió perquè moltes vegades no fa referència ni tan sols a la igualtat d'oportunitats.

³ Aquest departament s'anomena actualment com el Departament d'Igualtat i Feminisme en el govern actual de Catalunya en el marc de la 14a legislatura.

⁴ Per veure el dictamen 88/2016, de 14 d'abril vegeu: <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=723249> (revisat el 25 de novembre del 2025).

administracions públiques en aquest procés. Un altre pla de la Generalitat és el Pla Local d'Inclusió Social (PLIS) que va ser operatiu com una eina de gestió que ordena i dona direcció estratègica a les accions d'inclusió social dels municipis⁵.

Així la gran majoria dels municipis de Catalunya van emprendre alguna acció a l'àmbit de la immigració especialment a partir del 2005-2006, sigui de forma directa o a través dels consells comarcals. El Programa PLIS ha arribat a beneficiar 48 ens locals (25 a Barcelona, 12 a Girona, 7 a Tarragona, 3 a Lleida i 1 a Terres de l'Ebre). Aquest programa va suposar un important impuls per iniciar nombroses iniciatives, especialment als municipis més petits i en relació amb les accions d'acollida (Solà-Morales, 2006). D'acord amb l'autora a partir del 2005 s'ha donat una reestructuració respecte dels anteriors plans promoguts pel Departament de Benestar i Família –tal com es nomenava en aquest període– que havien apostat per un enfocament comarcal de la gestió d'acollida de la immigració. Donat que a partir d'aleshores els ajuntaments van començar a assumir el lideratge de ser planificadors i executors de les polítiques d'acollida i els Consells Comarcals van esdevenir figures de suport. Tanmateix, Solà-Morales (2006) sosté que aquesta reestructuració havia causat inicialment “certes tensions i incerteses per part dels tècnics” per no saber exactament quin seria el paper de cada ens local (p.26). En aquesta mateixa línia, d'una banda, es va implementar l'any 2010 dues mesures noves (els 23 i 37) en el Pacte Nacional per a la Immigració (2008) després d'un consens entre l'administració i les entitats locals amb la finalitat d'impulsar la coordinació entre administracions i reconeix el paper dels ens locals en l'acollida i integració de les persones d'origen migrant⁶. De l'altra banda, 9 anys més tard, el 2019, es va publicar la primera guia que planteja propostes en el marc de la gestió del fet migratori des de l'àmbit municipal. La guia es titula *Fer nova ciutadania des del món local*⁷.

⁵ Aquest programa és fruit del *Fondo de apoyo a la acogida e integración de inmigrantes, así como el refuerzo educativo de los mismos* (FAAIIRE) establert per la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració de l'Estat espanyol el 2005, amb una dotació de 120 milions d'euros per aquell primer any. FAAIIRE va estar en vigor durant set anys del 2005 al 2011 amb un pressupost de 877 milions d'euros. Aquests fons es reparteix entre les comunitats autònomes i els municipis per finançar mesures que facilitin la integració de la població immigrant, especialment programes de suport escolar.

⁶ Vegeu la nota de premsa del govern del 22 de juliol del 2010: <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/43710/accio-social-ciutadania-publica-guia-orientar-professionals-publics-ens-locales-que-gestionen-immigracio> (revisat el 25 de novembre de 2025).

⁷ I és accessible en línia. Per accedir-hi aneu a <https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Ambits/antiracisme-migracions/publicacions/altres/altres/Fer-nova-ciutadania-des-del-mon-local.pdf> (revisat el 25 de novembre de 2025).

La segona dècada dels 2000 comença, en el pla estatal, amb dues modificacions de LOEX⁸ i en relació amb la Generalitat de Catalunya, amb una nova competència en matèria d'estrangeria. El Govern comença, a partir del 2011, a tramitar els informes d'integració i adequació de l'habitatge, unes competències que deriven de l'entrada en vigor del nou reglament de la llei d'estrangeria publicat l'abril del 2011. En aquesta segona dècada la Generalitat va elaborar dos plans: Pla de Ciutadania 2013-2016 i el Pla de Ciutadania 2017-2020⁹. Ambdós demostren la continuació de la lògica d'impulsar les polítiques d'igualtat deixant de banda la prevenció de la discriminació, ressaltant, per exemple, **l'absència de la menció al racisme com una forma de discriminació estructural**, en tots dos documents.

Aquesta mancança, per fi, comença a ser abordada a partir del 2020. En primer lloc, entra en vigor la Llei 19/2020 d'igualtat de tracte i no-discriminació¹⁰ per tal d'establir els principis i regular les mesures i els procediments per a garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació i erradicar el racisme entre altres objectius. En segon lloc, el 2021 es crea el Departament d'Igualtat i Feminisme i la Direcció General de Migracions, Refugi i Antiracisme (DGMRA). Tot seguit, el 2022 s'inicia el Procés participatiu de l'AvantProjecte de Llei Contra el Racisme en totes les seves formes i expressions¹¹ i el 2023 es fa públic el *Compromís del Govern de la Generalitat de Catalunya per un país lliure de racisme. 70 mesures per a la transformació social i institucional*¹². Aquests fets fan palès el posicionament polític de la DGMRA pel que fa a la introducció de la perspectiva antiracista a la política pública de la Generalitat de Catalunya de manera transversal.

⁸ Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social accessible amb totes les modificacions en <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-544> (revisat el 25 de novembre de 2025).

⁹ Convé mencionar els Plans Locals d'Acció Comunitària per a la Inclusió Social (PLACI) impulsats per la Generalitat de Catalunya el 2017 per posar a disposició als ens locals com un nou dispositiu per tal de contribuir "a la construcció d'un sistema universal, proactiu i preventiu per a alinear l'acció al territori de la Generalitat amb aquest mateix objectiu". Amb els PLACI la Generalitat buscava "articular les polítiques d'inclusió social des de la perspectiva de l'acció comunitària". Aleshores, els ajuntaments de les ciutats més grans, de més de 20.000 habitants, i els consells comarcals posen en marxa les iniciatives com el PLIS o el PLACI. Mentrestant, la resta de municipis catalans segueixen el Pla integral d'acollida. Per a més informació vegeu:

https://dixit.gencat.cat/ca/detalls/Article/document_bases_proces_plis_pla_comunitaria_placi

¹⁰ Llei 19/2020 d'igualtat de tracte i no-discriminació accessible en <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=890227>

¹¹ Per a més informació i per veure els documents relacionats: <https://participa.gencat.cat/processes/antiracisme> (revisat el 25 de novembre de 2025).

¹² Accessible en https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Ambits/antiracisme-migracions/politiques-i-plans/plans-programes/compromis_antiracista.pdf (revisat el 25 de novembre de 2025).

En aquest context de canvis ens és d'especial interès l'Acord de Finançament entre la Generalitat de Catalunya i les comarques i els municipis de més de 20.000 habitants per a l'impuls de les polítiques de promoció de la igualtat i els feminismes pel període 2022-2025¹³ i l'Annex 3 d'aquest acord està relacionada amb la Migració i primera acollida de refugiats i persones desplaçades. Durant l'any 2022 es van signar diversos Convenis de col·laboració interadministrativa entre la Generalitat de Catalunya mitjançant el Departament d'Igualtat i Feminismes i els Ens Locals. Un d'aquests convenis es va fer amb el Consell Comarcal de l'Alt Urgell¹⁴. **Algunes de les obligacions que estableix aquest conveni per als ens locals són:**

- Promoure polítiques i implementar serveis per fomentar el sentit de pertinença i igualtat entre persones migrants i població local.
- Establir mecanismes de coordinació, cooperació i col·laboració entre plans d'acció social i serveis d'acollida, migració i convivència.
- Col·laborar amb altres serveis per dissenyar derivacions i atendre les necessitats de cada persona.
- Presentar un Pla comarcal de ciutadania i migracions.
- Presentar un calendari anual d'activitats, personal contractat i formació.
- Informar i validar amb el Departament els perfils del personal contractat.
- Aportar informació de seguiment i avaluació, així com memòria anual d'activitats.
- Notificar i validar modificacions al pla de treball proposat inicialment.
- Elaborar propostes d'informes, certificats i documentació administrativa.
- Assegurar que les persones destinatàries finals coneixen el cofinançament del Departament d'Igualtat i Feminismes.

De manera definitiva totes aquestes accions fan palesa la finalitat de la DGMRA d'establir un nou model d'acollida adaptat a la persona usuària, posant al centre les seves necessitats, així desburocratitzar les gestions del servei d'acollida i també impulsar una sèrie d'accions per a garantir la transversalització de les polítiques de suport a les migracions i contra el racisme. Desenvoluparem, a continuació, la importància de les polítiques antiracistes i continuarem fent referència a diferents elements de la perspectiva antiracista des de la qual formulava fins ara les seves accions la DGMRA.

¹³ Per accedir a la Nota informativa sobre l'Acord de Finançament entre la Generalitat de Catalunya i els ens locals: https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Departament/Transparencia/Contractacio/Convenis-i-encarrecs-de-gestio/nota-informativa-sobre-Acord-Financament-Local-2022_2025.pdf (revisat el 27 de novembre del 2025).

¹⁴ Per accedir al text del conveni aneu a: https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Departament/Transparencia/Contractacio/Convenis-i-encarrecs-de-gestio/convenis3/conveni_Consell-Comarcal-de-la-Segarra.pdf (revisat el 27 de novembre del 2025).

1.2. Per a què les polítiques antiracistes?

Acabem de comentar que la principal mancança de les polítiques públiques en l'àmbit de la migració era que no es fonamentaven en un diagnòstic social pel que fa a l'existència del racisme. Aquest diagnòstic, sens dubte, no només serveix per identificar el fenomen com tal, sinó que també, és imprescindible per entendre la seva naturalesa, fer-se càrrec de les formes socials que el sostenen i el reproduïen, els agents socials que participen en aquest sosteniment i per conèixer els seus impactes en la vida de les persones racialitzades i de les persones d'origen migrant, i també en el conjunt de la societat. Com s'hauria d'entendre, però, el racisme?

El racisme és més que simples prejudicis i estereotips. **És un sistema estructural de dominació i explotació** que s'ha manifestat de diverses maneres al llarg de la història i en diferents contextos geogràfics. Si bé, també s'expressa mitjançant actituds individuals, aquestes són en realitat reflexos de forces socials i econòmiques més profundes. Tradicionalment, l'àmbit acadèmic s'ha enfocat a entendre els marcs mentals que produeixen aquests prejudicis cap a aquella "diferent". Tot i això, és fonamental reconèixer que el racisme transcendeix les percepcions individuals i s'arrela en estructures de poder històricament determinades.

El fet de no tenir en compte el racisme com una de les estructures de dominació i explotació principals que manté exclusos als col·lectius d'origen migrant (encara que no tots els col·lectius pateixen o pateixen per igual) en una societat receptora, i basar la política pública de migracions en les diferències culturals i lingüístiques; no és una pràctica política exclusiva a Catalunya. Aquest és un enfocament que pren diferents manifestacions i noms, com ara l'assimilacionisme, el multiculturalisme o l'interculturalisme, amb diferents graus de complexitat en l'anàlisi, i que parteix d'una concepció liberal de les nostres societats. D'acord amb aquest enfocament –tal com es pot observar en diferents marcs conceptuals i polítics que comparteixen aquesta base– el racisme és un problema de creences, actituds i sentiments racials entre els individus corrents, no pas una estructura econòmica i política. **Una de les conseqüències importants de no entendre el racisme com quelcom estructural és la no identificació del racisme institucional.**

En canvi, tant el racisme social –aquell racisme que s'identifica amb més facilitat en la vida quotidiana– com el racisme institucional,¹⁵ són manifestacions del racisme estructural, i “aquestes dues manifestacions del racisme es mostren no com dos problemes paral·lels, sinó més aviat com a part d'un cercle viciós” (Amazian, 2021, p.10). És per això, que per a nosaltres és clau elaborar aquest diagnòstic i el pla per a la transversalització de les polítiques migratòries per a la comarca de l'Alt Urgell, amb l'enfocament antiracista que entén el racisme com un fenomen estructural i

¹⁵ El concepte de racisme institucional es va originar a la dècada de 1960 als Estats Units per descriure els sistemes legals i patrons de conducta socialment establerts que condueixen a l'opressió del grup minoritari, sense implicar una intenció o motiu justificat. Dins de les institucions, el racisme té una naturalesa sistemàtica, estructural i implícita, amb polítiques i procediments que perjudiquen grups ètnics o racials, impeding assolir la igualtat d'oportunitats. Aquestes pràctiques racistes són presents en el funcionament de tota la societat i sovint passen desapercebudes (Carmichael i Hamilton, 1967, citat a Idañez i Buraschi, 2012, p. 2).

omnipresent en tots els espais de la vida. **Aleshores com es poden definir les polítiques antiracistes?**

Abans de res, cal admetre que les polítiques poden generar o mantenir diferències racials, i mentre ho fan són polítiques racistes. Per contra, les polítiques antiracistes són aquelles que produeixen o sostenen la igualtat racial. No hi ha polítiques neutrals, ja que totes comporten conseqüències de desigualtat o equitat entre grups racials. Ibram X. Kendi (2020) argumenta que la discriminació racial és una manifestació visible de polítiques racistes subjacents; i afegeix que tot i que totes les persones tenim la capacitat de discriminar, només unes quantes tenen la capacitat de fer política (p. 26). Per a Salma Amazian (2021) les polítiques antiracistes "reals" són aquelles que incideixin en les condicions de vida de les persones racialitzades i són aquelles que ens doten de possibilitats d'explorar maneres de contribuir al desmantellament de l'ordre racial des del nostre propi camp d'acció, sigui a institucions, associacions o col·lectius amb els quals som vinculades. Buscar maneres d'influir en el canvi del sistema racista des de l'àmbit on cadascú de nosaltres s'exerceix és fer política antiracista (p. 5). En aquest sentit, és important no confondre la política antiracista amb les polítiques públiques antiracistes. No s'ha de pensar que l'única entitat responsable de desmantellar el racisme estructural i el racisme institucional en tant que és una de les seves manifestacions, és l'estat o l'administració pública. Tanmateix, l'estat o en el nostre context la Generalitat de Catalunya i els ens locals, tenen eines molt efectives per combatre el racisme fent polítiques públiques antiracistes.

En primer lloc, les polítiques públiques antiracistes a diferència de les polítiques de la 'gestió' de la diversitat -siguin multiculturals o interculturals- parteixen, d'entrada de la premissa de que existeix el racisme i cal combatre'l. En segon lloc, no posen a l'agenda de les prioritats la 'gestió' de la diversitat entenent-la exclusivament com hàbits, tradicions, cultures, costums i creences diverses; si no admet que existeixen desigualtats entre diferents grups i que no tots els col·lectius, que formen la comunitat política d'un país, tenen les mateixes oportunitats per construir vides dignes. En tercer lloc, no pretenen—o millor dit, no haurien de pretendre— 'acomodar' diferències deixant intacte la base, és a dir, el context complex format per diferents estructures entrelaçades de desigualtat com el racisme o el sexisme—sinó que tenen finalitat de 'transformar', en la mesura que sigui possible, aquestes estructures de manera parcial o total. En quart lloc, les polítiques públiques antiracistes prenen en consideració tots els col·lectius i totes les persones racialitzades com a principals víctimes del racisme estructural (que alhora moltes d'elles són agents transformadors). No es concentren només en la 'integració' de les persones d'origen migrant, perquè el racisme també el pateixen persones nascudes al país receptor, per tant, no són migrants, i també el poble gitano, que la seva gran majoria de la població no tenen cap experiència de migració. En darrer lloc, una política pública antiracista, és a dir que es defineix com a tal, assumeix la participació de l'aparell institucional al sosteniment i a la reproducció del racisme, cosa que obligaria les executores d'aquesta política anar més enllà d'una simple gestió de la 'diversitat'.

Així que quan els responsables polítics poden començar a entendre les històries, les experiències viscudes i les realitats dels col·lectius víctimes de racisme i afrontar els reptes que això comporta i

admeten que els funcionaments administratius, governamentals i tot el que passa en les institucions com a llocs públics són travessats per biaixos estructurals, sistemàtics i històrics. És aleshores que apareix la pregunta –d’acord amb la perspectiva antiracista–com instituir de manera precisa i equitativa un canvi democràtic? Per això, és imprescindible que les polítiques antiracistes adaptin els reptes actuals i històrics (en termes d’actes de reconeixement i de reparació) que aporta cada context (nacional i local) i que incorporin les necessitats dels col·lectius racialitzats, per tal de desmantellar les estructures de poder existents, en la mesura que les seves competències ho permetin, i a mesura que puguin enfortir les seves competències. Una de les vies per fer-ho és elaborar aquestes polítiques amb els col·lectius racialitzats mobilitzats i les entitats antiracistes, obrint pas a processos participatius reals i efectius.

A més a més, el racisme estructural té un impacte clar en la cohesió social donat que imposa pitjors condicions de vida a una part important de la població racialitzada. La idea de cohesió social fa referència al grau de vinculació dels individus i al sentit de pertinença en relació amb la comunitat política a què pertanyen. D’altra banda, per ‘mesurar’ el grau de la cohesió en una societat cal prestar atenció a quatre dimensions de vida que són econòmica, sociocultural, política i sociopolítica (Rajulton, Ravanera i Beaujot, 2007). Per això és imprescindible fer una anàlisi de la realitat dels col·lectius racialitzats d’acord amb aquestes 4 dimensions i fer-ho de manera contextualitzada. És a dir, tant en el conjunt del país com en les comarques i municipis, per elaborar polítiques antiracistes i implementar-les. En aquest sentit, els ens locals, tant per la seva proximitat a la població que comporta coneixences reals, com per la seva capacitat de maniobra en la seva pròpia localitat, poden tenir un rol molt efectiu a l’hora d’introduir la perspectiva antiracista en les seves polítiques municipals de manera transversal. Tanmateix, cal reconèixer la principal limitació que té tant la Generalitat de Catalunya com els ens locals originada per la llei d’estrangeria, que no permet a una part rellevant de les persones d’origen migrant treballar de manera regular en el territori que viuen. Això, sense dubte, esdevé l’obstacle principal davant del repte de millorar la cohesió social.

Acabem aquest punt fent referència a les *70 mesures per a la transformació social i institucional* que posa de manifest el compromís del govern de la tretzena legislatura (de 21 de maig del 2021 a 9 d’agost del 2024) de la Generalitat de Catalunya per un país lliure de racisme, donat que manifesta un clar gir de la política pública adoptant la perspectiva antiracista. Les 70 mesures per a la transformació social tenen l’objectiu de treballar per a un país lliure de racisme dotant els poders públics amb instruments polítics i jurídics que permetin la prevenció, la detecció, l’abordatge i l’erradicació del racisme. En el procés en què s’ha arribat a consens sobre les 70 mesures s’ha fet reunions amb 52 direccions generals, secretaries i organitzacions afins i s’ha recollit 160 propostes. Referenciarem algunes d’aquestes mesures que s’organitzen en els tres eixos (1) Accés equitatiu als drets i a les condicions materials de vida, (2) Memòria democràtica, coneixement del racisme i reparació, (3) Transformació de les administracions en el pla d’actuació per a la comarca de l’Alt Urgell.

1.3. Pinzellades marc normatiu

Per prevenir violacions, garantir drets humans i combatre el racisme, hi ha diversos instruments legals que conformen un marc normatiu que han de complir administracions públiques de diferents nivells sota la seva jurisdicció. Aquests instruments són agrupats en l'àmbit internacional, europeu, estatal, autonòmic i local. Nosaltres en aquest document citem només el marc normatiu autonòmic de la Generalitat de Catalunya, però donem referència de la *Guia per a la transformació antiracista des dels ens locals*¹⁶ (2024) elaborat per una de les investigadores que elabora aquest informe i el pla per qui vol conèixer el marc normatiu relatiu d'altres àmbits.

Sobre el marc competencial de la Generalitat

En primer lloc, cal destacar que l'**Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006)** estableix al seu preàmbul que els valors superiors de la vida col·lectiva són la llibertat, la justícia i la igualtat. L'article 4 sobre drets i principis rectors indica que els òrgans públics de Catalunya han de promoure condicions perquè la llibertat i igualtat de les persones i grups siguin reals i efectives, a més de facilitar la participació de totes les persones a la vida política, econòmica, cultural i social. Així mateix, aquest article assenyala que els poders públics de Catalunya han de promoure el ple exercici de les llibertats i drets reconeguts a l'Estatut, la Constitució, la Unió Europea, la Declaració Universal dels Drets Humans¹⁷, el Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i altres tractats internacionals signats per Espanya.

Així mateix, l'Estatut estableix diversos principis i competències relacionades amb la no-discriminació i la promoció de la igualtat. Reconeix el dret de les persones a viure lliures de tota mena de discriminació (l'article 15.2) i atorga als poders públics la competència per promoure la igualtat i erradicar el racisme, antisemitisme, xenofòbia, homofòbia i altres expressions que atemptin contra la dignitat de les persones (l'article 40.8). També estableix competències per promoure polítiques de cohesió social, reconèixer els drets de les persones migrades i vetllar per la convivència social, cultural i religiosa, així com el respecte a la diversitat de creences i conviccions ètiques i filosòfiques (diferents apartats de l'article 42). També cal fer referència a l'article 78 fa referència al Síndic de Greuges, l'encarregat de supervisar l'actuació de l'Administració autonòmica. La Llei municipal i de règim local de Catalunya (2003) complementa aquesta qüestió en permetre la creació de la figura institucional del Síndic de Greuges local, la funció de la qual és supervisar i fiscalitzar l'actuació de l'administració municipal.

¹⁶ La guia accessible en aquest enllaç:

https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Ambits/antiracisme-migracions/publicacions/colleccio-eines-contra-el-racisme/guia_per_la_transformacio_antiracista_des_dels_ens_locals.pdf

¹⁷ Per accedir a al document complet del Conveni europeu per a la protecció dels drets humans: <https://edoc.coe.int/en/european-convention-on-human-rights/9395-el-conveni-europeu-de-drets-humans-un-instrument-vivent.html#:~:text=El%20Conveni%20Europeu%20de%20Drets%20Humans%2C%20signat%20a%20Roma%20el%20Declaraci%C3%B3%20Universal%20dels%20Drets%20Humans.>

La Llei 10/2010, del 7 de maig, atorga a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva a la primera acollida d'immigrants, sol·licitants d'asil, refugiats, apàtrides i catalans repatriats. Aquestes competències inclouen accions sociosanitàries, d'orientació i el desenvolupament de polítiques d'integració en l'àmbit autonòmic. A més, la Generalitat té facultats per establir un marc de referència per a l'acolliment i la integració de persones d'origen migrant, promoure la integració de les persones repatriades i facilitar-ne el retorn a Catalunya. L'article 19 de la Llei estableix la competència del Govern en l'aprovació de la planificació de les polítiques de ciutadania i migracions i en l'article 20.g) encarrega al Departament d'Igualtat i Feminismes la realització d'activitats relacionades amb la integració social de les persones estrangeres immigrades, refugiades, demandants d'asil, i retornades a Catalunya. En aquesta línia, el Decret 150/2014 de 18 de novembre implementa el Servei de Primera Acollida i les accions que s'han de fer. Aquesta normativa també preveu que la Generalitat ha de garantir la suficiència financera dels ens locals per a exercir les competències que aquesta llei els assigna, ja sigui amb la transferència de fons europeus o estatals o amb recursos propis, segons la disponibilitat pressupostària. Concretament, l'article 25 de Llei 10/2010 estableix que els serveis d'acollida es financen amb les aportacions del pressupost de la Generalitat, de l'Estat, dels ajuntaments i d'altres ens locals. El conveni entre el CC de l'Alt Urgell i el Departament pretén complir aquest mandat legal a través de la col·laboració entre la Generalitat i els ens locals.

La Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació va ser aprovada amb la voluntat d'establir el marc general de regulació per garantir el dret de totes les persones a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació. La Llei abasta tota mena de discriminació i intolerància, i s'aplica en diversos aspectes de la vida i la convivència, sens perjudici de regulacions més específiques en què té caràcter complementari. Per a això requereix la col·laboració i l'assistència interadministrativa, així com un enfocament interseccional per diagnosticar i abordar el racisme.

La Llei 19/2020 regula altres qüestions que també cal tenir present en el marc d'aquest informe, als quals farem referència en l'apartat del Pla:

- El títol IV estableix els instruments que han de servir per protegir i promoure la igualtat de tracte i la no-discriminació en tots els àmbits de la societat. Actualment, l'organisme encarregat (l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-discriminació) està donant resposta a les situacions de racisme i altres tipus de discriminacions que fan arribar els ajuntaments catalans.
- Pel que fa a les obligacions de les treballadores públiques: L'article 3.2.: "Els professionals de les administracions públiques i dels serveis sostinguts amb fons públics i els que fan tasques de prevenció, intervenció, detecció, atenció, assistència i recuperació en els àmbits de la salut, l'educació, el món laboral, els serveis socials, la justícia i els cossos de seguretat, l'esport i el lleure, i la comunicació, si tenen coneixement d'una situació de risc o una sospita fonamentada de discriminació o violència, tenen el deure de comunicar-ho als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent."

- Relatiu a les mesures d'acció positiva: L'article 6.1: "Les administracions públiques han d'establir polítiques per a garantir la igualtat d'oportunitats en el treball, tant en l'empresa privada com en la funció pública, i vetllar perquè no s'hi produeixi cap situació de discriminació d'acord amb aquesta llei, i, en el marc de la normativa aplicable, aplicar mesures d'acció positiva i de reversió, correcció, reparació i pal·liació de situacions de discriminació, desigualtat o minorització de caràcter estructural, proporcionades a les necessitats específiques de les persones en situació de major vulnerabilitat, com és el cas dels col·lectius infrarepresentats en l'ocupació i la funció pública".
- Els articles que regulen les mesures preventives i de cessament de situacions de discriminació: obligacions en els espais de participació política, cívica i social (art. 9), educació (art. 10), salut (art. 11), serveis socials (art. 12), atenció a infants, joves, gent gran i persones amb discapacitat (art. 13) i habitatge (art. 14). Establiments i espais oberts al públic (art. 15), mitjans de comunicació social (art. 16), cultura (art. 17), esport (art. 18), llibertat religiosa (art. 19), Administració de justícia (art. 20), cossos i forces de seguretat (art. 21).
- Pel que fa a la protecció de les víctimes: l'article 22: "Les administracions públiques han d'aplicar els mètodes i els instruments necessaris per a detectar les situacions discriminatòries i protegir les víctimes de discriminació, i han d'adoptar mesures preventives i aplicar les mesures adequades per al cessament d'aquestes situacions".
- Pel que fa a la formació obligatòria i accions de sensibilització L'article 32.1: Tota autoritat pública ha de garantir la formació obligatòria, inicial i continuada, i la sensibilització adequada sobre la igualtat de tracte i la no-discriminació dels professionals que fan tasques de prevenció, detecció, atenció, assistència i recuperació).
- En darrer lloc, la Llei 19/2020 també preveu la possibilitat de fer, amb el consentiment de la persona afectada, un procés restauratiu, el qual pot substituir el procediment sancionador. Aquest procés té com a finalitat reparar i restituir, en la mesura que sigui possible, el dret vulnerat i garantir la no repetició. El procés restauratiu té en compte la dimensió estructural i sistèmica de la discriminació i, en aquest sentit, entén que el dany, tot i haver pogut ser específic i directe, sovint té un impacte col·lectiu i comunitari.

En aquests dies que elaborem aquest informe el govern de l'Estat espanyol ha anunciat que el 27 d'agost, el Consell de Ministres aprovarà el nou *Pla de Lluita Contra L'Odi Online*, un paquet de 10 mesures destinades a erradicar la xenofòbia, el racisme, la LGTB-fòbia. Amb aquest pla, a partir del gener del 2024, les usuàries d'internet que ataquin mitjançant insults i desqualificacions la població d'origen migrant poden enfrontar-se a penes de presó que aniran dels 6 mesos a 5 anys.

1.4. Glossari amb conceptes clau

En aquest últim apartat de la primera part d'aquest informe presentem un glossari amb definicions de conceptes clau als quals fem referència al llarg del document. Hem optat per aquesta forma d'exposició per proporcionar una caixa d'eines conceptuals ben ordenada i operativa perquè aquelles tècniques, que duren a terme el pla d'actuació, puguin adreçar-se i trobar allò que necessiten amb facilitat. Tanmateix, afegim una llista de referències per cada concepte que descrivim per posar a disposició d'elles en el cas que vulguin aprofundir el seu coneixement.

Raça

És una categoria socialment construïda que s'utilitza per establir i reproduir jerarquies; l'opressió i l'explotació per als col·lectius racialitzats mentre assigna privilegis a la resta. La raça no és una dada objectiva de la biologia, sinó una categoria històricament formada. És per això que, a països diferents, la percepció i classificació racial varia (Segato, 2012). Malgrat que la raça sigui una construcció social "no prescindim del concepte de raça, perquè encara que sigui una idea, una construcció i/o una categoria de poder; aquesta encara ens serveix per explicar els efectes del racisme, ja que és sobre la idea o noció de raça que aquest es construeix" (Curiel a Wade, Urrea & Viveros, 2008, p. 464).

Ètnia

Si la raça s'entén com a aquells trets físics o fenotípics que s'han utilitzat per 'justificar' jerarquies entre éssers humans; l'ètnia ve a explicitar els sentiments de pertinença i els factors culturals, socials i/o lingüístics que agrupen una comunitat, un poble, lligat o no a un territori concret. A més cal tenir present que aquestes categories/identitats, ètnica o racial, operen de manera exclouent i totes són formes històriques, culturals, socials i ideològiques de construir les diferències entre els grups.

Racialització

És un procés històric que categoritza els grups humans sigui negativa o positivament utilitzant diversos marcadors racials. Són processos històrics i situats territorialment. En el cas català, destaquen l'antigitanisme, la islamofòbia, la negrefòbia i la construcció d'una visió negativa de les persones migrades i desplaçades.

Racisme

És un sistema estructural d'opressió estructural i sistemàtic basat en la creença de la superioritat o inferioritat de determinades races. Malgrat manifestar-se amb actituds i pràctiques discriminatòries cap a individus o grups racials específics, el racisme no està limitat a actituds i accions individuals, sinó que forma part i està arrelat a les institucions i a les estructures de poder. Es manifesta mitjançant polítiques i lleis discriminatòries. El racisme s'entrellaça amb altres sistemes d'opressió de

manera sistemàtica com el sexisme, el classisme o el capacitisme, i que opera per mantenir les desigualtats socials (Davis, 1983).

Colonialisme

Estructura de dominació i explotació on el control de l'autoritat política i dels recursos (producció i treball) d'una població està en mans d'una altra. I el centre de la figura colonial que domina i explota el territori colonitzat té una altra jurisdicció territorial. El colonialisme no sempre, ni necessàriament, implica relacions racistes de poder.

Colonialitat

És la imposició d'una classificació racial de la població com un patró de poder que opera en tots els plànols i dimensions, tant en materials com subjectives de l'existència social. També cal entendre-ho com un dels elements constitutius del patró mundial de poder capitalista. En el desplegament de les característiques d'aquest nou poder es van anar configurant les noves identitats socials i racials de la colonialitat (persones índies, negres, blanques, mestisses entre altres) i del colonialisme com ara les denominacions Orient i Occident.

Neocolonialisme

Les relacions internacionals de dependència han de ser enteses com a formes de neocolonialisme. Mitjançant el neocolonialisme es desenvolupa una nova relació en què el domini econòmic coexisteix amb la independència política formal dels estats. Els Estats a la perifèria i semiperifèria, a causa de les asimetries del mercat i el passat colonial, es troben sotmesos als països del centre, tot i que tots són Estats sobirans. En conseqüència, les perifèries i les semiperifèries proveeixen de mà d'obra barata per als països del 'centre', és a dir occidentals. Entre les lògiques colonials en el món d'avui podem comptar el no reconeixement oficial del passat colonial i les seves implicacions, conflictes bèl·lics en l'Orient Mitjà i a molts països d'Àfrica, la continuació de l'explotació dels recursos naturals dels països perifèrics mitjançant acords econòmics que aparentment són lícits, suport als dictadors en aquests països per part de l'Occident i les seves estructures que permet la continuïtat de la relació de dominació, enfocament en les migracions internacionals com 'problema' des d'aquest no reconeixement del passat colonial, les polítiques de deportació i existència dels CIE, l'ús de la perfilació racial com a estructura de control social, entre altres.

Islamofòbia

La islamofòbia és una forma de racisme que utilitza el marcador religiós com a element deshumanitzador. La islamofòbia adopta una forma particular segons elements conjunturals i contextuals igual que el racisme perquè són sistemes de dominació històricament específics. La islamofòbia també pot variar segons el gènere, la classe i grau d'expressió religiosa dels subjectes sobre qui recau. Es reforça discursivament (discursos públics o publicitats, actes d'enunciació amb

capacitat de produir significants socials); i amb la interacció social (actituds i formes de relació entre persones i grups de persones) en forma d'hostilitat i agressió.

Segregació

La segregació socioespacial constitueix una plasmació espacial de les desigualtats socials i es dona com a resultat de la concentració de la població segons grups socials (concentració); la producció de barreres físiques i simbòliques que delimiten i confinen la població com a mecanisme de contenció (contenció) i l'estigmatització territorial que a través de narratives desvaloritzants o denigrants intenten neutralitzar la població (neutralització). La segregació socioespacial reproduïx i agreuja les desigualtats socioeconòmiques existents i aprofundeix en la injustícia espacial. La **segregació escolar** de la mateixa manera fa referència a la desigual distribució de l'alumnat que té condicions de vulnerabilitat i el que no té en els diferents centres d'una xarxa educativa.

Multiculturalisme

No s'ha de confondre amb el terme multiculturalitat el qual fa referència a una característica, un tret de la societat. El multiculturalisme és un marc teòric que ha orientat les polítiques públiques en l'àmbit de les migracions de molts països occidentals. Es construeix com a resposta a les crítiques del comunitarisme (el liberalisme no té en compte la pertinença dels individus a una comunitat i a una cultura) i a partir de la seva disconformitat davant de la indiferència o hostilitat que havien mostrat els liberals cap als drets col·lectius de les cultures minoritàries. El seu argument principal és que la capacitat de les persones de formar i revisar una concepció del bé està íntimament lligada a la pertinença a una cultura. Per això defensa els drets poliètnics per garantir l'exercici dels drets de ciutadania dels grups ètnics i de les minories religioses, proporcionant a aquests grups oportunitats per expressar i practicar la seva pròpia cultura també als espais públics.

Interculturalisme

L'interculturalisme tampoc no ha de ser confós amb la interculturalitat. L'interculturalisme també és un marc teòric i un marc de polítiques públiques de gestió de la diversitat el qual ha guanyat protagonisme especialment en les darreres dues dècades, tant als espais d'elaboració de política pública com als espais acadèmics. Es posiciona contrària al multiculturalisme i el seu principal argument és que la diversitat és una característica intrínseca de les societats d'avui en dia en les quals la nacionalitat, la raça, l'ètnia, i la llengua materna no poden ser les úniques formes en què es pot classificar la diversitat. Així doncs, el paradigma intercultural europeu no es posiciona a favor dels drets poli-ètnics per als grups culturalment diversos, i posa al centre l'individu defensant l'afavoriment del contacte entre persones a un espai públic divers com a base del reconeixement mutu construït entre persones.

Interseccionalitat

La interseccionalitat és una perspectiva sobre les desigualtats socials que busca visibilitzar els diferents eixos d'opressió que condicionen les persones en els diferents moments de la seva vida i també segons la posició que ocupen en cada moment. Aquests eixos responen al context social, polític i cultural i poden canviar al llarg del temps. D'acord amb la perspectiva interseccional les desigualtats socials no es poden entendre des d'un sol marc explicatiu, sinó que cal comprendre que la desigualtat s'articula a través de múltiples eixos, com són la qüestió ètnica o d'origen, la classe social, l'edat, de diversitat funcional, d'identitat religiosa i/o d'orientació sexual. Aquesta conceptualització neix del moviment de les Feministes Negres als Estats Units, que la desenvolupen en termes teòrics i també de manera vinculada al moviment polític afroamericans per tal de mostrar que la seva experiència no es pot comprendre dissociant la raça del gènere (Crenshaw, 1991; McCall, 2005). És un concepte que darrerament s'ha popularitzat en les polítiques públiques i, en aquest sentit, cal parar atenció perquè no s'utilitzi únicament com una suma de discriminacions sense posar el focus en les relacions i interaccions que es donen entre aquestes vivències i situacions discriminatòries. La lluita contra el racisme s'ha d'abordar des d'una perspectiva interseccional, ja que els diferents eixos d'opressió estan interconnectats i s'han de tractar de manera integral per intentar superar-los. Donat que no es pot separar l'experiència de les persones en un context en què operen múltiples eixos d'opressió, centrar-se només en un eix pot portar a proposar accions i intervencions parcials que no aborden la complexitat i la globalitat de les persones, ni de les opressions i les desigualtats que enfronten.

2. Metodologia del procés i enfocament de gènere

El procés d'elaboració del Pla comarcal de ciutadania i migracions: Transversalització de les polítiques migratòries en els serveis públics, el foment de la participació ciutadana i la dinamització comunitària (2026-2028) s'ha desenvolupat a partir d'una metodologia mixta, predominantment qualitativa, orientada a la identificació rigorosa de necessitats, reptes i oportunitats del territori. La proposta metodològica ha estat estructurada en sis fases (Exploratòria, Diagnòstica, Participativa, Propositiva, Reflexiva i Final), tal com s'indica al quadre resum inclòs en aquest capítol. A continuació es descriu el desenvolupament concret del procés.

2.1. Fase exploratòria

Aquesta fase va iniciar-se el 9 de setembre de 2025, amb la primera reunió formal del procés, que va marcar l'inici del treball conjunt entre l'equip investigador i el Consell Comarcal. En aquesta trobada es va revisar la proposta metodològica inicial, es va acordar un calendari de treball —que s'ha complert íntegrament—, es van definir les primeres passes del procés i es va constituir el Comitè de Planificació.

El Comitè es va constituir amb les següents professionals:

- Laia Vilaginés Solà — Plans locals d'acció comunitària per a la inclusió social, Consorci d'Atenció i Serveis a les Persones.
- Marina Fort Portella — Servei de Ciutadania i Migracions de l'Alt Urgell, Atenció i Serveis a les Persones.
- Alejandra Vela Ibarra — Servei de Ciutadania i Migracions, Atenció i Serveis a les Persones (tècnica de primera acollida).

A partir d'aquesta reunió es va crear una carpeta compartida al núvol, amb diferents subcarpetes (documentació compartida pel Consell Comarcal, calendari, execució, material de treball...), que ha funcionat com a espai permanent de coordinació i seguiment. El treball amb el Comitè s'ha dut a terme tant en format presencial com virtual.

Entre setembre i octubre de 2025 es van concretar els detalls de l'encàrrec —en reunions celebrades el 8, 15 i 23 de setembre—, es van revisar els antecedents del territori i es va definir el marc normatiu de referència. En aquest mateix període també es va analitzar la documentació clau facilitada per les tècniques del Consell Comarcal i es va elaborar el mapa d'actors, tasca que igualment es va treballar en les reunions del 8, 15 i 23 de setembre.

La primera reunió ampliada del Comitè de Planificació va tenir lloc el 23 de setembre de 2025 (13h–14.30h).

2.2. Fase diagnòstica

La fase diagnòstica ha estat el nucli central del procés i ha combinat la recollida de dades quantitatives, mitjançant una enquesta en línia, amb dades qualitatives procedents d'entrevistes individuals, entrevistes grupals i diversos grups focals. L'objectiu general d'aquesta fase ha estat conèixer amb precisió la situació de les persones migrants i racialitzades a la comarca i identificar possibles manifestacions de racisme institucional, social o estructural que afecten la seva vida quotidiana, l'accés a drets i la participació comunitària.

La primera acció de treball de camp va ser l'enquesta titulada "Enquesta: Disseny del Pla de Migracions, Acollida i Antiracisme 2026–28 de l'Alt Urgell", concebuda per fer una primera aproximació a la realitat de la comarca en general també dels municipis, identificar actors clau per a les entrevistes en profunditat i conèixer els serveis i recursos disponibles al territori. L'enquesta s'adreçava a professionals de la comarca, tant del Consell Comarcal com dels ajuntaments, entitats, empreses externalitzades i càrrecs electes, i ha servit com a base per orientar la resta del treball de camp. En total, hi han participat 53 persones provinents de 45 àmbits de treball diferents, entre els quals destaquen Serveis Socials, Educació, Joventut, Sanitat, Turisme, l'Oficina d'Habitatge, el Museu, el Consorci d'Atenció a les Persones, el SAI, el Programa MAIS, així com professorat, educadores socials i tècniques de polítiques migratòries i antiracisme.

Paral·lelament, es van dur a terme entrevistes individuals i grupals en format virtual, amb la participació de gairebé 40 persones vinculades a serveis públics, entitats socials, ajuntaments, el Consell Comarcal, altres agents i veïnes del territori. El perfil complet de les persones entrevistades es pot consultar a l'Annex 1 d'aquest informe.

A aquesta informació s'hi afegeixen les dades recollides de tres grups focals realitzats amb professionals de la comarca: el primer, celebrat a Oliana el 22 d'octubre de 2025; el segon, a La Seu d'Urgell el 24 d'octubre; i el tercer, dedicat a l'àmbit educatiu, el 18 de novembre, que finalment es va desenvolupar en format d'entrevista grupal. Aquests espais de treball col·lectiu han tingut per finalitat identificar els principals reptes del territori en matèria d'acollida, inclusió i antiracisme; analitzar com es relacionen aquests reptes amb la pràctica quotidiana dels serveis; explorar experiències i estratègies que ja s'estan desplegant a la comarca; i recollir propostes de millora i de coordinació interinstitucional. Les persones participants de cada sessió es recullen igualment a l'Annex 1.

Tot i que en aquell moment el projecte ja començava a transitar cap a les fases participativa i propositiva, també es van incorporar a la diagnosi dues trobades amb joves de l'Aula d'Acollida de l'Institut Joan Brudieu, realitzades el 19 de novembre de 2025. Aquestes sessions han permès incloure la mirada juvenil i recentment arribada, essencial per comprendre les dinàmiques d'acollida i els obstacles d'inclusió des de la seva pròpia experiència.

2.3. Fase participativa

La fase participativa ha tingut per objectiu retornar els resultats preliminars de la diagnosi i generar un espai col·lectiu de projecció i contrast amb els actors del territori. La sessió central d'aquesta fase es va celebrar el 18 de novembre de 2025, amb la participació de professionals del Consell Comarcal, l'Ajuntament de la Seu d'Urgell. Aquesta trobada s'inscriu en la lògica participativa definida a l'inici del projecte i ha permès incorporar la mirada dels actors que posteriorment hauran d'implementar el Pla.

En aquesta sessió es va treballar a partir de les necessitats identificades durant les entrevistes i grups focals, revisant conjuntament els objectius i accions proposats en els àmbits de *Formació i inserció Laboral, Cultura, Igualtat, dones i gènere, i Joventut*. Es va desenvolupar una dinàmica orientada, en primer lloc, a validar que els objectius i les accions fossin clars, concrets i realistes en el context de la comarca; en segon lloc, a explorar aspectes pràctics de la seva implementació, com ara els actors que hi han de participar, els recursos necessaris, els terminis d'execució i les aliances a establir; i, finalment, a analitzar críticament els possibles obstacles i resistències que podien dificultar-ne el desplegament, així com les fortaleeses i oportunitats existents al territori. L'objectiu d'aquest espai de treball era posar en comú les conclusions inicials de la diagnosi i avançar cap a propostes concretes i compartides en els quatre àmbits esmentats, assegurant que el Pla resultés realista, viable i arrelat a la realitat local.

2.4. Fases propositiva, reflexiva i final

Les fases propositiva, reflexiva i final completen el procés i s'han desenvolupat d'acord amb el quadre metodològic aprovat a l'inici del projecte. Un cop finalitzat el treball de camp, es va dur a terme l'anàlisi integral de totes les dades recollides —tant les procedents de l'enquesta com les obtingudes a través de les entrevistes, els grups focals i la sessió de treball del 18 de novembre—, amb l'objectiu d'identificar les necessitats, reptes i oportunitats que havien d'orientar la formulació del Pla. Aquest treball analític es va desenvolupar de manera intensa durant la segona quinzena de novembre i la primera setmana de desembre de 2025.

Com a part del treball previ a la formulació del Pla, les figures del Comitè de Planificació —treballadores del Consell Comarcal implicades en el procés des de la fase inicial— van revisar la primera taula d'accions elaborada a partir de la diagnosi, en la qual es relacionaven les necessitats i fortaleeses identificades amb els objectius i les accions proposades. Aquesta revisió va ser essencial per garantir l'adequació de les propostes al funcionament real dels serveis, a la capacitat operativa del territori i a les prioritats institucionals, i va constituir un pas determinant en la consolidació del Full de Ruta del Pla.

La sistematització detallada d'aquestes fases es presenta en els capítols següents, en coherència amb els resultats de la diagnosi social i amb el Pla d'Actuació.

2.5. Perspectiva de gènere

Incorporar la perspectiva de gènere en una diagnosi i en l'elaboració d'un pla d'accions per a una institució és un procés integral que suposa considerar les implicacions de cada observació i proposta per a dones i a homes, i pel nostre entendre també per a les persones del col·lectiu LGBTIQ en qualsevol etapa del projecte. Treballar amb la perspectiva de gènere en un projecte de recerca significa molt més que 'posar i treure les ulleres de gènere' per 'atendre' els fenòmens que poden tenir un significat 'ocult' per a les dones, si no saber que la nostra realitat social és heteropatriarcal, per tant, les desigualtats entre homes i dones, i col·lectius no binaris és omnipresent tota a l'estona i en tots els espais de la vida. Així doncs, en aquest projecte el que hem intentat fer és no abandonar mai la perspectiva de gènere: la fase del disseny del projecte, en la selecció de perfils entrevistats, en la realització de les entrevistes, en l'anàlisi de la informació recollida, entre altres. Així hem continuat a fer en la fase de l'elaboració del pla; formulant objectius, indicadors i accions que esperem que possibilitin l'assoliment d'aquests objectius.

També cal destacar que la incorporació de la perspectiva de gènere en un treball com aquest és imprescindible donat que l'objectiu d'aquest treball és elaborar un Pla d'acció comarcal amb perspectiva antiracista per a la transversalització de les polítiques migratòries en la comarca. Perquè, tal com hem argumentat en la part introductòria de l'informe, el racisme igual que el sistema patriarcal és estructural i que hi ha una relació de retroalimentació entre aquests dos sistemes de dominació. La discriminació de gènere i relacionada amb la diferència racial, ètnica o cultural és una forma de violència impregnada en les bases de l'estructura social dins la qual es relacionen les persones, les institucions socials, els teixits associatius, és a dir tota la comunitat. Si l'administració pública pretén anar més enllà de fer accions puntuals de sensibilització, culturals, de participació, i associatives per contribuir a l'erradicació del racisme necessita dissenyar polítiques de manera més global i transversal que incorporin les perspectives antiracistes i de gènere de manera conjunta i simultània.

En aquest sentit, és necessari mencionar de nou la perspectiva interseccional, la qual argumenta que els diferents factors que generen desigualtat no actuen de manera aïllada, sinó que s'interrelacionen de manera complexa, donant forma a les nostres realitats i necessitats particulars segons la nostra posició en relació amb tots ells. Recentment hi ha esforços acadèmics i polítics considerables sobre la incorporació de la perspectiva interseccional en les polítiques públiques i locals¹⁸. Aquests treballs parteixen sobretot de la premissa que les polítiques destinades a la "ciutadania en general" sovint assumeixen una "persona estàndard" que no reflecteix la diversitat de la població. Això pot fer que les necessitats i realitats de certs grups no es tinguin en compte. Darrere d'aquesta suposada neutralitat, reiteren l'argument que, amaguen biaixos i exclusions. Justament per aquest motiu sostenen que les polítiques enfocades en un sol aspecte, és a dir, polítiques sectorials, podrien no considerar la

¹⁸ Vegeu per exemple, [Guía para incorporar la interseccionalidad en las políticas locales](#) (2019) i [Aplicación de la interseccionalidad en las políticas y servicios de igualdad y no discriminación: reflexiones críticas y recomendaciones](#) (2021).

interrelació entre diferents formes de desigualtat i opressió, com ara la classe social, el gènere, l'origen o la discapacitat.

La diagnosi i el pla d'accions que teniu entre mans, però, no se suma aquests esforços i incorpora la perspectiva interseccional de manera transversal. En lloc d'això, intenta no descuidar de l'eix de dominació de gènere mentre incorpora la perspectiva antiracista de manera integral. Perquè ningú no és només racialitzada o només porta una motxilla migratòria: una persona pot ser, alhora, una dona, migrada de Cuba, bisexual, cisgènere, etc. Així és que durant l'elaboració del Pla d'acció, pensar sobre les injustícies que pateixen la població d'origen migrant en el mercat laboral o pel que fa a l'exercici del dret a l'habitatge en la comarca amb la perspectiva de gènere és clau perquè les dones—siguin racialitzades o no—afronten desigualtats creuades i accentuades comparant amb els homes racialitzats. Si la majoria de les treballadores de llar són dones i són d'origen migrant és imprescindible dissenyar una acció comarcal amb dues perspectives integrades perquè sigui prou capaç de vetllar pels drets de les seves veïnes dones racialitzades. Vivim en una societat i comarca desiguals en termes de gènere, és per això cal garantir que l'exercici dels drets de les dones de manera equitativa en el disseny, implementació, seguiment i avaluació de les iniciatives polítiques, econòmiques i socials, assegurant que dones beneficiïn de forma igualitària i no es perpetui la desigualtat. En aquest sentit, l'objectiu d'aquesta estratègia feminista és contribuir en l'àmbit comarcal i en el nivell del Pla d'acció a la igualtat de gènere. La nostra proposta, al cap i a la fi, proposa tenir present l'impacte de gènere a cada etapa de la planificació: el disseny, l'execució, el monitoratge i l'avaluació de les accions perquè fent-ho podem identificar, comprendre i tenir en consideració les desigualtats de gènere, els rols de gènere i les dinàmiques de poder en un context determinat. En conclusió, incorporar la perspectiva de gènere, d'una banda, a la fase del diagnòstic inclou pautes com ara la selecció d'agents en clau de gènere, tenir presents les qüestions de gènere en recollida d'informació i dades, i en la seva anàlisi. De l'altra, a la fase d'elaboració del pla d'accions, es materialitza amb accions o iniciatives per garantir la transversalització de gènere per a l'apoderament de dones i nenes d'origen migrant i racialitzades, línies estratègiques i accions prioritàries en clau de gènere, llenguatge inclusiu/no discriminatori, accions per garantir el sistema de seguiment i avaluació del pla que incorpori l'enfocament de gènere, i incorporació d'indicadors de gènere al document del pla.

3. Radiografia socioeconòmica i demogràfica de l'Alt Urgell

Característiques territorials i poblacionals

La comarca de l'Alt Urgell es troba al nord-oest de Catalunya, en ple Pirineu, i ocupa l'alta conca del riu Segre, que vertebrada de nord a sud la vall principal. Els seus límits administratius són: a l'est, la Cerdanya, el Berguedà i el Solsonès; a l'oest, el Pallars Jussà i el Pallars Sobirà; al sud, la Noguera; i al nord, el Principat d'Andorra.

El territori està format per un conjunt de valls orientades majoritàriament de nord a sud, en què les condicions del relleu dificulten la mobilitat interna. En aquest escenari, adquireix especial rellevància la via principal que travessa la comarca, ja que és l'únic pas terrestre que connecta l'Estat espanyol amb Andorra, fet que atorga a l'Alt Urgell una funció clau en la comunicació transfronterera.

Administrativament, la comarca s'integra dins l'àmbit de l'Alt Pirineu i Aran, conjuntament amb altres comarques que presenten característiques comunes: dispersió territorial, densitat de població molt baixa i una provisió de serveis condicionada pel context de muntanya. És la segona comarca més gran de Catalunya i, alhora, una de les més despoblades, fet que la situa entre les zones més rurals del país. La seva estructura demogràfica i el repte de retenir població en entorns de baixa densitat són factors que influeixen de manera determinant en l'evolució econòmica i social del territori.

Estructura econòmica de la comarca

L'economia de l'Alt Urgell es caracteritza per una clara hegemonia del sector serveis, que concentra la major part de l'activitat productiva. Després de l'impacte de la pandèmia, la comarca ha experimentat una fase de recuperació, si bé en els darrers anys aquest creixement s'ha anat moderant. Tot i així, el nivell d'activitat actual ja supera els valors registrats abans de la crisi sanitària.

Dins del sector terciari, les activitats de naturalesa col·lectiva —administració pública, educació i serveis sanitaris i socials— són les que presenten una evolució més favorable. Els serveis privats, en canvi, mostren un comportament més fluctuant: alguns segments professionals avancen, mentre que sectors com l'hostaleria i el comerç registren un creixement més contingut. Amb tot, el conjunt del sector serveis continua sent el principal motor econòmic i garanteix l'estabilitat de l'ocupació.

A escala comarcal, l'activitat econòmica també s'articula al voltant d'empreses de pes que generen un volum d'ocupació rellevant, com Taurus, Caser i Exquisitarium, així com les explotacions ramaderes, que mantenen un rol significatiu en l'ocupació directa. El sector de les cures, amb una

presència destacada al territori, concentra un nombre considerable de treballadores d'origen estranger, posant de manifest el paper d'aquest àmbit com a porta d'entrada laboral, altament feminitzat i amb una rellevant presència migrada.

Aquestes dinàmiques conviuen amb un comportament més irregular de la resta de sectors econòmics. El teixit industrial mostra una evolució desigual: les activitats relacionades amb l'energia, l'aigua i el reciclatge avancen de manera positiva, mentre que les manufactures —especialment les vinculades a la indústria alimentària— evidencien una major fragilitat. Aquesta situació es trasllada també al mercat laboral, amb una disminució de l'afiliació industrial respecte d'anys precedents.

El sector de la construcció manté nivells d'activitat més baixos, en un context de reducció del nombre d'habitatges iniciats en comparació amb el període anterior a la pandèmia. Pel que fa al primari, l'activitat agrícola ha davallat de manera notable, mentre que la ramaderia registra un descens més moderat.

En conjunt, l'economia de l'Alt Urgell continua fortament sustentada en el sector terciari, mentre que la indústria, la construcció i el sector primari es troben en una posició més vulnerable. Aquesta dependència creixent dels serveis situa a l'agenda comarcal reptes importants en termes de diversificació, competitivitat i sostenibilitat econòmica.

Dinàmica demogràfica

En l'àmbit demogràfic, l'Alt Urgell es caracteritza per una presència limitada de jovent. L'any 2021, el grup de 15 a 29 anys representava el 14,68% de la població, un percentatge per sota del conjunt de Catalunya. La dispersió territorial, la baixa densitat i les dificultats de desplaçament influeixen de manera especial en la permanència i la participació juvenil, especialment als municipis de menor dimensió.

La Seu d'Urgell, com a capital i nucli més poblat, comptava el 2024 amb 12.759 residents i una densitat de 825,8 habitants per km², molt superior a la mitjana de la comarca. Per contra, municipis com Oliana —amb 1.828 habitants (Idescat 2024)— registren una activitat juvenil més limitada. En aquests casos, és habitual el fenomen dels “pobles dormitori”: una part important de la població jove es desplaça fora del municipi per estudiar, treballar o participar en activitats d'oci, principalment cap a Solsona i Ponts. Aquestes dinàmiques es relacionen amb nivells baixos de participació juvenil, escassetat d'espais de socialització i distàncies físiques i simbòliques entre nuclis, factors que afecten la cohesió social.

Entre 2001 i 2021, la comarca ha experimentat una disminució del -3,53% en el nombre d'habitants, mentre que les dades de Lleida i de Catalunya mostren increments en el mateix període. Si s'amplia la mirada fins a 1975, l'Alt Urgell presenta un creixement poblacional del 8,99%, tot i que inferior al

regirat al conjunt del país. El territori està format per 19 municipis i 126 nuclis habitats. La Seu d'Urgell concentra el volum més elevat de població, seguida d'Oliana i de Montferrer i Castellbò, aquest darrer resultat de diferents processos de fusió municipal durant el segle XX.

La comarca presenta una densitat mitjana baixa, de 14,15 habitants per km², amb variacions notables segons el municipi: mentre la Seu d'Urgell arriba a densitats molt altes, municipis com Cabó i Cava no superen els dos habitants per km².

Les anàlisis recents —com el diagnòstic del projecte Vincles Alt Pirineu-Aran i els informes del Pla d'Envelliment Quilòmetre Zero— subratllen que l'Alt Pirineu i Aran és una de les vegueries amb un índex d'envelliment més elevat i amb una proporció considerable de llars unipersonals. Les projeccions confirmen un increment sostingut tant de l'envelliment com de la longevitat. L'estudi comarcal d'envelliment (2023) assenyala que, el 2022, hi havia 186 persones majors de 65 anys per cada 100 joves, una ràtio que ha augmentat de manera continuada, malgrat lleugeres baixades puntuals els anys 2000 i 2005. L'índex de sobreenvelliment també ha anat creixent i sembla estabilitzar-se recentment. Les dades estatals de 2023 indiquen que la soledat no desitjada afecta especialment les dones i la població més gran, un fenomen igualment rellevant a la comarca.

Població d'origen estranger i mobilitat residencial

La comarca de l'Alt Urgell ha experimentat en els darrers anys un augment continuat de la població d'origen estranger. Segons l'Idescat (2024), actualment hi viuen 3.277 persones estrangeres, que equivalen al 15,51% de la població comarcal¹⁹. Aquest pes és especialment notable a la Seu d'Urgell, on es registren 2.243 persones estrangeres (17,58% del conjunt municipal), i a Oliana, amb 307 persones (16,79%). Als municipis de menor dimensió, en canvi, predomina la població no racialitzada blanca nascuda a Catalunya, mentre que la presència de persones procedents d'altres comunitats de l'Estat i de l'estranger és comparativament baixa.

Quant als orígens, la composició és heterogènia. Les dades corresponents a 2024 mostren que els col·lectius més nombrosos provenen de Colòmbia (518 persones; 15,81% de la població estrangera), Portugal (422 persones; 12,88%) i el Marroc (341 persones; 10,41%). També hi és destacable la presència de residents procedents de Perú, Romania, l'Argentina i del Brasil²⁰.

Les dades de mobilitat residencial confirmen aquesta tendència de creixement. L'any 2023 es van comptabilitzar 765 immigracions externes, que consoliden el ritme ascendent observat en darrers

¹⁹ Idescat. Població estrangera a 1 de gener. Comarca de l'Alt Urgell (2024). Disponible a: <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?b=8&geo=com:04> (revisat 27 de novembre de 2025).

²⁰ Idescat. Població estrangera a 1 de gener per país de nacionalitat. Comarca de l'Alt Urgell (2024). Disponible a: <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?geo=com:04&nac=a&b=12> (revisat 27 de novembre de 2025).

exercicis²¹. Entre la població jove, la diversitat és encara més evident: el 2021, un 20,16% havia nascut a l'estranger, reflectint perfils migratoris cada vegada més variats.

Les informacions recents aparegudes als mitjans de comunicació han posat l'accent en el paper de la frontera andorrana com a factor que impulsa l'arribada de nova població a la Seu d'Urgell. Segons aquestes notícies, l'encariment de l'habitatge al Principat, els requisits vinculats al reagrupament familiar i l'expulsió de persones en situació administrativa irregular han afavorit l'arribada de famílies —principalment d'origen sud-americà— al municipi. Les mateixes fonts apunten un increment notable de residents procedents de Colòmbia, Perú i l'Argentina, que en determinats períodes recents haurien situat el percentatge de població estrangera per sobre del 20%. Les declaracions de responsables municipals recollides per la premsa expressen inquietud davant la pressió que aquest escenari exerceix sobre l'habitatge, els centres educatius i els serveis socials, així com pel risc que la ciutat actuï com a “poble dormitori” per a persones que treballen a Andorra però no hi poden residir²².

En conjunt, aquests processos —augment sostingut de la immigració, intensificació de la mobilitat transfronterera i tensió en el mercat residencial— consoliden la població d'origen estranger com un component estructural de la realitat demogràfica de l'Alt Urgell i anticipen reptes en matèria d'habitatge, serveis i cohesió social que s'abordaran en els apartats següents.

Renda i activitat econòmica

L'any 2020, la renda disponible bruta per habitant a la comarca era de 13.800 euros, una xifra que representa el 78,4% de la mitjana de Catalunya. Pel que fa a l'afiliació laboral, el 2023 la major part de les persones assalariades del règim general es concentra en el sector serveis, mentre que la indústria, la construcció i l'agricultura hi tenen un pes menor. Entre el col·lectiu d'autònoms també destaca el predomini del sector serveis, tot i que el sector agrari hi manté una presència significativa.

El turisme ha anat adquirint un pes creixent com a activitat econòmica central, alhora que l'agricultura i la ramaderia han perdut pes de manera progressiva. Malgrat això, la producció alimentària continua jugant un paper important, amb exemples destacats com la Cooperativa Cadí o la cooperativa agrària fundada l'any 1942.

²¹ Idescat. *Migracions externes. Immigracions anuals. Comarca de l'Alt Urgell*. Disponible a: <https://www.idescat.cat/pub/?id=mm&n=5489&geo=com:04> (revisat 27 de novembre de 2025).

²² Per exemple es pot veure en: *El Punt Avui* (2025). “La immigració enfronta Andorra i la Seu”. Disponible a: <https://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articles/2555758-la-immigracio-enfronta-andorra-i-la-seu.html>; *Racó Català* (2025). “La Seu d'Urgell ‘no pot, ni vol’ assumir els immigrants sud-americans expulsats per Andorra”. Disponible a: <https://www.racocatala.cat/noticia/68306/seu-durgell-no-pot-ni-vol-assumir-immigrants-sud-americans-expulsats-andorra> (revisades 27 de novembre de 2025).

La vinculació laboral amb Andorra és un element clau per a la zona nord de l'Alt Urgell. S'estima que diàriament més de 1.600 persones procedents del territori català travessen la frontera per treballar al Principat, una part significativa de les quals resideixen a la Seu d'Urgell.

Situació d'habitatge a la comarca

L'habitatge constitueix un dels àmbits més delicats a l'Alt Urgell i actua com un element clau tant per a l'establiment de la població com per a la cohesió social. El **Pla Estratègic d'Habitatge de l'Alt Urgell**, elaborat pel Consell Comarcal el 2022, assenyalava que el territori arrossega dificultats estructurals relacionades amb l'accés, la disponibilitat i la mobilització del parc existent²³. Segons la diagnosi, el cens d'habitatges del 2011 indica que aproximadament un 62% dels habitatges de l'Alt Urgell són de residència principal, un 19% són segones residències i un 18% es troben buits o vacants. En municipis com Oliana o la Vansa i Fórnols, els habitatges buits s'acosten a un terç del parc, i en casos extrems com Cava o Josa i Tuixent es registra una proporció molt elevada d'habitatges buits en relació amb la població empadronada. Alhora, el pes de les segones residències i dels habitatges d'ús turístic és especialment rellevant en els municipis de muntanya, fet que limita l'oferta disponible per a primera residència.

La diagnosi situa l'Alt Pirineu i Aran —i, dins d'aquest àmbit, l'Alt Urgell— entre els territoris amb preus de compra d'habitatge més elevats de Catalunya, només per darrere de l'àrea metropolitana. En el cas del lloguer, els imports mitjans se situen al voltant dels valors de les comarques centrals, però amb una forta tensió en municipis com la Seu d'Urgell, Montferrer i Castellbò o Ribera d'Urgellet. L'estudi de mercat immobiliari elaborat el 2022 mostra que, malgrat que la majoria de municipis tenen oferta d'habitatges en venda, només una part molt reduïda disposa d'oferta efectiva de lloguer, en un context on la demanda de lloguer —especialment de persones joves i famílies que volen instal·lar-se a la comarca— supera clarament l'oferta.

El Pla Estratègic també evidencia un bloqueig en el desenvolupament d'habitatge de protecció oficial. Des del 2015 no s'han impulsat noves promocions HPO a la comarca, després d'un període en què havien arribat a representar al voltant del 6,7% del parc. Històricament, la gran majoria de les actuacions HPO s'han concentrat a la Seu d'Urgell i, en menor mesura, a Oliana, mentre que els municipis petits pràcticament no han disposat d'aquest recurs. Malgrat aquest bloqueig, el registre de sol·licitants de Catalunya mostra una demanda sostinguda d'habitatge protegit, gairebé tota concentrada a la capital comarcal.

Un altre element central és la dificultat per mobilitzar el parc d'habitatges buits i en desús. La diagnosi recull que la majoria de municipis declaren una presència important d'habitatges buits, sovint

²³ Consell Comarcal de l'Alt Urgell (2022). Pla Estratègic d'Habitatge de l'Alt Urgell. Disponible a: <https://www.alturgell.cat/pla-estrategic-habitatge-alt-urgell> (revisat 27 de novembre de 2025).

localitzats als nuclis antics, i identifica diversos factors que n'expliquen la no activació: la necessitat de rehabilitació, la por dels propietaris als impagaments i desperfectes, l'ús esporàdic com a segona residència o la reserva d'immobles perquè els propietaris hi puguin viure en la vellesa. Paral·lelament, el turisme exerceix una pressió creixent: a la comarca hi ha més de dos-cents habitatges d'ús turístic, i en alguns municipis la relació entre HUT i habitatges existents o població empadronada és molt elevada. El pes del turisme i de les segones residències afavoreix que part del parc potencialment residencial es destini a usos temporals, cosa que dificulta encara més l'accés a l'habitatge habitual.

Pel que fa al parc públic i municipal, tots els ajuntaments de l'Alt Urgell disposen d'immobles de titularitat municipal amb potencial residencial, amb un total de 129 habitatges que, a mig termini, podrien donar cabuda a prop de 500 persones si es rehabiliten i es destinen a lloguer assequible. També hi ha habitatges i edificis de la SAREB i d'altres propietaris públics o privats susceptibles de ser incorporats a polítiques d'habitatge, però els municipis assenyalen dificultats importants per accedir al finançament i per gestionar-ne la compra, la rehabilitació i la posterior gestió social.

En l'àmbit de les polítiques locals, la diagnosi subratlla que només la Seu d'Urgell disposa d'una regidoria específica d'habitatge i d'una bossa de mediació de lloguer social, mentre que a la resta de municipis les actuacions són més puntuals i sovint vinculades a programes de rehabilitació o a ajuts supramunicipals. Una part important dels ajuntaments manifesta que està duent a terme alguna iniciativa en matèria d'habitatge —com la rehabilitació d'immobles municipals, la promoció d'habitatge per a lloguer assequible o la col·laboració amb altres actors públics i privats—, però alhora assenjala mancances en termes de recursos, suport tècnic i instruments de coordinació comarcal.

En síntesi, el Pla Estratègic d'Habitatge retrata un escenari en què l'accés a l'habitatge es veu condicionat per la combinació de parc buit, pes de les segones residències i dels usos turístics, absència d'habitatge protegit recent i manca d'oferta de lloguer assequible, especialment als municipis petits i a la Seu d'Urgell. Aquest context incideix de ple en les oportunitats d'arrelament de la població jove, de les famílies i de les persones d'origen estranger, i constitueix un dels marcs estructurals que cal tenir en compte en la diagnosi de les desigualtats i del racisme al territori.

Serveis existents al territori

L'organització dels serveis públics a l'Alt Urgell està fortament condicionada per la dispersió territorial, la baixa densitat de població i la centralitat de la Seu d'Urgell com a nucli que concentra la major part dels recursos especialitzats. A escala comarcal hi operen serveis socials, educatius, de joventut, d'igualtat, habitatge, migracions, desenvolupament local i altres àrees sectorials, però la seva distribució és desigual i sovint requereix desplaçaments llargs per part de la ciutadania.

Els serveis socials bàsics actuen com a porta d'entrada al sistema de benestar, amb funcions d'informació, orientació, diagnòstic i acompanyament. Tot i la seva presència en el conjunt del territori, la dispersió dels nuclis i les dificultats de mobilitat en limiten l'accessibilitat, especialment en municipis petits o envellits. Una situació similar es dona en l'àmbit de les polítiques d'igualtat: el SIAD, el SAI i els serveis d'equitat estan plenament operatius i recolzats per plans estratègics vigents, però la centralització a la Seu pot generar barreres per a dones, joves i persones LGTBI que necessiten atenció especialitzada i confidencial.

En matèria de migracions, el Consell Comarcal compta amb un servei específic alineat amb els instruments de planificació de Catalunya, des del primer Pla de Ciutadania i Migracions (2005) fins als plans quadriennals posteriors. Tanmateix, l'increment sostingut de la població d'origen estranger, la complexitat de les gestions administratives i l'impacte dels fluxos transfronterers relacionats amb Andorra posen de manifest la necessitat de reforçar aquest àmbit, especialment pel que fa a l'acollida, l'arrelament, les homologacions i l'acompanyament laboral.

Els serveis d'educació, joventut i acció comunitària també presenten una realitat asimètrica: mentre la Seu concentra equipaments, programes i oportunitats de participació, molts municipis disposen d'una oferta limitada que dificulta la continuïtat educativa, la vinculació juvenil i el desenvolupament d'espais de trobada. Aquesta situació contribueix a dinàmiques de "poble dormitori" i a la pèrdua de cohesió territorial.

En conjunt, el territori disposa d'una xarxa de serveis àmplia però fràgil, marcada per la centralització, la manca d'espais de proximitat en alguns municipis, i una coordinació intermunicipal que encara pot reforçar-se. Aquestes característiques condicionen l'accés efectiu als drets i fan necessari que el futur Pla comarcal de ciutadania i migracions: Transversalització de les polítiques migratòries en els serveis públics, el foment de la participació ciutadana i la dinamització comunitària (2026-2028) adapti les seves accions a la realitat territorial, enfortint la xarxa existent i reduint desigualtats internes.

4. Diagnosi i Pla d'Acció per eixos estratègics

Aquest capítol presenta els resultats de la diagnosi social organitzats en quatre eixos estratègics —**Comarca Acolidora, Comarca Igualitària, Comarca Antiracista i Comarca de Pertinences**— i, a partir d'aquests resultats, formula el conjunt d'objectius i accions del Pla d'Acció 2026–2028. Cada eix s'estructura de manera homogènia per facilitar-ne la lectura: primer s'hi exposen les necessitats identificades durant el procés de diagnosi; a continuació, s'hi presenta una taula d'objectius i accions concretes amb indicadors quantitatius i qualitatius, actors responsables i una priorització temporal; i finalment s'hi recullen les principals fortaleeses del territori que poden contribuir al desplegament de les actuacions proposades.

La priorització temporal de les accions s'expressa mitjançant una escala de tres nivells: Prioritat 1 correspon a les accions previstes per als anys 2026–2027, Prioritat 2 per a l'any 2028, i Prioritat 3 per a accions que es preveuen més enllà del període de vigència del Pla (2026–2028), preferiblement l'any 2029, perquè requereixen més temps, recursos o canvis estructurals. Aquesta gradació permet distingir les actuacions immediates de les que necessiten una planificació més progressiva, tot tenint en compte la capacitat operativa del territori i l'abast de cada objectiu. A més a més, l'equip investigador ha marcat en color blau aquelles accions que considera imprescindibles des d'una perspectiva antiracista, encara que, per la seva complexitat, podrien no ser totalment assumibles dins del període de dos anys del Pla.

Aquest apartat ha de ser llegit com una guia pràctica que connecta les necessitats identificades amb les respostes proposades, i que orienta el desplegament del Pla d'Acció des d'una mirada realista, territorialitzada i coherent amb els reptes de l'Alt Urgell.

4.1. Comarca acollidora

N1. Necessitats respecte a l'acollida, informació i orientació a persones nouvingudes

- El Servei de 1a acollida està col·lapsat per l'augment de demandes.
- Les atencions habituals oscil·len entre 30 minuts i 1 hora, i les primeres visites d'acollida duren més. En la tramitació telemàtica de permisos, les tècniques poden arribar a estar fins a 3 hores amb una mateixa persona (casos puntuals però cada vegada més freqüents).
- Després de les visites, s'acumula feina invisible (informes, consultes i altres gestions) que incrementa la càrrega real del servei.
- Cal millorar i ampliar l'acollida integral, dedicant més temps i oferint informació clara.
- Les persones que atenen als ajuntaments són figures clau però tenen poca formació i recursos per fer una bona acollida.
- Desajust entre les funcions oficials de les tècniques i les tasques que realment assumeixen, especialment en tràmits d'estrangeria, sense formació específica ni suport jurídic.
- Necessitat d'un suport jurídic especialitzat perquè el Servei no assumeixi, en solitari, responsabilitats d'estrangeria sense formació ni cobertura institucional
- Cal universalitzar recursos més enllà de la 1a acollida, assegurant que l'orientació bàsica, la informació sobre serveis clau (salut, escola, serveis socials) i la connexió a la xarxa comunitària siguin accessibles des de tots els ajuntaments i no depenguin únicament del S1A.
- Les persones nouvingudes arriben amb molta desinformació sobre serveis, funcionament del territori i llengua, i no disposen d'un material d'acollida estructurat i accessible.
- Necessitat d'un primer acompanyament municipal estructurat (primer contacte, informació bàsica, guies, comitès d'acollida).
- Necessitat de fer una acollida més amable (tracte, to i relació).
- Necessitat de desmuntar barreres lingüístiques i entendre com es generen ("murs" amb el català, canvi automàtic de llengua).
- L'oferta de llengua d'acollida és insuficient (una sola docent de català per tota la comarca), fet que agreuja les barreres lingüístiques i la dependència del servei.
- Necessitat de materials unificats i criteris compartits entre municipis (incloent el rol del S1A).
- Necessitat de reforçar la coordinació sistemàtica entre serveis (Serveis Socials, SIAD, SOC, Educació, entitats), més enllà de derivacions puntuals.

Objectiu 1. Consolidar un Servei Comarcal de Migracions, Acollida i Antiracisme amb dotació estable, capacitat tècnica real i condicions d'accessibilitat que permetin garantir una acollida integral, coordinada i de qualitat per a totes les persones nouvingudes.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A1: Crear dues places estructurals al Servei de Migracions —una tècnica de Migracions i Antiracisme i una tècnica de Primera Acollida— amb funcions diferents, però complementàries per garantir estabilitat, continuïtat i reduir la dependència de contractacions temporals.			

Nombre de places estructurals creades i ocupades al Servei de Migracions (0 / 1 / 2).	Valoració de les professionals sobre l'estabilitat de l'equip i la reducció de la sobrecàrrega (recollida 1 cop l'any en entrevista o qüestionari intern breu).	3	Consell Comarcal, Dept. DSI
A2: Definir i formalitzar les tasques de cada perfil, incloent límits clars en l'acompanyament d'estrangeria i mecanismes de derivació, per evitar duplicitats, sobrecàrregues i buits jurídics.			
Existència d'un document de funcions i circuits de derivació aprovat (sí/no) i nombre de serveis que el manifesten conèixer (p. ex. % de professionals que el coneixen).	Percepció de claredat de rols i límits en estrangeria per part de les tècniques i serveis derivadors (comentaris recollits en una reunió anual de retorn).	1	Dept. DSI, cap del servei, tècniques del servei
A3: Garantir una dotació pressupostària estable que cobreixi personal, suport jurídic especialitzat i recursos per acollida, inclusió i antiracisme.			
Import anual consolidat destinat al Servei de Migracions (personal + suport jurídic + recursos), i nombre d'anys consecutius amb partida estable.	Valoració del propi Servei sobre si el pressupost és suficient per complir l'encàrrec (escala simple tipus "insuficient / ajustat / suficient" en la memòria anual).	1	Consell Comarcal, Ajuntaments
A4: Reubicar el Servei en un espai visible i accessible i adaptar les franges d'atenció perquè siguin compatibles amb les necessitats de les persones usuàries, garantint sempre el respecte als drets laborals del personal.			
Compliment de criteris d'accessibilitat física (planta baixa, ascensor, horari d'atenció compatible amb conciliació, etc.). Nombre de criteris complets sobre el total acordat.	Opinió de les persones usuàries sobre accessibilitat i comoditat de l'espai (pregunta breu en enquesta de satisfacció anual o cada 2 anys).	2	Consell Comarcal, Ajuntament de la Seu d'Urgell
A5: Difondre i visibilitzar el Servei (guia municipal/comarcal, cartelleria, web, punts info als municipis).			
Nombre de canals amb informació actualitzada del Servei (web, xarxes socials, cartelleria a municipis, punts d'informació, etc.) i nombre de materials distribuïts.	Percentatge de persones usuàries que declaren haver conegut el Servei per la informació difosa (preguntar a l'entrevista d'acollida: "Com ens has conegut?").	1	Tècniques del servei, Comunicació i protocol del Consell Comarcal, Ajuntaments

N2. Necessitats respecte al servei de migracions com a referent antiracista

- El Servei necessita una dotació estable i suficient (mínim dues places estructurals) per sostenir simultàniament l'acollida, la coordinació i el treball comunitari, que actualment queda limitat per la saturació d'atencions.
- Necessitat d'un suport jurídic especialitzat perquè el Servei no assumeixi, en solitari, responsabilitats d'estrangeria sense formació ni cobertura institucional.
- Necessitat de temps institucionalment reconegut per fer coordinació, derivacions, projecte comunitari i treball preventiu, part essencial del rol antiracista.

- El Servei de Migracions ha de tenir visibilitat i accessibilitat real (ubicació a peu de carrer, horaris adequats) perquè la ciutadania el percebi com un referent de drets.
- Necessitat de liderar, amb altres agents, una identitat pròpia (“marca”) o sistema de gestió antiracista de l’acollida adaptat a la realitat pirinenca.
- Necessitat de consolidar el Servei com a espai de referència i d’acompanyament per a altres serveis, especialment en temes de racisme, discriminacions i orientacions especialitzades.

Objectiu 2. Convertir el Servei de Migracions en el motor comarcal per definir i impulsar un model compartit de gestió antiracista en clau Pirineu, articulant criteris unificats i liderant la coordinació amb municipis, serveis i entitats del territori.			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A6: Dissenyar la “Marca Pirineu d’Acollida Antiracista” com un marc compartit de principis, criteris operatius i compromisos mínims per als municipis.			
Nombre de criteris operatius consensuats i recollits en un document de síntesi compartit entre els consells comarcals del Pirineu.	Grau d’aplicabilitat percebuda per les tècniques i ajuntaments sobre aquests criteris, recollit en la reunió anual de la Xarxa Pirineu.	3	Vegueria Alt Pirineu i Aran, Diputacions, Consells Comarcals, ETACs
A7: Elaborar un Protocol Comarcal Antiracista d’Acollida que defineixi circuits d’atenció, derivació, orientacions de llengua i prevenció de pràctiques discriminatòries en tràmits municipals i comarcals que esdevingui un model comarcal d’acollida amb criteris diferenciats per a municipis petits, mitjans i grans.			
Existència del protocol aprovat (sí/no) i nombre de serveis/municipis que l’han incorporat als seus procediments interns.	Percepció de les professionals sobre si el protocol ajuda a prevenir pràctiques discriminatòries (pregunta oberta en espai de retorn anual).	1	Servei CiM, Altres Serveis del Consell Comarcal,
A8: Establir un mecanisme estable de supervisió i revisió institucional antiracista (amb participació interna i possibilitat d’externalització) que revisi procediments, llenguatges administratius i pràctiques de tràmit.			
Nombre de reunions/sessions de supervisió antiracista realitzades a l’any i nombre d’unitats o serveis.	Nombre i tipus de canvis concrets introduïts en procediments o llenguatges administratius com a resultat de la supervisió (registre narratiu curt a la memòria).	3	Servei CiM. Supervisió externa
A9: Participar de manera activa i regular en la Xarxa Pirineu —que reuneix tècniques dels consells comarcals del Pirineu i de Lleida— mitjançant trobades mensuals orientades a compartir criteris, desenvolupar eines comunes i avançar en la construcció d’una “Marca Pirineu” d’acollida antiracista.			
Nombre de trobades de la Xarxa- Nombre d’eines, criteris o materials elaborats en la Xarxa que s’han incorporat al Servei de Migracions de l’Alt Urgell.	Valoració del retorn pràctic de la Xarxa Pirineu en l’acció local, recollida a la memòria anual del Servei, o un espai de reflexió interna.	2	Vegueria Alt Pirineu i Aran, Consells Comarcals, Dpt. DSI

A10: Crear un mecanisme estable de supervisió i acompanyament del Pla, amb revisió anual d'indicadors, participació dels municipis i suport professional especialitzat.

Nombre de revisions anuals del Pla realitzades i nombre d'accions i indicadors actualitzats.	Percepció de l'equip i de municipis sobre si el seguiment ha permès corregir o reorientar accions.	1	Servei CiM, Ajuntaments, ETAC, CC
--	--	---	-----------------------------------

N3. Necessitats respecte a les desigualtats territorials en polítiques d'acollida i arrelament

- Necessitat d'adaptar les polítiques d'acollida i inclusió a les desigualtats territorials dins de la comarca, on La Seu d'Urgell i Oliana concentren la major part de serveis, oportunitats i vida comunitària.
- Necessitat de garantir que la manca de serveis bàsics en municipis petits (tancament d'escoles, poca activitat econòmica, manca de transport i d'espais comunitaris) no impedeixi l'arrelament de les famílies que hi resideixen.
- Necessitat de reconèixer que molts municipis petits funcionen com a zones residencials amb dèficits estructurals, fet que exigeix polítiques complementàries des del Consell Comarcal i una coordinació reforçada amb La Seu i Oliana per garantir drets i oportunitats.
- Necessitat d'evitar que la concentració de recursos i serveis en pocs municipis generi desigualtats d'accés per a les persones nouvingudes que viuen fora dels nuclis principals.

Objectiu 3. Adaptar les polítiques d'acollida a les desigualtats territorials de la comarca, garantint un accés equitatiu als drets independentment del municipi de residència.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A11: Crear un sistema de seguiment territorial que identifiqui desigualtats d'accés als drets i permeti ajustar les polítiques d'acollida segons les necessitats de cada municipi, amb retorn periòdic als equips municipals.			
Existència del document de model comarcal aprovat (sí/no) i nombre de municipis que disposen de la seva "fitxa" de nivell d'acollida definida.	Valoració dels ajuntaments petits, mitjans i grans sobre si el model reflecteix bé la seva realitat (recollida en una reunió de retorn).	1	Ajuntaments, àrea de planificació territorial del Consell Comarcal

Objectiu 4. Garantir que tots els municipis disposin d'un mínim d'acollida digna i informació accessible, independentment de la presència o absència de personal tècnic.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A12: Elaborar un kit d'acollida comarcal (guia bàsica de tràmits, drets i serveis) en format multilingüe i multicanal, concebut com un paquet mínim viable per a municipis sense personal tècnic.			
Nombre de llengües en què està disponible el kit i nombre d'exemplars/distribucions (paper i digital) realitzades.	Valoració de les persones usuàries i del personal municipal sobre la claredat i utilitat del kit (pregunta breu en entrevista o formulari en línia).	1	Servei CiM, ETAC
A13: Implementar una xarxa de punts d'informació municipal (biblioteques, OAC, centres cívics, espais esportius) que ofereixin informació d'acollida actualitzada i disposin de circuits de derivació			

clars cap al Servei Comarcal.			
Nombre de punts d'informació operatius per municipi i nombre de derivacions al Servei Comarcal registrades des d'aquests punts.	Percepció de les persones que hi treballen sobre si disposen d'informació suficient i clara per orientar les persones nouvingudes (recollida en una trobada anual).	1	Servei CiM, ETAC

N4. Necessitats respecte a la coordinació entre serveis i treball comunitari

- S'observa la necessitat d'una coordinació institucional reforçada entre el Consell Comarcal i els ajuntaments més poblats i/o amb més pes territorial.
- S'identifica una manca de trobades periòdiques i organitzades per compartir reflexions, observacions i neguits entre serveis (Oficina Jove, Educació, Salut, Serveis Socials i Primera Acollida), tot i que quan aquestes trobades es produeixen les sinergies i la coordinació funcionen de manera efectiva.
- Cal més treball comunitari i incidència política des del Servei de Migracions.
- El Pla Educatiu d'Entorn (PEE) és una peça clau per a la coordinació educativa i familiar, especialment en relació amb les famílies nouvingudes, i cal mantenir-lo i reforçar-lo des d'una col·laboració estreta entre centres educatius, Serveis Socials, 1a Acollida i el Servei de Migracions.- Falta coordinació més estable i estructurada entre Serveis Socials, Migracions, Educació, Salut Mental Juvenil i Joventut (surt a totes les entrevistes).
- El Consorci funciona amb taules de treball (infància, salut mental, violència masclista, PEE, etc.), però cal integrar millor Migracions i/o crear un espai específic que agrupi la sensibilització comunitària.
- S'està valorant la creació d'una Taula d'Acció Comunitària, però preocupa crear espais duplicats, hi ha necessitat de simplificar i coordinar millor.
- Cal millorar la coordinació entre municipis (administratius, alcaldes, secretaries), perquè Migracions és present en diversos municipis i això requereix circuits clars.
- Necessitat de consolidar una xarxa comarcal d'acollida, amb protocols clars i circuits homogenis.
- Necessitat d'incorporar en els espais de coordinació entitats, col·lectius i lideratges comunitaris.
- Necessitat d'articular millor la coordinació intercomarcal (reunions mensuals de tècniques del Pirineu i Lleida) per avançar en una "marca Pirineu" d'acollida antiracista.

Objectiu 5. Enfortir la coordinació institucional, intermunicipal i comunitària en matèria d'acollida i migracions, establint mecanismes estables de col·laboració entre el Consell Comarcal i els ajuntaments amb més pes demogràfic i integrant de manera coherent el Servei de Ciutadania i Migracions en els espais sectorials i comunitaris ja existents.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A14: Organitzar trobades periòdiques entre el Consell Comarcal i els ajuntaments amb més pes demogràfic (la Seu d'Urgell, Ollana, Montferrer i Castellbò, Ribera d'Urgellet i Organyà) per coordinar l'acollida, revisar casos complexos, compartir alertes i garantir circuits de derivació clars i homogenis			

Nombre de trobades celebrades a l'any i percentatge d'ajuntaments convocats que hi assisteixen.	Principals acords i canvis de circuit acordats a les trobades (resum qualitatiu breu a l'acta o memòria).	2	Servei CiM, ETAC, ajuntaments
A15: Reforçar el Pla Educatiu d'Entorn (PEE) municipal de la Seu d'Urgell com a espai de coordinació amb les escoles i les famílies, enfortint els vincles entre centres educatius, Serveis Socials, Primera Acollida, el SOAF i el Servei de Ciutadania i Migracions, i establint canals de comunicació regulars per abordar conjuntament les necessitats de les famílies nouvingudes.			
Nombre d'accions/espais del PEE on participa el Servei de Ciutadania i Migracions i nombre de famílies nouvingudes participants.	Valoració de centres educatius i del mateix PEE sobre la contribució del Servei de Ciutadania i Migracions en la coordinació amb famílies nouvingudes.	2	Ajuntament de la Seu d'Urgell, Servei CiM
A16: Promoure trobades comunitàries periòdiques, flexibles i no formals amb entitats, col·lectius i referents d'origen migrant i racialitzats, per compartir necessitats i co-dissenyar respostes comunitàries i municipals.			
Nombre de trobades comunitàries realitzades a l'any i nombre d'entitats/col·lectius d'origen migrant i racialitzat participants.	Principals demandes i propostes sorgides d'aquestes trobades i exemple de com s'han incorporat al Pla o a alguna acció concreta.	1	Servei CiM, ETAC, Altres serveis comarcals (igualtat, joventut...), entitats.

N5. Vulnerabilitat transfronterera vinculada a la normativa d'estrangeria d'Andorra

- La normativa d'estrangeria especialment restrictiva d'Andorra genera situacions de vulnerabilitat, incertesa i limitació d'accés a drets per a persones que viuen o treballen entre Andorra i l'Alt Urgell, afectant la seva estabilitat vital i creant la necessitat de xarxes de suport específiques i coordinades.
- Les famílies sovint es veuen obligades a reagrupar-se a Catalunya perquè Andorra no permet la reagrupació.
- Necessitat de disposar de dades clares i sistematitzades sobre les trajectòries migratòries i la relació del territori amb Andorra per orientar les polítiques d'acollida i la planificació dels serveis.
- La irregularitat administrativa intermitent i la dependència laboral d'Andorra generen inseguretat vital.
- Les expulsions d'Andorra deixen famílies sense recursos i sense xarxa.

Objectiu 6. Millorar la resposta institucional davant les vulnerabilitats generades per la normativa d'estrangeria d'Andorra, garantint circuits clars d'atenció, dades fiables i suport especialitzat per a les persones i famílies afectades.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A17: Redactar una orientació breu que clarifiqui què poden fer els serveis (Servei de Ciutadania i Migracions i Serveis Socials) davant situacions derivades de la normativa andorrana —irregularitat intermitent, expulsions, dificultats de reagrupació o dependència laboral— per assegurar respostes coherents, ajustades a dret i alineades amb els circuits ordinaris.			

Existència de l'orientació escrita (sí/no) i nombre de serveis que la han rebut/consultat.	Percepció de les professionals sobre si els ajuda a saber què fer davant casos relacionats amb normativa andorrana (retorn en una reunió o qüestionari).	3	Servei CiM, Serveis socials
A18: Recollir i sistematitzar dades bàsiques —sense generar càrrega administrativa addicional— sobre les situacions vinculades a la normativa d'estrangeria d'Andorra (irregularitat intermitent, expulsions, dificultats de reagrupació, dependència laboral), amb l'objectiu de disposar d'evidències sòlides que permetin quantificar l'impacte real en serveis del territori i donar suport a la incidència política davant la Generalitat i l'Estat Espanyol.			
Nombre de casos registrats anualment per tipologia (irregularitat intermitent, expulsions, reagrupacions, dependència laboral).	Valoració de la qualitat i utilitat de les dades recollides —completitud, fiabilitat i rellevància— per part de les tècniques i dels responsables polítics que les utilitzen per a la incidència institucional. Es pot mesurar mitjançant enquesta semestral al personal tècnic sobre el funcionament del sistema de recollida (claredat, simplicitat, fiabilitat, temps invertit). I valoració anual per part dels responsables polítics sobre la utilitat de les dades.	1	Servei CiM, OME, OACs, Serveis socials, centres educatius

Objectiu 7. Impulsar una incidència política coordinada amb la Generalitat de Catalunya i l'Estat espanyol per abordar les asimetries socials i administratives derivades de la normativa andorrana, a partir de dades i diagnosi territorial.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A19: Elaborar un informe anual amb dades sistematitzades sobre les situacions vinculades a la normativa d'estrangeria d'Andorra (irregularitat intermitent, dificultats de reagrupació, expulsions, dependència laboral), amb l'objectiu de quantificar l'impacte territorial i disposar d'evidències sòlides per a la incidència política, i presentar-lo formalment a la Direcció General de Migracions i Refugi, la Delegació del Govern, la Subdelegació de Lleida i situar aquest tema a l'agenda institucional.			
Elaboració de l'informe (sí/no) i nombre d'organismes als quals s'ha enviat (Direcció General, Delegació del Govern, Subdelegació, etc.).	Retorn institucional rebut arran de l'enviament de l'informe (comentaris, reconeixement, peticions d'informació o retorns informals), i valoració interna del Servei sobre la utilitat de l'informe per orientar la incidència política.	1	Servei CiM, Comissionat per a les Relacions Interpirinen-ques
A20: Treballar conjuntament amb els altres Consells Comarcals del Pirineu, els municipis fronterers i els departaments competents de la Generalitat per millorar els circuits de derivació, la informació disponible a frontera i els mecanismes de notificació d'expulsions o canvis administratius, amb l'objectiu de reduir la inseguretat i la desinformació de les famílies afectades per la normativa d'estrangeria d'Andorra.			
Nombre de trobades o espais de coordinació mantinguts amb altres consells comarcals i departaments de la Generalitat.	Existència d'acords útils, criteris compartits o informació operativa obtinguda gràcies a la coordinació amb altres consells comarcals i amb la Generalitat, i que hagi estat incorporada parcialment o totalment en els	3	Comissionat per a les Relacions Interpirinen-ques

	circuits o procediments interns del territori.		
--	--	--	--

N6. Necessitat d'un servei d'interpretació i traducció en l'atenció social i comunitària

- Els serveis socials i comunitaris de la comarca no disposen d'un servei d'interpretació i traducció, fet que dificulta l'atenció adequada a persones que no dominen les llengües disponibles al territori i obliga els equips a improvisar solucions (traduccions automàtiques, persones acompanyants), amb el risc d'errors en la comunicació i vulneració de drets bàsics.
- El servei de la 1a Acol·lida també parla de la necessitat d'un servei d'interpretació i traducció per a l'atenció a persones que no dominen la llengua (actualment inexistent).

Objectiu 8. Garantir l'accessibilitat lingüística en tots els serveis municipals i comarcals, utilitzant els recursos d'interpretació i traducció disponibles a escala nacional per evitar vulneracions de drets derivades de barreres idiomàtiques.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A21: Mantenir l'accés al servei d'interpretació i traducció que el Departament d'Igualtat i Feminismes posa a disposició dels ens locals, per garantir una atenció adequada a persones que no dominen les llengües del territori i evitar despeses extraordinàries per al Consell Comarcal.			
Estat del tràmit: no iniciat / sol·licitat / concedit / operatiu. Nombre mínim d'ús anual registrat (només comptar "activacions", no contingut).	Valoració de les professionals sobre accessibilitat, temps de resposta i adequació lingüística, recollida mitjançant una microconsulta anual de 3 preguntes (sí/no + un comentari opcional). Identificació d'obstacles d'ús (p. ex. horaris incompatibles, idiomes no disponibles), sintetitzats en un paràgraf a la memòria.	1	Servei CiM,
A22: Definir quan i com s'ha d'activar el servei (Serveis Socials, Migracions, Educació, Salut comunitària i Primera Acol·lida), per evitar improvisacions amb traductors automàtics o familiars i assegurar una atenció ajustada a dret en tràmits sensibles. El protocol ha d'incloure de manera explícita la prohibició d'utilitzar infants i adolescents com a traductors informals, per evitar-ne l'adultificació i garantir la protecció dels seus drets			
Protocol aprovat i difós (sí/no). Percentatge de serveis que confirmen haver-lo rebut i entès (auto-registre simple: 1 clic en una enquesta interna).	Valoració professional sobre si el protocol ha permès gestionar situacions lingüístiques sensibles sense haver de recórrer a infants o familiars com a traductors, recollida en una breu consulta anual (1 pregunta oberta en una enquesta).	1	Servei CiM

N7. Necessitat de garantir un empadronament accessible, no discriminatori i ajustat a dret

- Algunes entrevistes assenyalen traves injustificades en l'empadronament a la Seu d'Urgell, especialment a l'OAC, malgrat ser un dret legal i una porta d'accés als serveis bàsics.

- S'han documentat casos d'exigències indegudes o pràctiques irregulars, incloent-hi situacions en què es demanen diners per empadronar o es denega l'empadronament sense causa justificada.
- Altres veus del territori, en canvi, afirmen que "el padró no és un problema", fet que indica una forta variabilitat en la pràctica, depenent de municipi, professional o moment.
- Aquesta manca d'homogeneïtat mostra que no existeixen criteris clars, compartits i transparents, i que l'accés al padró pot dependre massa de la discrecionalitat individual.
- És necessari establir protocols comarcals unificats, basats en la normativa vigent, per garantir un empadronament igualitari, no discriminatori i ajustat a dret a tots els municipis.
- El padró ha de ser reconegut com una eina fonamental d'acollida i inclusió, i no com un filtre restrictiu o un mecanisme de control.

Objectiu 9. Garantir un empadronament accessible, homogeni i ajustat a dret a tots els municipis de la comarca, evitant pràctiques discriminatòries i reforçant el padró com a eina d'acollida i d'accés a drets.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A23. Elaborar una guia comarcal breu amb criteris homogenis per a tots els municipis (documents vàlids, situacions sense domicili fix, comprovacions admissibles), per evitar discrecionalitats i garantir que totes les persones siguin empadronades segons dret, sense exigències indegudes.			
Nombre de municipis que han adoptat o referenciat la guia en els seus procediments.	Percepció del personal d'OAC i secretaries sobre si la guia els ajuda a "tenir seguretat jurídica" en l'empadronament.	1	Servei CiM, Ajuntaments, Sindicat d'Habitatge,
A24: Oferir suport i microformacions als equips administratius (OAC, secretaries, alcaldies) perquè coneguin els criteris unificats, resolguin dubtes i apliquin el padró com a dret i no com a filtre restrictiu.			
Nombre de sessions de microformació impartides. Nombre total de professionals que hi han participat.	Autoavaluació sobre si la microformació ha resolt els dubtes més recurrents, especialment en casos "sense domicili fix" i comprovacions admissibles.	1	Generalitat
A25: Establir un sistema senzill de registre de consultes o incidències sense generar càrrega administrativa extra, utilitzar un registre bàsic d'incidències o dubtes (no noms, només tipus de cas) per detectar pràctiques irregulars, variabilitats entre municipis i necessitats de reforç formatiu.			
Nombre total de consultes/incidències recollides Distribució per municipi o per tipus de cas (sense dades personals).	Identificació anual de 2-3 temes recurrents detectats a partir de les consultes o incidències registrades (p. ex., dubtes sobre padró sense domicili fix, documents indeguts, discrepàncies entre municipis).	1	Servei CiM
A26: Fer una campanya informativa comarcal sobre el dret a empadronar-se que per tal de difondre informació clara i accessible —en diferents idiomes— sobre el dret a padró, els documents admissibles i la no obligatorietat d'habitatge formal.			

Nombre de materials produïts (idiomes i formats). Nombre d'accions de difusió realitzades (cartelleria, xarxes, xerrades).	Canvi percebut en el coneixement del dret al padró entre la ciutadania, mesurat a través de preguntes curtes incorporades en espais d'atenció al públic (OAC, Serveis Socials, Migracions) i en activitats comunitàries després de la campanya.	1	Ajuntaments, Servei CiM, Sindicat Habitatge
---	---	---	---

Concloem aquest eix destacant les fortalezes identificades al territori:

- Servei de Migracions i Primera Acollida consolidat. L'Alt Urgell compta amb un Servei de Migracions i de Primera Acollida amb una trajectòria consolidada, un compromís professional notable i una capacitat demostrada per sostenir l'acollida en un context de demanda creixent i recursos limitats. Aquesta solidesa tècnica es complementa amb una xarxa professional àmplia —en els àmbits social, educatiu, sanitari, comunitari i cultural— que mostra un interès genuí envers les polítiques d'inclusió i una preocupació compartida per l'impacte dels discursos discriminatoris. Les mateixes persones migrades entrevistades reconeixen aquest cos professional com un actor clau, proper i sensible, que pot esdevenir un autèntic motor de canvi per al territori.
- Presència de persones migrades amb agència i voluntat de participació. La diagnosi també ha permès conèixer persones migrades que viuen a la comarca i que expressen una forta voluntat d'implicar-se en la vida social i comunitària. Són persones amb agència, iniciativa i capacitat de contribució, que valoren l'Alt Urgell com un entorn segur, tranquil i propici per a la vida quotidiana. Les dificultats que afronten —especialment l'accés a l'habitatge i els efectes de la normativa d'estrangeria— són percebudes com a desigualtats estructurals, no com a hostilitats directes del territori.
- Compromís institucional i voluntat política d'avançar cap a la inclusió. Cal destacar, també, el valor institucional existent. Tant el Consell Comarcal com els equips de govern dels dos municipis amb més pes demogràfic —la Seu d'Urgell i Oliana— han expressat, al llarg de la diagnosi, la voluntat de comprometre's amb polítiques d'inclusió i d'avançar cap a un model que incorpori la perspectiva antiracista com a eix vertebrador, malgrat les diferències en les seves lectures de la realitat. Aquesta disposició política és un element central per a la viabilitat del Pla i per al desplegament de transformacions estructurals.
- Iniciatives comunitàries i culturals que reforcen l'acollida. Un altre actiu rellevant és la presència d'iniciatives comunitàries i culturals que poden reforçar el projecte d'acollida. A la Seu d'Urgell, per exemple, el projecte Vincles d'Òmnium Cultural impulsa trobades entre catalanoparlants i persones que volen aprendre i practicar la llengua de manera informal i vivencial. Aquest projecte, en col·laboració amb l'Ajuntament, combina activisme lingüístic, vinculació comunitària i creació d'espais de relació intercultural, i representa una fortalesa significativa per a la inclusió lingüística i social de les persones nouvingudes.
- Finalment, la comarca ja disposa d'espais i estructures que faciliten la coordinació institucional —com el Consorci d'Atenció a les Persones, el Pla Educatiu d'Entorn o la Xarxa Pirineu d'acollida antiracista— i que constitueixen una base sòlida per avançar cap a circuits homogenis d'acollida, orientació i derivació. Aquest conjunt de fortalezes, tant institucionals com comunitàries i professionals, ofereix un punt de partida valuós per consolidar un model d'acollida integral, coherent i adequat a les especificitats d'un territori rural i fronterer com l'Alt Urgell.

4.2. Comarca Igualitaria

N8. Necessitats respecte a la formació professional, arrelament i inserció laboral en condicions d'igualtat

- No hi ha oferta formativa homologada que permeti obtenir l'arrelament per formació.
- Les formacions existents són insuficients, no compleixen els requisits legals i sovint no són accessibles per a persones sense regularització administrativa.
- Les persones migrants trans afronten dificultats específiques en accedir a formació i feina, derivades de tràmits acumulats (NIE, canvi de nom).
- Precarietat estructural en el sector de les cures i servei domèstic, amb dificultats per acreditar l'experiència professional.
- Les famílies sovint no poden assumir els costos de la contractació formal, perpetuant l'economia informal.
- Dificultats per homologar titulacions obtingudes a l'estranger.
- Impediments per accedir al SOC sense regularització administrativa.
- El jovent de 16–18 anys queda exclòs de tota oferta formativa, d'activitats i d'itineraris educatius mentre no disposa de NIE, generant desconexió i afectació emocional.
- Un cop s'obté la documentació, les taxes d'inserció laboral són altes, però no sempre en condicions d'equitat.
- El teixit empresarial de la comarca té necessitats reals com per exemple hi ha necessitats de mà d'obra per treballar en el transport escolar, transport sanitari, sectors de futur que no estan alineades amb l'oferta formativa actual.
- L'absència de carnet de conduir és un obstacle clau per a molts joves i adults a l'hora d'accedir al mercat laboral comarcal.

Objectiu 10. Garantir l'accés real i igualitari a la formació professional i a l'arrelament per formació, generant una oferta acreditada, accessible i coordinada que permeti a les persones migrants —amb o sense NIE— desenvolupar trajectòries formatives i laborals dignes.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A27: Impulsar el procés d'homologació de formacions professionalitzadores al territori, mitjançant: - negociació formal amb el Departament de Treball/SOC per adaptar requisits d'homologació; - habilitació d'aules i espais comarcals que puguin complir criteris tècnics per poder fer la formació; - acord polític comarcal que garanteixi compromís i continuïtat; - aliances amb el tercer sector per complementar l'oferta; - avaluació anual de les necessitats formatives del territori.			
Nombre de formacions homologades actives al territori / any.	Valoració de les tècniques i entitats sobre si l'oferta homologada respon a les necessitats del territori (insuficient / ajustada / suficient).	1	Dept. Treball, Dept Educació, Consell COMarcal, CETAP, Ajuntaments, Entitats,
A28: Crear un dispositiu comarcal d'acompanyament integral per a l'arrelament, l'homologació de titulacions i les transicions laborals, que actuï com a punt únic i coordini el Servei de Ciutadania i Migracions, Serveis Socials, Joventut i Educació, oferint assessorament jurídic, suport			

psicoadministratiu i orientació laboral especialitzada.			
Nombre de persones ateses pel dispositiu d'acompanyament integral / any.	Grau de claredat percebut per les persones usuàries sobre el circuit d'arrelament i homologació (p. ex. pregunta breu: "Ara tinc més clar què he de fer?" sí/no).	1	El servei externalitzat
A29: Garantir itineraris formatius i d'inserció laboral no estereotipats, mitjançant: - diagnosi inicial individualitzada; - creació d'itineraris vinculats a sectors amb demanda real; - programes de base per a oficis i competències professionals; - accés facilitat al carnet de conduir; - acords amb empreses locals per a pràctiques i contractació digna.			
Percentatge de participants derivats a sectors diferents de cures/neteja/hostaleria sobre el total d'itineraris.	Percepció de les persones participants sobre si l'itinerari s'ajusta als seus interessos i capacitats (escala simple: gens / una mica / força).	2	SOC, Joventut, Entitats, Serveis d'Igualtat, Educació CC, promoció econòmica,

Objectiu 11. Garantir itineraris educatius, formatius i de vida digna per al jovent de 16–18 anys que avui queda fora de tot, assegurant drets educatius i comunitaris independentment de la situació administrativa.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A30: Crear un Programa Comarcal de Transició 16–18, universal i sense exigència de NIE, que combini: - formació bàsica (equivalent a l'ESO) o reforç educatiu, - tallers ocupacionals no precaritzats vinculats als sectors del territori, - tutories socioeducatives estables i suport emocional, - horaris flexibles i espais segurs de participació comunitària. El programa oferirà una alternativa real per al jovent que avui queda exclòs de tota oferta mentre es resolen tràmits administratius.			
Nombre de joves 16–18 participants al Programa de Transició i taxa de continuïtat (percentatge que continua en formació o ocupació).	Sentiment de "no estar fora de tot" expressat pels joves en una enquesta anual breu o grup focal que es pot realitzar cada sis mesos.	1	Servei CiM, Joventut, Entitats, Educació, ETAC, Igualtat,
A31: Establir vies excepcionals amb el Departament d'Educació perquè la manca temporal de NIE no impedeixi obtenir la titulació obligatòria, mitjançant: - habilitació de proves o certificats específics, - protocols de continuïtat educativa sense interrupcions, - mesures que evitin que el futur formatiu o laboral quedi bloquejat per obstacles administratius.			
Nombre de joves que obtenen titulació obligatòria mitjançant vies excepcionals acordades amb Educació.	Opinió de tutors/es i orientadores sobre si els nous protocols eviten interrupcions injustes dels itineraris educatius.	2	Dept. Educació, Servei Educació CC
A32: Avaluar sistemàticament el nivell formatiu i les necessitats del jovent migrant major de 16 anys, per garantir que cap jove quedi fora de l'oferta formativa, i per derivar-los a itineraris adequats de manera ràpida i coordinada.			
Nombre de valoracions formativa-laborals realitzades a joves majors de 16 anys / any.	Percepció dels equips (Oficina Jove, centres, Migracions) sobre si "encara hi ha joves que queden fora" (sí/no + comentari).	1	Mateixos agents que A.28. dispositiu comarcal d'acompanyament

			integral
A33: Impulsar una estratègia d'inserció laboral digna i antiracista per al jovent, en coordinació amb el teixit empresarial del territori, que prioritzi sectors de futur, eviti la deriva cap a feines precaritzades, i garanteixi pràctiques i contractació digna.			
Nombre de convenis o acords amb empreses que inclouen clàusules d'inserció digna i antiracista.	Valoració del jovent sobre la qualitat de les pràctiques i feines obtingudes (diferenciant "feina precària" / "feina digna").	2	Juventut, Equitat (igualtat), servei CiM, entitats, associació empresaris Alt Urgell.
A34: Facilitar l'accés al transport del jovent i persones adultes que segueixen itineraris formatius, coordinant horaris amb el Transport a la Demanda, adaptant trajectes quan sigui necessari i establint convenis amb els transportistes del territori per garantir places reservades en els dies i franges horàries disponibles.			
Nombre de joves amb itineraris formatius que utilitzen el transport adaptat (TAD, bus, convenis) / any.	Percepció del jovent sobre si el transport és un obstacle per continuar els estudis (abans/després).	2	Consell Comarcal, Licitació a empresa de transports.
A35: Establir convenis de col·laboració amb autoescoles del territori i/o amb la Federació d'Autoescoles de Catalunya per facilitar que joves i persones adultes puguin accedir a la formació teòrica i pràctica necessària per obtenir el carnet de conduir en condicions assequibles i adaptades al seu procés formatiu. Els convenis podran incloure preus reduïts en materials o pràctiques, sessions formatives desplaçades al territori, flexibilitat horària i mecanismes de seguiment conjunt, reforçant així la mobilitat personal i l'accés a oportunitats formatives i laborals.			
Nombre de persones que accedeixen a la formació/carnet de conduir a través dels convenis amb autoescoles.	Percepció de millora de la mobilitat i d'oportunitats laborals expressada per les persones participants.	1	Autoescoles o federació, Empresaris, Educació Consell Comarcal, SOC.

N9. Accés i participació a l'educació infantil (0–3 anys)

- Baixa participació de famílies estrangeres en portes obertes i inscripcions.
- Barreres culturals en relació amb l'escolarització primerenca.
- Barreres lingüístiques que dificulten la comunicació amb CDIAP.
- Necessitat d'acompanyament individualitzat per fomentar la participació de les famílies.

Objectiu 12. Garantir l'accés i la participació educativa de les famílies amb infants 0–3 anys.			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A36: Integrar una línia específica 0–3 dins el PEE, coordinada entre llars d'infants, CDIAP, Salut i Servei de Migracions, per millorar la comunicació, reduir barreres lingüístiques i facilitar l'acompanyament individualitzat de les famílies migrades en processos d'inscripció i portes obertes.			
Nombre de reunions de coordinació 0–3 entre llars, CDIAP, Salut i Migracions / any.	Valoració dels serveis implicats sobre la millora de la comunicació amb famílies migrades en l'etapa 0–3.	1	Transversal
A37: Crear un dispositiu comunitari d'acompanyament 0–3 dins, coordinat entre llars d'infants, CDIAP, Salut i Servei de Ciutadania i Migracions, que ofereixi a les famílies —especialment les novingudes— un espai segur d'informació, orientació i suport lingüístic i cultural. El dispositiu disposarà d'un espai habilitat com a punt de trobada comunitari i accessible, on es puguin realitzar trobades, traduccions, mediacions i sessions d'orientació. Aquest espai no pretén prescriure models de criança, sinó reconèixer la diversitat familiar i construir ponts de confiança entre famílies, centres educatius i serveis (CDIAP, salut, educació infantil).			

Nombre de famílies ateses al dispositiu comunitari 0–3 i nombre de trobades realitzades.	Grau de confiança que declaren les famílies envers els serveis (pregunta breu: “Et sents escoltada i respectada?”) mitjançant un qüestionari o entrevistes breus.	1	PEE, llars d’infants, CDIAP, Salut i Servei de Ciutadania i Migracions, SIS
A38: Revisar anualment, dins del PEE, les activitats adreçades a famílies 0–3 per assegurar que incorporen materials visuals multilingües, contes i referents diversos, presència de referents de diferents comunitats d’origen migrant en les sessions i espais de participació en llengües d’ús de les famílies del territori. Aquesta revisió es farà amb el grup d’Acompanyament Educatiu del PEE i el Servei de Ciutadania i Migracions.			
Percentatge d’activitats 0–3 que incorporen materials multilingües i referents diversos sobre el total d’activitats revisades.	Percepció de les famílies sobre si es veuen representades en les activitats 0–3.	1	PEE i Servei CiM

N10. Accés equitatiu i inclusiu a activitats educatives, esportives i de lleure

- Persistència de desigualtats en l’accés d’infants i adolescents a colònies, sortides escolars, esquí, activitats municipals i oferta cultural, amb una pressió econòmica que continua limitant la igualtat d’oportunitats.
- Barreres menys visibles en les activitats esportives, municipals i culturals, que sovint no incorporen suficientment criteris d’inclusió, diversitat, interculturalitat, neurodivergència i LGBTI+, generant entorns on alguns perfils no se senten benvinguts.
- Manca d’espais segurs i de vinculació per al jovent, especialment per a joves migrants, en risc d’exclusió o que s’acosten a discursos reaccionaris, fet que dificulta la participació i la construcció de comunitats diverses.
- Invisibilització de la participació d’infants i joves de famílies migrades —malgrat la seva presència quotidiana a la vida comunitària— i necessitat de revisar criteris, quotes socials i models d’accés a les escoles i activitats municipals.
- Necessitat d’assegurar convivència, participació plena i presència real (no només simbòlica) d’infants i joves de famílies migrades o amb pocs recursos en totes les activitats educatives, esportives, de lleure i culturals del territori.

Objectiu 13. Assegurar un accés equitatiu, inclusiu i antiracista a les activitats educatives, culturals, esportives i de lleure en tot el territori			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A39: Crear, en coordinació amb els serveis municipals i les entitats, un sistema estable de quotes socials i places gratuïtes per a infants, joves i persones adultes en risc d’exclusió (majoritàriament d’origen migrant), garantint l’accés equivalent a totes les activitats educatives, esportives i culturals. Inclou mecanisme de detecció, confidencialitat i tramitació simplificada a través del PEE i Serveis Socials.			
Nombre de places bonificades/gratuïtes atorgades i repartiment per origen, gènere i municipi.	Percepció de les entitats i serveis sobre si el sistema de quotes socials és clar i fàcil de gestionar.	1	El ple del Consell Comarcal, Serveis Socials, EAIA, PEE, Ajuntaments

A40: Impulsar un programa voluntari de corresponsabilitat social perquè empreses, famílies i persones del territori puguin finançar parcialment o totalment les quotes d'infants i joves en situació de vulnerabilitat. El programa es coordinarà amb entitats culturals, clubs esportius, centres educatius i el PEE, assegurant criteris antiracistes i de distribució justa.			
Nombre de padrinatges o aportacions voluntàries actives per curs.	Valoració de les famílies beneficiàries sobre si l'ajut ha facilitat realment la participació d'e filles i fills.	3	Associació empresaris AU, Entitats esportives i de lleure, Esports CC i Regidories d'esports municipals.
A41: Des dels grups de treball del PEE (esports, llengua i cultura, lleure, joventut), revisar activitats i equipaments per incorporar criteris de diversitat, interculturalitat crítica, neurodivergència i LGBTI+, així com protocols d'actuació davant discursos de masclisme i reaccionarisme entre adolescents. Garantir la representació real de famílies migrades en el disseny i avaluació.			
Nombre d'activitats del PEE adaptades o creades amb criteris de diversitat i protocols davant discursos d'odi.	Percepció de docents i famílies sobre la millora en convivència i en representació de la diversitat.	1	Serveis Igualtat
A42: Impulsar una xarxa d'espais segurs per a adolescents i joves, aprofitant equipaments existents (centres cívics, escoles municipals, espais juvenils) i experiències com l'escola de teatre social, on el jovent —inclòs aquell que no té altres espais on anar— pugui participar sense discriminacions. Preveure accions específiques per a joves migrats, LGBTI+, neurodivergents o en risc de vulnerabilitat.			
Nombre d'espais segurs per adolescents i joves en funcionament i nombre de participants regulars.	Valoració del jovent sobre si aquests espais són realment "segurs" i no estigmatitzadors.	2	Joventut CC i Serveis d'Igualtat, entitats

N11. Necessitat de transformació educativa amb perspectiva antiracista

- Increment notable de matrícula viva i diversificació d'orígens (Colòmbia, Bolívia, Perú, Argentina, República Dominicana, Marroc, Pakistan), així com l'arribada de famílies expulsades d'Andorra per motius d'habitatge i reagrupació, generant reptes específics d'acollida, estabilitat i seguiment escolar.
- Escoles i instituts sense recursos suficients per atendre la diversitat cultural, lingüística, socioemocional i de salut mental; el professorat està format per ensenyar continguts, però no rep prou formació per treballar la diversitat, els trastorns d'aprenentatge ni les situacions de vulnerabilitat associades als processos migratoris.
- Impacte a les famílies: la precarietat laboral, les barreres administratives i la pressió emocional afecten el vincle amb l'escola i la participació comunitària.
- Sistema NESE amb biaixos estructurals: criteris basats en renda, prestacions o llistes de països generen etiquetatges que poden ser discriminatoris i no sempre reflecteixen les necessitats reals; convivència amb l'aula d'acollida sense coherència de criteris.
- Augment de discursos xenòfobs i comentaris racistes entre famílies i en espais d'AFA, sovint basats en percepcions errònies sobre contribució i "integració", dificultant la convivència i creant entorns poc segurs per a l'alumnat.

- Absència d'opcions educatives i formatives per a joves de 16–18 anys que arriben sense homologació acadèmica: queden fora del sistema educatiu i laboral, incrementant situacions de risc i exclusió.
- Necessitat d'un pla formatiu comarcal per al professorat en clau intercultural, antiracista i antifeixista, dissenyat a partir de la detecció de necessitats dels centres.
- Necessitat d'impulsar accions de cohesió social: campanyes visuals i projectes d'enllaç entre famílies (com l'apadrinament entre famílies autòctones i nouvingudes).
- Dificultats de coordinació entre Consell Comarcal i Ajuntament en joventut i educació: en alguns espais del CC l'Ajuntament queda exclòs, i en l'àmbit de joventut no es programen activitats a la Seu perquè es considera que ja hi ha oferta municipal, fet que impossibilita construir un full de ruta conjunt.
- Baixa participació de famílies d'origens diversos en AFAs i espais comunitaris, sovint per barreres econòmiques, lingüístiques, administratives o per percebre aquests espais com poc acollidors.

Objectiu 14. Impulsar una transformació educativa amb perspectiva antiracista dins del PEE i als centres educatius

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A43: Incorporar el Servei de Ciutadania i Migracions com a membre estable de la Comissió Operativa del PEE i dels seus grups de treball, per garantir que la planificació educativa incorpora la mirada antiracista en l'acollida, la gestió de la matrícula viva, la relació amb les famílies i la detecció de necessitats específiques d'alumnat migrant.			
Nombre de reunions del PEE en què participa el Servei de Migracions per any.	Percepció dels membres del PEE sobre l'aportació del Servei de Migracions a la mirada antiracista i identificació de les propostes 'antiracistes' incloses al pla d'acció.	3	Serveis Socials, PEE, Servei CiM, ETAC
A44: Dissenyar (en coordinació amb LIC, centres educatius, Departament d'Educació, EAPC i experts del territori) un pla formatiu per al professorat i per les comissions del PEE que abordi: currículum eurocèntric, classificació NESE i els seus biaixos, atenció a la diversitat, gestió de la matrícula viva, racisme a peu d'escola, discursos d'odi i eines d'intervenció comunitària. El pla s'elaborarà a partir d'una detecció prèvia de necessitats del professorat.			
Nombre de docents i membres del PEE que han completat alguna de les formacions del pla.	Autoavaluació del professorat sobre la seva capacitat per abordar racisme abans/després.	3	Dept. Educació
A45: Impulsar accions continuades —i no puntuals— dins els grups del PEE (famílies, llengua i cultura, convivència, comunitat) per abordar el racisme, millorar la pertinença de l'alumnat d'origen migrant i millorar les dinàmiques de convivència a l'escola i a les AFAs, incloent la reducció de discursos xenòfobs i pràctiques excloents.			
Nombre d'accions antiracistes o de pertinença organitzades anualment dins el PEE.	Percepció de l'alumnat d'origen migrant sobre el sentiment de pertinença a l'escola (enquesta).	2	PEE i Servei CiM

A46: Implementar un programa pilot d'apadrinament entre famílies catalanes i no nouvingudes i famílies nouvingudes, així vincular una família local i una família nouvinguda durant el primer any d'escolarització per facilitar acollida, acompanyament lingüístic i cultural, prevenció de segregació i enfortiment de vincles positius entre comunitats. Pilotar-ho en 1–2 centres i establir un model exportable.			
Nombre de parelles de famílies participants al programa d'apadrinament i taxa de continuïtat al llarg del curs.	Valoració de les famílies nouvingudes sobre l'ajuda rebuda en llengua, codis escolars i xarxa social.	1	Centres Educatius, Servei CiM, ETAC, AFAs, EAP, Educació CC, PEE,

N12. Necessitat de prevenció, detecció i abordatge del racisme i l'assetjament als centres educatius.

- El professorat no disposa de formació antiracista ni d'eines pedagògiques per abordar la diversitat cultural, les desigualtats o les expressions de racisme i discriminació dins l'aula, situació que genera sensació de desorientació i manca de recursos ("estem molt perdudes", "persequim les famílies").
- Els centres educatius no compten amb protocols actius, clars i aplicats per prevenir, detectar i intervenir en casos de racisme o assetjament escolar, fet que ha provocat situacions greus sense resposta adequada. En un dels instituts, l'alumnat de l'aula d'acollida va relatar casos continus de racisme a l'institut, al carrer i al futbol, amb insults com "torna al teu país", "negro", "malo" i conductes d'exclusió ("no vol seure amb tu", "al pati és dona").
- S'observen casos d'assetjament i discriminació racial no abordats preventivament, incloent episodis normalitzats per les víctimes ("em diuen això però a mi no m'afecta"), amb impacte acumulat en la convivència, la participació i la salut emocional de l'alumnat.
- Manca de figures de suport dins els centres (educadors/es socials, professionals especialitzats) que puguin treballar de manera preventiva la convivència, la mediació intercultural i l'acompanyament d'alumnat vulnerabilitzat, especialment en casos que travessen l'escola i els espais de lleure.
- També es detecten dificultats per abordar conflictes de gènere, normes familiars, gelosies o tensions culturals entre iguals, que sovint es combinen amb racisme i exclusió.

Objectiu 15: Prevenir, detectar i intervenir el racisme i l'assetjament als centres educatius			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A47: Crear un Protocol Comarcal Antiracista i d'Assetjament Racista en el marc del PEE i en coordinació amb Inspecció, LIC, Serveis Socials, el Servei de Migracions i els equips directius dels centres, un Protocol Comarcal Antiracista que estableixi procediments clars de detecció, intervenció i seguiment de situacions de racisme, discriminació i assetjament racial. El protocol inclourà guies d'actuació per a episodis verbals ("torna al teu país", "negro"), exclusions socials ("no vol seure amb tu"), agressions simbòliques, i casos greus identificats durant la diagnosi. S'establiran mecanismes de coordinació amb l'espai de pati, extraescolars i esport escolar, atès que molts episodis es produeixen fora de l'aula.			

Existència del Protocol Comarcal Antiracista aprovat (sí/no) i nombre de casos registrats mitjançant el protocol.	Percepció de docents i equips directius sobre la claredat del protocol i la seva utilitat real.	1	Dept. Educació, Educació CC, Educació Ajuntaments
A48: Incorporar, dins les actuacions del PEE, integradores socials i professionals de suport socioeducatiu amb presència periòdica als centres educatius, amb funcions orientades a l'acompanyament preventiu de l'alumnat vulnerabilitzat i a la millora de la convivència. Aquestes figures atendran situacions d'assetjament racista, tensions de gènere, conflictes i episodis que travessen l'aula, el pati, l'espai comunitari i l'oci (com el futbol o el carrer), oferint suport directe a l'alumnat i al professorat, que sovint expressa manca de recursos i desorientació.			
Nombre d'hores de presència d'integradores socials als centres i nombre d'intervencions registrades.	Opinió del professorat sobre si aquestes figures ajuden a gestionar conflictes i situacions d'assetjament racista.	2	Dept. Educació, Educació CC, Educació Ajuntaments
A49: Crear una línia específica del PEE orientada a garantir relacions escola–famílies basades en la confiança, la seguretat i la no discriminació, assegurant que les famílies migrades —incloses les que tenen horaris laborals precaris, barreres lingüístiques o situació administrativa irregular— puguin participar-hi sense riscos associats a la seva situació administrativa. Aquesta línia es coordinarà amb el Servei de Migracions per abordar la desconfiança institucional, les barreres idiomàtiques i les formes de violència simbòlica que poden afectar la participació educativa i el benestar de l'alumnat.			
Nombre d'activitats/formats específics de relació escola–famílies impulsats dins aquesta línia i participació de famílies migrades.	Percepció de les famílies migrades sobre si se senten segures i legitimades per participar a l'escola.	3	Escoles, Entitats, AFA, ETAC,

N13. Necessitats respecte a la igualtat, les violències i les condicions de vida de dones i persones trans migrades

- La comarca de l'Alt Urgell, marcada per la frontera amb Andorra, l'envelliment poblacional i la baixa densitat demogràfica, genera itineraris laborals molt precaritzats per a moltes dones migrades, especialment en el treball de la llar i les cures, sovint com a internes i en condicions d'explotació i control.
- S'han detectat situacions de treball sexual en condicions d'alta vulnerabilitat i casos creixents de tracta amb finalitats d'explotació sexual, sense disposar encara d'una diagnosi específica ni de circuits d'atenció clarament definits.
- Les dones migrants que volen accedir al SIAD per situacions de violència masclista topen amb barreres lingüístiques, administratives i socials que dificulten la demanda d'ajuda i les mantenen en dinàmiques de dependència.
- Persistència de dinàmiques familiars i comunitàries que limiten la llibertat d'adolescents a l'hora d'expressar la seva identitat, així com el control social sobre el comportament de les dones.
- Les persones trans migrades afronten vulnerabilitats específiques vinculades a la seva identitat i a la situació administrativa, que dificulten l'accés igualitari a drets, formació i oportunitats laborals.

- La proximitat amb Andorra intensifica aquestes desigualtats a través de dinàmiques laborals transfrontereres, que afecten especialment les dones i famílies migrades.

Objectiu 16. Garantir l'accés universal i efectiu als recursos de prevenció i protecció davant les violències masclistes per a totes les dones, amb mesures específiques per a dones migrades i dones trans			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A50: Replantegar la comunicació i l'accessibilitat del SIAD per assegurar que totes les dones (independentment del seu recorregut migratori o situació administrativa) saben què és el SIAD, on és i com s'hi pot accedir. Inclou materials en diverses llengües, presència a peu de carrer i punts d'informació temporals o itinerants als municipis.			
Nombre de materials del SIAD en diferents llengües i nombre de punts d'informació itinerants realitzats.	Proporció de dones que arriben al SIAD i declaren haver-lo conegut per aquests canals (pregunta d'entrada).	1	Igualtat, Aj. Servei CiM
A51: Crear dispositius de prevenció (tallers, vídeos, podcasts, materials comunitaris) orientats a identificar, entendre i prevenir violències masclistes i dinàmiques de control, en diferents llengües i amb referents d'orígens diversos, adreçats tant a dones joves com a dones adultes.			
Nombre de sessions, vídeos o materials de prevenció elaborats i difosos, i nombre de dones participants.	Percepció de les participants sobre si aquests materials les ajuden a identificar violències i recursos.	1	igualtat, Aj-ETAC-Ojau
A52: Incloure, dins del Mòdul D del Servei de Primera Acollida —l'únic amb continguts flexibles i adaptables al territori— informació bàsica sobre drets de les dones, prevenció de violències masclistes, dinàmiques de control i recursos existents a la comarca. Aquesta incorporació es farà de manera coordinada entre el Servei de Migracions i el SIAD, aprofitant el Mòdul D com a espai clau per arribar a dones migrades que sovint no accedeixen als serveis especialitzats, sense modificar els mòduls obligatoris (A, B i C) ni generar càrregues formatives addicionals.			
Nombre de mòduls D realitzats que incorporen continguts de prevenció de violències i nombre de dones que hi assisteixen.	Valoració de les participants sobre si han entès millor els seus drets i els recursos disponibles.	1	servei CiM - Igualtat

Objectiu 17. Reforçar l'accés als drets, el reconeixement i les xarxes de suport de les dones que treballen a la llar i a les cures, especialment dones migrades, tant en situació de regularitat com d'irregularitat.			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A53: Crear un Punt Comarcal d'Informació i Suport a Treballadores de la Llar i les Cures Inspirant-se en experiències com el "Racó de les Cures" de Més que Cures, habilitar un punt d'informació estable a la comarca (físic i/o itinerant) adreçat a dones migrades que treballen en l'àmbit de la llar i les cures, regularitzades o no. Aquest espai oferirà informació sobre drets laborals, recursos disponibles, orientació bàsica i acollida, amb l'objectiu de reduir l'aïllament i enfortir l'enxarxament comunitari.			

Nombre de dones de la llar i cures ateses al Punt Comarcal d'Informació per any.	Percepció de les dones sobre si l'espai és acollidor, segur i útil per conèixer els seus drets.	1	servei equitat (igualtat) Servei CiM
A54: Impulsar grups de suport mutu adreçats a treballadores de la llar i les cures (incloent-hi dones migrades en situació de regularitat i d'irregularitat) per compartir experiències, detectar necessitats i generar processos d'empoderament col·lectiu. Aquests espais incorporaran trobades periòdiques amb entitats de referència, com Mujeres Pa'lante, Sindillar/Sindihogar, Kellys o Més que Cures, tant per aportar formació puntual com per facilitar l'accés a informació sobre drets i recursos. En el disseny i posada en marxa del grup, el Consell Comarcal podrà comptar amb la mentoria i orientació metodològica d'entitats expertes com Més que Cures, amb l'objectiu de garantir un enfocament no estigmatitzador, comunitari i alineat amb els drets de les treballadores.			
Nombre de grups de suport mutu creats i sessions realitzades, i participació mitjana per sessió.	Grau d'empoderament percebut per les participants (escala breu en enquesta final o intermèdia).	1	igualtat servei CiM ETAC- salut
A55: Desplegar accions de sensibilització adreçades a les famílies que contracten treballadores de la llar i de les cures, per fomentar el reconeixement del valor d'aquest treball, promoure pràctiques de contractació dignes i reduir situacions de vulnerabilitat o explotació. Aquestes accions, inspirades en experiències com Més que Cures, incorporaran materials i espais de diàleg per abordar els drets laborals, la responsabilitat de les famílies ocupadores i la necessitat d'un tracte respectuós i segur envers les treballadores, especialment dones migrades. L'objectiu és generar un canvi cultural i promoure una corresponsabilitat real en un sector fortament feminitzat i precaritzat.			
Nombre d'accions de sensibilització adreçades a famílies ocupadores i nombre de participants.	Canvis identificats per les famílies en relació amb condicions de contractació i tracte a les treballadores.	2	equitat

Objectiu 18. Garantir els drets de les dones que exerceixen treball sexual i millorar la detecció, l'acompanyament i la derivació en possibles situacions de tracta amb finalitats d'explotació sexual.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A56: Impulsar la realització d'una diagnosi qualitativa que permeti conèixer millor la presència i les condicions del treball sexual als municipis i en relació amb la frontera amb Andorra, assegurant una mirada de drets i evitant l'estigmatització de les dones, incloses les dones trans.			
Diagnosi qualitativa elaborada (sí/no) i nombre d'entrevistes o casos analitzats.	Valoració dels serveis (SIAD, Salut, Migracions) sobre la utilitat de la diagnosi per orientar les seves intervencions.	3	igualtat -salut-agents de l'autoritat-SIE
A57: Formalitzar convenis amb entitats especialitzades en l'atenció a dones que exerceixen treball sexual i a víctimes de tracta, així com amb recursos com Integra, per facilitar circuits de detecció, derivació i acompanyament integral (social, jurídic, sanitari) des de la comarca.			
Nombre de convenis signats amb entitats especialitzades i nombre de derivacions efectuades.	Percepció de les professionals sobre millora en els circuits de detecció i acompanyament.	3	CCAU i Aj. Departament IFE
A58: Dissenyar i implementar un model comarcal d'acompanyament per a dones que exerceixen			

treball sexual —incloent-hi les dones trans—, inspirat en experiències com SAS Barcelona però plenament adaptat a la realitat de l'Alt Urgell. Aquest model establirà circuits clars de coordinació entre el SIAD, Serveis Socials, Salut, Servei de Ciutadania i Migracions i entitats especialitzades, i garantirà un acompanyament respectuós, no moralitzador i centrat en la voluntat i el ritme de cada dona.

El dispositiu ha de facilitar informació sobre drets, salut, recursos socials i jurídics, oferir un punt de referència estable per a consultes i derivacions, i proporcionar formació específica als i les professionals del territori per evitar mala praxi i assegurar intervencions alineades amb els drets humans. L'objectiu és dotar la comarca d'un circuit propi, segur i coherent que permeti una resposta adequada i no estigmatitzadora en situacions de treball sexual o vulnerabilitat vinculada a aquest àmbit.

Nombre de dones que utilitzen el model d'acompanyament comarcal i nombre de consultes ateses.	Valoració de les dones sobre si se senten respectades i no jutjades en l'acompanyament rebut.	3	departament IFE SIE - Igualtat
---	---	---	-----------------------------------

N14. Necessitats respecte a la joventut, participació i salut mental

- La participació juvenil organitzada és baixa arreu de la comarca; els serveis juvenils arriben a joves individualment, però costa generar dinàmiques col·lectives estables (excepte en l'àmbit esportiu).
- Hi ha situacions de salut mental vinculades a la motxilla migratòria, el dol migratori, la pressió familiar, la construcció d'identitat i els impactes del racisme i la discriminació quotidiana.
- El jovent de 16–18 anys queda sovint en buit educatiu i social, cosa que accentua l'aïllament, la frustració i la manca de projecte vital.
- Les barreres administratives (especialment la manca temporal de NIE) dificulten superar l'ESO, homologar estudis i accedir a formació o feina.

Objectiu 19. Garantir el benestar emocional i la participació del jovent, amb especial atenció al jovent migrant i racialitzat, incorporant una mirada antiracista i comunitària

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A59: Crear un dispositiu comarcal de suport emocional i identitari adreçat al jovent migrant, racialitzat i/o amb trajectòries familiars de migració, amb presència periòdica als municipis (no només a la Seu). El dispositiu abordarà dol migratori, processos identitaris, impacte del racisme, pressions familiars i vinculació comunitària, i es coordinarà amb l'Oficina Jove, els serveis de salut mental i entitats especialitzades. L'objectiu és garantir un acompanyament segur, accessible i culturalment competent, especialment per a adolescents que es troben en aïllament o en situacions de malestar invisible.			
Nombre de joves que participen al dispositiu de suport emocional i identitari i nombre de trobades realitzades	Canvi percebut pels joves en el seu benestar emocional i sentit de pertinença (pregunta abans/després).	1	SMAA Comunicació- OJAU- CSMIJ i SALUT- OFICINA JOVE SEU- SISI-SERVEI CIM
A60: Impulsar espais de participació juvenil no esportius —tallers creatius, trobades temàtiques, petits projectes comunitaris— amb metodologies de protagonisme juvenil i especial atenció al jovent			

que actualment “no participa en res”. Aquestes activitats s’hauran de desplegar també fora de la Seu, per garantir igualtat d’oportunitats a municipis petits i pobles dispersos.			
Nombre d’espais/activitats juvenils no esportius creats i participació desagregada (gènere, origen, municipi).	Percepció del jovent que “no participava en res” sobre si ara té algun espai on se sent part.	2	ETAC- OJAU- JOVENTUT SEU - SISI

N15. Oportunitats educatives, formatives i espais per a adolescents i joves

- La comarca presenta mancances estructurals que limiten les oportunitats educatives, formatives i de lleure del jovent.
 - Entre els 16 i 18 anys, molts joves —especialment d’origen migrant— viuen un buit educatiu i laboral: manca d’oferta territorial, homologacions lentes i costoses, tràmits administratius que no arriben a temps per garantir continuïtat educativa.
 - A partir dels 12 anys, una part important del jovent no troba alternatives estructurades de lleure ni espais inclusius on relacionar-se, fet que deriva en “fer carrer” per absència real d’opcions, no per conflictivitat.
 - Per al tram 12–14, es detecta la necessitat d’espais estables i propostes pedagògiques com escoles-taller, projectes creatius i espais de convivència que evitin segregació i estigmatització.
- Hi ha una demanda sostinguda d’espais joves inclusius que acullin diversitat d’orígens, identitats i trajectòries, i que ofereixin participació real, oportunitats d’aprenentatge i vinculació comunitària.

Objectiu 20. Garantir oportunitats formatives, espais segurs i alternatives de lleure per al jovent de 12–18 anys, evitant el buit educatiu i les situacions d’aïllament.			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A61: Dissenyar espais estables tipus escola-taller, projectes creatius o itineraris comunitaris que ofereixin aprenentatges pràctics, vinculació amb el territori i un entorn segur. L’objectiu és generar opcions reals per a joves que no troben encaix en les activitats existents i evitar que “facin carrer” per manca d’oportunitats.			
Nombre de places ofertades en escoles-taller/espais creatius comunitaris i taxa d’ocupació.	Percepció dels joves i famílies sobre si aquestes opcions han evitat que “facin carrer” per manca d’alternatives.	1	OAJU - JOVENTUT- ETAC- SERVEI MIC- SALUT -SERVEIS SOCIALS - ENTITATS -PEE
A62: Crear espais de trobada juvenils adaptats a la realitat comarcal —oberts de manera periòdica, amb referents adults i activitats definides amb els joves— que evitin l’estigmatització i fomentin la convivència intercultural. Aquestes propostes s’han de desplegar més enllà de la Seu per garantir igualtat d’oportunitats a pobles dispersos.			
Nombre d’espais de trobada juvenils en funcionament i freqüència d’obertura.	Valoració dels joves sobre si aquests espais eviten etiquetes (“problemàtics”, etc.) i fomenten	1	OJAU- SISI -

	convivència.		
A63: Habilitar transport comarcal flexible, beques o ajuts per garantir la participació de joves en activitats educatives i de lleure fora del seu municipi. Aquesta acció és clau per a la comarca, on la dispersió geogràfica limita l'accés del jovent a oportunitats existents.			
Nombre de joves que reben beques/ajuts de transport per participar en activitats educatives i de lleure.	Percepció dels joves sobre si el transport continua sent un obstacle per participar.	1	CCAU I AJUNTAMENTS

N16. Necessitat d'estabilitat dels equips de serveis socials i comunitaris

- Hi ha molt moviment de professionals en serveis socials, cosa que dificulta la continuïtat del treball en xarxa.
- Les professionals asseguren bona qualitat d'atenció, però la rotació afecta processos, confiança i seguiment.

N17. Necessitat de garantir l'accés igualitari als drets socials

- Famílies sense NIE han de passar per serveis socials per sol·licitar beca menjador, generant vulnerabilització i informes innecessaris.
- Procediments que podrien simplificar-se reproduïxen desigualtat i exposició administrativa.

Objectiu 21. Assegurar uns serveis socials accessibles, coordinats i amb perspectiva antiracista, garantint un accés igualitari als drets socials per a tota la població.			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A64: Impulsar mesures per reduir la rotació professional —com estabilització de places, millora d'hores estructurals o consolidació de perfils clau— per garantir continuïtat en l'acompanyament, generar relacions de confiança amb les famílies i enfortir el treball en xarxa amb educació, migracions, salut i entitats del territori.			
Percentatge de places estructurals estabilitzades respecte el total de professionals de serveis socials/comunitaris.	Valoració de les professionals sobre la continuïtat de la relació amb famílies i la reducció de rotació.	2	CAPAU- CCAU- CONSULTORIA
A65: Revisar circuits administratius, com les beques menjador i altres ajuts bàsics, perquè les famílies sense NIE no hagin de passar necessàriament per serveis socials ni aportar informes innecessaris. L'objectiu és reduir l'exposició administrativa, assegurar un tracte igualitari i establir protocols clars amb Educació i altres administracions competents.			
Nombre de tràmits (beques, ajuts) que ja no requereixen pas previ per serveis socials per a famílies sense NIE.	Percepció de les famílies sobre la reducció de sensació de control i exposició administrativa.	2	CCAU- SERVEI EDUCACIÓ -PEE- SERVEIS SOCIALS

N18. Necessitat d'una política d'habitatge que redueixi la precarietat residencial

- Els preus de lloguer són elevats i desproporcionats en relació amb els ingressos reals de les famílies, fet que impedeix accedir a un habitatge digne, especialment a famílies migrades i treballadores de sectors precaritzats.
- Es detecten situacions de sobre ocupació greu, amb 8–9 persones convivint en un mateix habitatge, cosa que genera tensions familiars, problemes de salut i dificultats d'escolarització.
- Hi ha locals i plantes baixes buides als municipis que no estan habilitats ni són accessibles per a entitats socials, col·lectius juvenils o projectes comunitaris; la manca d'ajuts o incentius municipals limita la seva mobilització.
- Alguns ajuntaments han destinat recursos públics a subvencionar directament propietaris (els anomenats "codicis"), una pràctica que contribueix a l'encariment del mercat, reforça la dependència de famílies vulnerabilitzades i no genera més oferta assequible.
- En el conjunt de la comarca no existeix una política d'habitatge coordinada, cosa que impedeix abordar la precarietat residencial, la manca d'habitatge assequible i l'impacte de la frontera amb Andorra en els preus i la competència pel lloguer.

Objectiu 22. Consolidar una política comarcal d'habitatge, coordinada a través de la nova Taula d'Habitatge de l'Alt Urgell (THAU), que redueixi la precarietat residencial i amplii l'accés a habitatges dignes i assequibles, especialment per a famílies vulnerabilitzades i migrades.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A66: Activar, a través de la THAU un dispositiu comarcal per detectar i mobilitzar habitatges i locals buits, garantint criteris antiracistes en la priorització i evitant requisits o seleccions discriminatòries. El dispositiu articularà convenis, cessions d'ús, masoveria urbana i habilitació de locals per a entitats i projectes juvenils, i compartirà recursos i criteris entre municipis per assegurar coherència territorial.			
Nombre d'habitatges i locals buits mobilitzats a través del dispositiu comarcal (per ús residencial o comunitari).	Valoració d'entitats i famílies beneficiàries sobre la transparència i no discriminació en els criteris d'accés.	2	SERVEI HABITATGE AJUNTAMENT I CCAU. AJUNTAMENTS.
A67: Definir, en el marc de la THAU, criteris comarcals compartits que garanteixin un accés equitatiu i antiracista a l'habitatge, promovent mesures que assegurin preus justos i evitin que lloguers o condicions contractuals incrementin la càrrega econòmica de famílies vulnerabilitzades i de les entitats socials que donen suport al territori. Es desenvoluparan borses de mediació amb garanties de no discriminació, incentius per a la cessió d'habitatges a preus assequibles i suports perquè els municipis puguin aplicar polítiques coherents amb la justícia residencial..			
Percentatge de contractes de lloguer gestionats via borsa de mediació amb clàusules de no discriminació.	Percepció de persones migrades i entitats sobre si es redueixen les discriminacions d'accés a l'habitatge.	2	GENERALITAT -AJUNTAMENTS - ETAC- SINDICAT HABITATGE- HABITATGE (SERVEI) AJUNTAMENT I CCAU

N19. Necessitats respecte a la precarietat laboral i la infracapacitació

- Persones altament qualificades treballen en feines per sota de la seva formació.
- L'homologació d'estudis és costosa i inassumible per a moltes famílies.
- Manca d'oferta laboral a la comarca, que genera dependència d'Andorra.
- El transport públic limitat dificulta tràmits, mobilitat i oportunitats.
- Absència de suport econòmic per fer tràmits essencials (ex. desplaçaments a Lleida).
- Famílies que necessiten el servei extern de cures no poden assumir el cost de contractació formal, fet que perpetua precarietat i irregularitat.

Objectiu 23. Reduir la precarietat laboral i la infracapacitació, garantint l'accés equitatiu a oportunitats laborals i formació per a la població migrant, en coordinació amb empreses del territori i serveis públics.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A68: Promoure acords amb empreses i granges de la comarca per fomentar pràctiques de contractació no discriminatòries, itineraris de promoció interna, accés a formació vinculada al lloc de treball i detecció precoç de situacions de vulnerabilitat laboral. El Consell Comarcal facilitarà espais de treball conjunt i criteris perquè aquestes empreses puguin actuar com a agents socials corresponsables.			
Nombre d'empreses/granges amb acords actius i nombre de persones treballadores beneficiàries (formació, promoció, millores).	Percepció de les persones treballadores migrants sobre si l'empresa mostra compromís real amb el tracte just i la no discriminació.	3	Equitat, CETAP, Promoció econòmica, Associació empresaris.

N20. Necessitats en salut, salut emocional i benestar amb perspectiva comunitària i antiracista

- Cal incorporar de manera sistemàtica una perspectiva integral que reconegui el racisme, les desigualtats socials i el dol migratori com a determinants de salut, superant enfocaments exclusivament clínics que invisibilitzen el patiment emocional i els impactes estructurals.
- El servei REBEC i altres dispositius comunitaris treballen amb una càrrega elevada i limitacions de temps i recursos, fet que dificulta un acompanyament adequat i continuat del malestar emocional, especialment en famílies migrades.
- Les famílies d'origen migrant expressen una càrrega emocional intensa i necessiten espais estables de suport, més enllà d'accions puntuals o de derivacions que no sempre tenen continuïtat.
- L'absència de serveis d'interpretació i traducció genera barreres d'accés, incomprensions i diagnòstics parcials, afectant la qualitat de l'atenció sanitària i social.
- Les distàncies, la manca de transport i l'obligació de desplaçar-se a Lleida per a tràmits o serveis especialitzats generen desigualtats territorials d'accés a la salut i provoquen malestar acumulat.

Objectiu 24. Garantir una atenció sanitària i psicosocial equitativa, intercultural i antiracista, amb suport emocional comunitari estable per a famílies i joves d'origen migrant.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A69: Integrar, en la pràctica dels equips d'ASSIR, CAP, REBEC, Serveis Socials i Ciutadania i Migracions, una mirada que identifiqui el racisme, les desigualtats socials, el dol migratori i les barreres lingüístiques com a determinants de salut. Aquesta perspectiva inclourà la coordinació periòdica entre salut i Serveis Socials en aquells casos on les famílies migrades i racialitzades mantinguin un vincle de confiança amb el servei, per garantir continuïtat, evitar ruptures d'acompanyament i assegurar intervencions preventives, holístiques i culturalment competents.			
Nombre de casos en què s'ha aplicat la coordinació salut-Serveis Socials amb mirada de determinants socials i racisme.	Valoració dels equips sobre si aquesta perspectiva ha ajudat a entendre millor el patiment i a intervenir aban	1	Serveis Socials, Salut, SERVEI CIM
A70: Impulsar, en coordinació amb REBEC, Salut Mental i Oficina Jove, espais periòdics de suport emocional i expressió segura per a famílies migrades i adolescents, treballant dol migratori, pressions familiars, identitat i impactes del racisme. Aquests espais es desplegaran a diversos municipis per evitar centralisme a la Seu i facilitar accés real al territori.			
Nombre d'espais de suport emocional comunitari creats i participants totals (famílies i joves).	Percepció de les persones participants sobre si aquests espais els ajuden a gestionar dol migratori i impactes del racisme.	2	Serveis Socials, REBEC, Salut Mental i Oficina Jove
A71: Implantar un sistema comarcal d'interpretació —presencial o telemàtic— que faciliti la comunicació entre professionals i persones usuàries, garantint diagnòstics adequats, atenció de qualitat i un tracte respectuós. Inclourà criteris de rapidesa, confidencialitat i cobertura en moments crítics (visites mèdiques, urgències, gestions socials i sessions de salut emocional).			
Nombre d'hores d'interpretació utilitzades en salut i serveis socials i nombre de llengües cobertes.	Satisfacció de professionals i persones usuàries amb el servei d'interpretació (pregunta breu en enquesta o reunió de retorn).	3	

N21. Necessitat de suport al teixit associatiu, cultural i comunitari

- A la comarca hi ha entitats que sostenen funcions socials essencials —com l'escola de teatre, que treballa dol migratori, identitats LGBTI+, racisme, edatisme i neurodivergència—, però ho fan sense suport municipal i amb lloguers alts mensuals que elles mateixes assumeixen. Mentrestant, locals buits continuen infrautilitzats i alguns ajuntaments destinen recursos públics a propietaris privats, però no a espais comunitaris que generen inclusió real.
- Aquest desequilibri s'agreuja per paradoxes estructurals: la Seu no disposa de la sala de teatre que li correspondria com a capital comarcal, el Centre Cívic Escorxador va expulsar fa dues dècades el jovent més vulnerable i encara no existeixen alternatives, i iniciatives culturals transformadores continuen invisibilitzades o obligades a “presentar-se a subvencions” sense criteris estables.
- Malgrat això, els espais comunitaris continuen funcionant com a veritables llocs d'acollida, inclusió i seguretat: gestionen quotes socials i gratuïtats que no són compensades; obren

espais d'estudi i convivència; generen diversitat real (també gràcies al PEE, però sense continuïtat garantida); i ofereixen referents positius per a infants i adolescents, incloent-hi aquell jovent que no tenen un lloc on estar-hi.

- D'aquest context emergeixen necessitats clares: establir sistemes d'accés universal com l'apadrinament comunitari; garantir quotes obligatòries d'inclusió a totes les escoles i projectes municipals; crear espais segurs per al jovent —especialment nois en masculinitats vulnerables i adolescents que reproduïen discursos masclistes reactius—; i reconèixer i sostenir estructuralment les entitats que, avui, estan fent feina de cohesió, pertinença i convivència que l'administració no està assumint.

Objectiu 25. Reforçar i reconèixer el teixit associatiu, cultural i comunitari com a espais clau d'inclusió, cohesió i suport emocional, garantint que disposin de recursos, accessibilitat i estabilitat per poder sostenir la seva funció social.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A72: Destinar locals buits o infrautilitzats —mitjançant cessions d'ús, convenis o reduccions de lloguer— a entitats que generen inclusió real (arts escèniques, projectes comunitaris, col·lectius LGBTI+, dones migrades, espais juvenils). Es crearà un registre comarcal d'espais disponibles amb un protocol de cessió basat en criteris d'equitat i antiracisme, prioritzant entitats que treballen amb col·lectius vulnerabilitzats com ara el jovent.			
Nombre de locals cedits o amb lloguer reduït per a entitats i nombre d'entitats beneficiades.	Percepció de les entitats sobre si el suport en espais ajuda a sostenir la seva tasca d'inclusió i antiracisme.	3	Ajuntaments, Servei d'habitatge
A73: Crear una línia estable de finançament estructural —no limitada a subvencions puntuals— per sostenir entitats que treballen inclusió, convivència i suport emocional. Inclourà: - ajuts per despeses corrents i funcionament, - suport tècnic continuat (gestió, comunicació, avaluació), - un fons perquè les gratuïtats no les assumeixin les entitats. Es prioritzaran iniciatives que treballin diversitat, dol migratori, antiracisme, participació juvenil i espais segurs. També s'impulsarà un sistema d'apadrinament comunitari i un criteri comarcal d'obligatorietat d'inclusió en projectes municipals, compensant econòmicament les entitats que garanteixin l'accés universal.			
Import anual de la línia estable de finançament i nombre d'entitats que en reben suport, desagregat per tipus de col·lectius amb què treballen.	Valoració de les entitats sobre la previsibilitat i estabilitat del finançament i sobre si els permet garantir gratuïtats sense risc econòmic.	3	Generalitat

Concloem aquest eix destacant les fortaleses que hem identificat:

- Teixit professional implicat i conscient de les desigualtats. En els àmbits d'educació, joventut, migracions, serveis socials, salut i igualtat trobem equips amb alta capacitat de detecció, preocupació real per les discriminacions i voluntat de treballar des d'una mirada d'equitat i antiracisme.
- Existència d'espais de coordinació que permeten avançar conjuntament. Estructures com el Pla Educatiu d'Entorn, els serveis socials bàsics o la recent creació de la Taula d'Habitatge de l'Alt Urgell (THAU) obren la porta a polítiques compartides sobre educació, drets socials, habitatge i convivència, i reforcen la capacitat institucional del territori.
- Presència d'un tercer sector actiu i compromès amb la inclusió. La comarca disposa d'entitats socials que fan una contribució real a l'acollida, la cohesió i el suport emocional. Organitzacions com Integra Pirineus, així com entitats amb trajectòria com Intress, que impulsen projectes socioeducatius i de suport comunitari, reforcen la capacitat del territori per detectar necessitats i generar respostes en clau d'igualtat i drets. Aquesta presència del tercer sector és un actiu clau per complementar la tasca institucional i ampliar la cobertura en moments de vulnerabilitat.
- Energies comunitàries que generen espais segurs i de convivència. A la comarca hi ha projectes i col·lectius que treballen la inclusió des de la cultura, el suport mutu i la defensa de drets —com l'escola de teatre social de la Seu d'Urgell o el Sindicat d'Habitatge de l'Alt Urgell—, que han esdevingut referents d'acompanyament, pertinença i cohesió social. El seu paper demostra que la societat civil és un agent transformador imprescindible.
- Voluntat de compromís polític i institucional. Tant el Consell Comarcal com diversos ajuntaments expressen la necessitat d'avançar en polítiques d'inclusió i antiracisme, fet que obre un marge real per consolidar eines compartides i línies d'actuació estables.
- Coneixement situat i mirar realista sobre la diversitat. Els serveis públics i les entitats han acumulat aprenentatges sobre els processos migratoris, la realitat transfronterera i les necessitats específiques de joves, dones i famílies migrades. Aquest coneixement propi del territori permet abordar la igualtat des d'una perspectiva informada, comunitària i orientada a la transformació social.

4.3. Comarca antiracista

N22. Limitacions en la coordinació de les polítiques de migració, acollida i antiracisme

- Hi ha la necessitat d'incorporar la mirada antiracista i migratòria com a prioritat política compartida entre el Consell Comarcal, l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, l'Ajuntament d'Oliana i la resta de municipis.
- Es detecta la necessitat de superar una coordinació sectorial i dispersa: les polítiques de migracions, acollida i antiracisme encara no formen part d'una estratègia comuna ni compten amb espais transversals estables.
- Persisteix la necessitat d'abordar pràctiques institucionals discriminatòries en diferents àmbits (padró, OAC, urbanisme, cessió d'espais de culte, precontractes i actuacions policials), que generen desigualtats d'accés i vulneracions de drets.
- S'identifica la necessitat de disposar de formació obligatòria, adaptada i continuada en antiracisme i drets humans per a tot el personal municipal, dels serveis socials, educatius, sanitaris i cossos de seguretat.
- També es constata la necessitat d'integrar criteris de perspectiva antiracista en tots els projectes, licitacions i convenis del Consell Comarcal, per garantir coherència institucional i evitar discriminacions directes o indirectes.
- Cal avançar cap a un model de convivència basat en els drets, la corresponsabilitat i la igualtat de tracte, que reconegui totes les persones com a membres de ple dret de la comunitat.
- És necessari superar enfocaments que imposen normes només a determinats col·lectius i abordar els límits estructurals dels serveis públics sense responsabilitzar-ne les persones migrades.
- És pertinent impulsar una transformació institucional que situï l'antiracisme, la justícia social i la igualtat d'oportunitats al centre de les polítiques de convivència.

Objectiu 26. Integrar la perspectiva migratòria i antiracista en la governança comarcal, garantint que el Consell Comarcal, la Seu d'Urgell, Oliana i la resta de municipis treballin de manera coordinada, amb formació obligatòria i criteris institucionals comuns que evitin pràctiques discriminatòries.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A74: Dissenyar i desplegar un Pla de Formació Integral en Antiracisme i Drets Humans, amb formacions bàsiques i d'aprofundiment adaptades a cada perfil professional i als càrrecs polítics amb responsabilitats en àrees socials, educatives, de ciutadania i de seguretat. El Pla s'integrarà en Recursos Humans i serà d'aplicació obligatòria en convenis, licitacions i serveis vinculats al Consell Comarcal.			
Nombre i % de personal format (sobre el total del Consell Comarcal i serveis vinculats).	Percepció de l'equip tècnic sobre la utilitat de la formació (avaluacions qualitatives post-formació).	1	Formació externalitzada

Nombre total d'hores de formació impartides anualment.	Canvis percebuts en les pràctiques professionals vinculades a l'atenció, la gestió o la relació amb la ciutadania. Nivell d'integració de la perspectiva antiracista en protocols i procediments interns segons entrevistes o grups focals.		
A75: Organitzar una jornada bianual de Migracions i Antiracisme que reuneixi personal tècnic i polític del Consell Comarcal, de la Seu d'Urgell, d'Oliana i de la resta de municipis, amb l'objectiu de compartir reptes, experiències i bones pràctiques.			
Nombre de participants (desglossat per perfils tècnics i polítics). % d'assistència sobre el total de persones convocades.	Valoració qualitativa de la rellevància dels continguts per part de les persones participants. Identificació de bones pràctiques i aprenentatges emergents compartits durant la jornada.	3	Tots els serveis del CC, Tècnics d'ajuntaments, càrrecs polítics
A76: Incorporar una fitxa de perspectiva antiracista en tots els projectes, plans, convenis i contractacions del Consell Comarcal, de manera que la revisió de criteris i riscos discriminatoris formi part de les fases de disseny, execució i avaluació.			
% de projectes i plans comarcals que inclouen la fitxa antiracista.	Canvis qualitatius en la manera de planificar i dissenyar projectes després d'introduir la fitxa. Percepció del personal tècnic sobre la utilitat de la fitxa per orientar el treball. Identificació de dificultats o barreres percebudes en l'ús de l'eina.	1	Servei de CiM
A77: Integrar de manera estable la perspectiva antiracista i migratòria en les taules sectorials existents —com Infància en Risc, Habitatge, Salut Mental, Violències Masclistes o el PEE—, designant una persona referent antiracista a cada àrea, reconeixent el Servei de Migracions com a servei consultor transversal i garantint la seva participació en aquests espais per incorporar criteris antiracistes en l'anàlisi de casos, els protocols i la presa de decisions. Aquesta transversalització ha de reforçar també la coordinació entre el Consell Comarcal, la Seu d'Urgell i Oliana, sense crear nous espais, i ha de comptar amb mecanismes periòdics de consulta amb entitats i col·lectius migrants per contrastar les polítiques abans de la seva implementació.			
Nombre de sessions de supervisió realitzades per equip i per àrea. Nombre d'incidències o casos tractats amb perspectiva antiracista. Nombre de protocols revisats. Nombre d'accions per incorporar criteris antiracistes.	Grau d'incorporació efectiva del Servei de Migracions en els processos d'anàlisi de casos i presa de decisions (valoració interna de les taules). Percepció de les persones referents antiracistes sobre la seva capacitat d'incidència.	1	Tots els serveis del CC

N23. Presència d'estereotips racistes en la pràctica professional.

- En la pràctica professional es mantenen estereotips i discursos racistes de manera inconscient, la qual cosa pot comprometre la imparcialitat i la qualitat de l'atenció.
- Aquesta situació pot limitar la inclusió efectiva de les persones migrants i racialitzades, dificultar el reconeixement de la diversitat cultural i social i afectar negativament la cohesió i la confiança dins de la comunitat.

Objectiu 27. Fomentar que les professionals reconguin i superin estereotips i discursos racistes, garantint que la seva pràctica sigui imparcial, inclusiva i de qualitat, contribuint al reconeixement de la diversitat cultural i social i reforçant la cohesió i la confiança dins de la comunitat.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A78: Establir mecanismes de supervisió i assessorament amb perspectiva antiracista als diferents àmbits i equips del Consell Comarcal.			
Nombre de sessions de supervisió realitzades anualment amb cada equip o àrea. Nombre d'equips i serveis del Consell Comarcal que reben supervisió antiracista. Percentatge de professionals que participen en almenys una sessió anual de supervisió. Nombre de recomanacions o protocols elaborats a partir de les sessions de supervisió.	Percepció dels professionals sobre l'eficàcia i utilitat de la supervisió (enquestes qualitatives). Canvis detectats en les pràctiques internes (derivacions, intervenció comunitària, comunicació, gestió de conflictes) després de la supervisió. Grau de confiança i obertura dels equips durant els espais de supervisió, mesurat per observació o valoracions de la persona referent.	3	Externalitzat

N24. Manca una resposta institucional efectiva a les situacions de racisme:

- S'observen casos concrets de racisme en diversos àmbits de la vida quotidiana (relacions veïnals, escola, carrer, feina, CAP, OACs, Serveis Socials, etc.).
- Són casos que afecten directament persones i col·lectius i requereixen una resposta institucional clara i orientada a la restitució de drets vulnerats.

Objectiu 28. Definir mecanismes eficients de detecció, prevenció i intervenció davant de situacions de racisme promovent la restitució del dret vulnerat.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A79: Promoure el disseny i la implementació d'un protocol comarcal d'actuació davant casos de racisme, amb circuits clars de denúncia, derivació i acompanyament, que asseguri la restitució dels drets vulnerats. (Relacionat amb desplegament de la Llei 19/2020).			
Nombre de protocols establerts i oficialment	Percepció de la ciutadania i de les persones afectades sobre la	1	Tots els serveis d'atenció a les

aprovats. % d'equips i serveis que han rebut formació sobre el protocol. Nombre de casos de racisme registrats seguint el protocol.	claredat, eficàcia i accessibilitat del protocol. Valoració dels professionals sobre la utilitat i aplicabilitat del protocol en la gestió de casos de racisme. Qualitat del circuit de denúncia, derivació i acompanyament (coherència, rapidesa, seguiment, orientació al dret).		persones del Consell Comarcal . Ajuntaments i altres serveis municipals. I altres actors pertinents
A80: Crear un punt d'atenció i assessorament en casos de discriminació i racisme, accessible i segur, coordinat amb l'OITND, serveis jurídics i entitats especialitzades. (Relacionat amb desplegament de la llei 19/2020).			
Nombre de casos atesos anualment pel punt d'atenció. % de casos derivats correctament als serveis jurídics, OITND o entitats especialitzades.	Valoració de la qualitat de l'acompanyament i assessorament rebut. Percepció dels professionals sobre la coordinació efectiva amb OITND, serveis jurídics i entitats especialitzades. Grau de satisfacció de les persones afectades respecte a la resposta institucional.	2	Servei CiM. Servei jurídic externalitzat
A81: Establir espais de coordinació amb Serveis Socials, Educació, CAPs i OACs per detectar, compartir i donar resposta a casos de racisme. (Relacionat amb desplegament de la llei 19/2020).			
Nombre d'espais de coordinació establerts Freqüència de les reunions (mensual, trimestral, semestral).	Percepció dels participants sobre l'eficàcia dels espais de coordinació en la detecció i resposta de casos de racisme. Identificació de bones pràctiques i aprenentatges derivats de la coordinació interinstitucional.	1	Tots els serveis d'atenció a les persones del Consell Comarcal

N25. Reptes en la comunicació pública sobre migracions en una comarca transfronterera

- La comunicació institucional en l'àmbit de les migracions i la convivència presenta mancances que dificulten la transmissió d'un relat rigorós, inclusiu.
- No es disposa d'estratègies comunicatives estables que promoguin una visió positiva i basada en drets sobre la diversitat present al territori.
- Aquesta absència limita la capacitat d'abordar discursos desinformatos o estigmatitzadors i dificulta la generació d'un entorn social que afavoreixi la cohesió comunitària.
- A més, la relació amb Andorra (per la seva proximitat, interdependència econòmica i fluxos migratoris) requereix un relat institucional.
- La manca d'aquesta narrativa compartida pot generar confusió en la ciutadania, dificultar la comprensió dels moviments socials i econòmics entre territoris i reduir l'eficàcia de les actuacions públiques vinculades a la convivència intercultural i a la mobilitat transfronterera.

Objectiu 29. Elaborar una Estratègia Comarcal de Comunicació sobre Migracions i Convivència amb perspectiva antiracista			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A82: Definir línies discursives clares basades en drets humans, rigor informatiu i perspectiva antiracista.			
Nombre de línies discursives definides i documentades oficialment. % de materials institucionals que apliquen les línies discursives (notes de premsa, xarxes socials, publicacions). Nombre de departaments o àrees que integren formalment les línies discursives en la seva comunicació.	Valoració de la coherència i consistència dels missatges institucionals amb els principis de drets humans i perspectiva antiracista. Qualitat i rigor dels continguts generats després de l'adopció de les línies discursives (avaluat per experts interns o externs).	3	Ple Comarcal, equips de govern Ajuntaments, Comunicació i protocol de CC, Servei de CiM
A83: Establir protocols de comunicació en situacions sensibles (fets delictius, rumors, tensions comunitàries).			
Nombre de situacions sensibles gestionades seguint el protocol.	Percepció de de l'equip tècnic sobre la claredat i aplicabilitat dels protocols en situacions sensibles. Grau de confiança del personal per abordar situacions sensibles sense reproduir estereotips ni estigmatitzar col·lectius.	3	Servei CiM, ETAC, Tots els serveis d'atenció a les persones de CC i CAPAU
A84: Incorporar de manera sistemàtica la commemoració i difusió dels dies internacionals vinculats als drets humans, les migracions i l'antiracisme, amb campanyes institucionals visibles i multicanal.			
Nombre de campanyes institucionals realitzades per cada dia internacional. Nombre de canals utilitzats per a la difusió (xarxes socials, web, premsa, newsletters, cartelleria).	Percepció de l'equip tècnic i de la ciutadania sobre la visibilitat i pertinència de les commemoracions. Qualitat del contingut comunicatiu (coherència amb drets humans, perspectiva antiracista) Grau de sensibilització i conscienciació generada en la ciutadania respecte a migracions, drets humans i antiracisme.	1	Servei CiM, ETAC
A85: Incorporar la diversitat lingüística i cultural en les comunicacions públiques.			
% de materials comunicatius disponibles en diverses llengües (cartelleria, web, notes de premsa, xarxes socials). Nombre de llengües	Percepció de la ciutadania i de les comunitats migrants sobre l'adequació, inclusió i respecte de les comunicacions. Identificació de millores i bones pràctiques en la comunicació	3	Comunicació i protocol del CC

representades en els canals de comunicació institucionals. Nombre de departaments que incorporen elements de diversitat cultural en les seves comunicacions.	inclusiva. Impacte percebut en la cohesió social i en la participació de comunitats diverses.		
--	---	--	--

N26. Percepcions negatives i estereotips entre la població

- Existeixen opinions negatives cap a persones marroquines i sud-americanes (“tancats”, “pandilla”), que poden dificultar la convivència.
- S'observa pervivència de prejudicis i rumors per part de la població no racialitzada en relació a les persones racialitzades i migrants, especialment vinculats a la idea que abusen del sistema de benestar i dels serveis públics, qüestionant-ne la legitimitat com a titulars de drets.
- Discursos populistes i reaccionaris arriben amb facilitat a persones, que no sempre tenen habilitats o interès per analitzar-los críticament.

Objectiu 30. Promoure la cohesió intercultural i la comprensió crítica dels prejudicis mitjançant accions de sensibilització, educació i comunicació inclusiva, amb l'objectiu de reduir estereotips i percepcions negatives cap a les persones migrants i racialitzades.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A86: Dissenyar i implementar programes de sensibilització comunitària (xerrades, tallers, campanyes) sobre els drets de ciutadania i l'impacte negatiu dels discursos racistes i discriminatoris			
Nombre total de programes implementats (xerrades, tallers, campanyes) Nombre de participants per activitat i total anual.	Percepció dels participants sobre la utilitat i pertinència de les activitats realitzades. Grau de participació activa i implicació de la comunitat en xerrades, tallers o campanyes. Percepció de l'equip tècnic i entitats implicades sobre la coherència i efectivitat dels programes.	1	Servei CiM, ETAC, + serveis d'atenció a les persones del CC i CAPAU + ciutadania + cultura
A87: Desenvolupar campanyes de comunicació que visibilitzin la diversitat de la comarca, trenquin estereotips racistes i condemnin els discursos d'odi.			
Nombre total de campanyes realitzades en un període determinat. Nombre de canals utilitzats (xarxes socials, web, premsa, ràdio, cartelleria). - Abast de les campanyes (impressions, visites, difusió en mitjans locals)	Percepció de la ciutadania sobre la visibilitat i inclusió de la diversitat a través de les campanyes. Percepció de l'equip tècnic i entitats participants sobre la capacitat de les campanyes per generar debat crític i sensibilització.	1	Protocol i comunicació CC, Ajuntaments, Servei CiM, ciutadania

N27. Segregació i biaixos racistes en l'ús d'espais i serveis comunitaris:

- S'observen dinàmiques de segregació per origen en l'ús d'espais comunitaris com parcs i altres zones d'oci.
- Alguns espais poden presentar limitacions d'accés per a persones migrants i racialitzades, sovint derivades de barreres econòmiques, com en el cas de piscines o activitats de lleure de pagament.
- Existeix també el risc que determinats serveis, com el SIS, siguin percebuts com a exclusius per a persones migrants o racialitzades, la qual cosa pot generar estigmatització.
- Aquesta percepció es reforça en alguns grups del SIS, on entre un 80 i un 100% dels infants i joves són d'origen migrant, dificultant l'objectiu d'integració amb la resta de la població comunitària.
- Cal enfortir els serveis d'infància en risc com a serveis pont, posant al centre la infància i evitant que la intervenció quedi confinada només als serveis específics.

Objectiu 31. Garantir un accés inclusiu i equitatiu als espais públics i d'oci, fomentant la participació de tots els col·lectius per afavorir relacions interculturals i la cohesió social.			
Indicadors quantitativus	Indicadors qualitativus	Prioritat	Actors
A88: Implementar tarifes socials i mecanismes de gratuïtat o reducció de costos per als espais d'oci i activitats comunitàries, assegurant que infants, joves i famílies puguin accedir-hi de manera inclusiva i equitativa.			
Nombre d'espais d'oci i activitats comunitàries amb tarifes socials o gratuïtat implementades. Nombre de beneficiaris dels mecanismes de reducció de costos % d'activitats o espais amb cobertura de tarifes socials sobre el total ofert.	Grau de satisfacció respecte a la qualitat i disponibilitat de les activitats amb tarifes socials. Percepció de l'equip tècnic i entitats gestores sobre l'eficàcia dels mecanismes per garantir inclusió i equitat.	2	Ajuntaments, Serveis Socials
A89: Dinamitzar els espais d'oci amb activitats i programes inclusius que fomentin la participació activa de tots els col·lectius, promovent la interacció intercultural i reforçant la cohesió social			
Nombre d'activitats o programes inclusius realitzats anualment. Nombre total de participants per activitat, amb desglossament per col·lectiu (infants, joves, famílies, comunitats diverses).	Percepció dels participants sobre la inclusió i acollida dins les activitats. Percepció de l'efecte de les activitats en la interacció intercultural (confiança, respecte i coneixement entre col·lectius). Identificació de millores o bones pràctiques per fomentar la participació diversa i inclusiva.	3	Ajuntaments, Serveis de cultura i esports i turisme del CC.

Objectiu 32. Garantir que el SIS ofereixi una atenció inclusiva i equitativa a tota la infància en situació de risc, evitant percepcions de segregació o estigmatització, per tal de donar compliment a la seva missió com a servei			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A90: Formar el personal del SIS i els professionals implicats en la derivació d'infants i joves en perspectiva antiracista, inclusió i gestió de la diversitat, per millorar la qualitat de l'atenció, prevenir estereotips i estigmatització, i reforçar la missió del servei com a espai de protecció de la infància en situació de risc			
Nombre total de professionals formats, desglossat entre personal del SIS i professionals implicats en la derivació. Nombre de sessions de formació realitzades per any.	Percepció dels participants sobre la utilitat i aplicabilitat de la formació en el seu dia a dia. Identificació de millores en la pràctica professional derivades de la formació.	1	CAPAU, formació externa
A91: Revisar i ajustar la composició dels grups del SIS per limitar la concentració d'infants i joves racialitzats, distribuint-los de manera equilibrada amb la resta de la població, amb l'objectiu de promoure relacions inclusives i cohesió social dins els grups."			
Índex de diversitat per grup. Nombre total de grups revisats i ajustats segons els criteris de distribució equilibrada.	Identificació de millores en les relacions interpersonals i interacció entre infants de diferents orígens. Percepció de l'equip tècnic sobre la facilitat de cohesió i interacció intercultural dins dels grups.	1	CAPAU

N28. Necessitat d'inclusió i accés equitatiu als recursos juvenils de la comarca

- Els recursos juvenils de la comarca no aconsegueixen involucrar de manera equilibrada tots els grups de joves, cosa que limita la cohesió juvenil i la creació de vincles compartits.
- Aquesta situació es veu reforçada pel fet que alguns equipaments o serveis són utilitzats predominantment per determinats col·lectius, com a resultat de processos d'estigmatització basats en prejudicis racistes, que condicionen les percepcions i dinàmiques d'ús dels espais.
- La combinació d'aquests factors pot generar distància, desconfiança i una participació parcial o insuficient dels joves del territori, dificultant el desenvolupament d'espais realment inclusius.
- És necessari millorar la coordinació en l'àmbit de joventut entre el Consell Comarcal i els ajuntaments per garantir una oferta més equitativa i accessible per a tots els col·lectius.

Objectiu 33. Promoure la participació equilibrada de tots els col·lectius juvenils en els recursos i activitats comarcals, amb l'objectiu de reforçar la cohesió juvenil i afavorir la creació de vincles compartits.			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A92: Establir mecanismes de seguiment per avaluar la representació de diferents col·lectius en els recursos i activitats, i redistribuir o adaptar les activitats per assegurar una participació equilibrada i			

fomentar relacions positives entre joves.			
Nombre d'activitats i recursos monitoritzats amb mecanismes de seguiment. Nombre de modificacions o ajustos realitzats per redistribuir participants i equilibrar la representació.	Grau de satisfacció dels participants i organitzadors respecte a les relacions positives generades entre col·lectius. Impacte percebut sobre la cohesió i interacció intercultural dins dels grups juvenils. Identificació de barreres persistents que dificultin la participació equitativa i inclusiva.	3	ETAC- OJAU- JOVENTUT SEU - Servei CIM

Objectiu 34. Millorar la coordinació interinstitucional en l'àmbit de joventut entre Consell Comarcal i ajuntaments per garantir una oferta de recursos juvenils inclusiva, accessible i lliure de prejudicis i estigmatització.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A93: Incidir en les taules ja establertes del Consell Comarcal i els ajuntaments per assegurar que incloguin la planificació conjunta de recursos juvenils, activitats inclusives i protocols comuns que previnguin discriminació i estigmatització.			
Nombre de taules interinstitucionals existents en què s'incideix activament. Percentatge d'activitats juvenils planificades amb criteris d'inclusió i equitat derivades de les taules.	Percepció dels participants de les taules sobre l'eficàcia de la coordinació i la inclusió dels diferents col·lectius juvenils. Identificació de millores en la planificació conjunta i intercanvi d'informació entre Consell Comarcal i ajuntaments. Percepció del personal tècnic sobre la implementació efectiva de criteris d'inclusió i diversitat a les activitats juvenils	1	Servei CiM, ETAC

N29. Necessitat d'espais inclusius i crítics per prevenir el racisme i reforçar la cohesió social

- La manca d'espais comunitaris que reconguin la diversitat com a motor de cohesió social, combinada amb intervencions institucionals que no incorporen la perspectiva antiracista, dificulta la participació i l'accés equitatiu als recursos per a persones migrants i racialitzades.
- Sense espais de trobada segurs i sostinguts en el temps, es perpetuen estereotips, relacions asimètriques de poder i actituds discriminatòries, limitant la construcció de confiança i una cohesió social realment inclusiva.
- La prevenció del racisme i dels discursos d'odi es manté puntual i reactiva, sense abordar de manera sistemàtica les desigualtats estructurals que condicionen la convivència.

Objectiu 35. Impulsar espais comunitaris segurs, inclusius i diversos amb perspectiva antiracista, que promoguin la participació equitativa, l'accés igualitari als recursos i la cohesió social

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A94: Organitzar tallers, fòrums, espais de debat i esdeveniments culturals que fomentin la participació de tots els col·lectius, promoguin el reconeixement mutu i reforcin la cohesió social.			
Nombre total d'activitats organitzades. Nombre de participants per activitat, amb desglossament per col·lectiu, orígens, edat.	Percepció de millora en el reconeixement mutu i les relacions interpersonals entre col·lectius. Impacte percebut en la cohesió social i interacció intercultural dins dels espais comunitaris. Identificació de barreres que dificultin la participació plena.	1	Cultura, Ajuntaments, Espai Ermengol, Entitats, + serveis d'atenció a les persones del CC.
A95: Crear xarxes de col·laboració amb entitats locals i actors comunitaris per garantir la continuïtat dels espais, fomentant la co-creació d'activitats, l'intercanvi de bones pràctiques i el suport mutu entre els diferents col·lectius i institucions.			
Nombre d'entitats i actors comunitaris involucrats en la xarxa de col·laboració. Nombre de reunions o sessions de coordinació realitzades entre els membres de la xarxa. Nombre d'activitats co-creades amb la participació de diverses entitats i col·lectius. Percentatge d'espais comunitaris amb continuïtat garantida gràcies a la xarxa de col·laboració.	Percepció dels actors comunitaris i entitats sobre l'eficàcia de la xarxa en la coordinació i la continuïtat dels espais. Percepció sobre la millora de la co-creació d'activitats i l'adequació a les necessitats de la comunitat. Impacte percebut de la xarxa en la inclusió i la cohesió social dins dels espais comunitaris.	2	Entitats, ciutadania, Servei CiM, serveis d'atenció a les persones del CC, ETAC

Concloem aquest eix destacant les fortalezes que hem identificat:

- Iniciativa comunitària activa i formalitzada. Existència d'iniciatives comunitàries que busquen espais propis i són capaces de formalitzar les seves demandes a nivell institucional (com és el cas de la comunitat musulmana a Ollana, el grup de suport mutu impulsat per la Cintia a La Seu d'Urgell o el Sindicat d'Habitatge de La Seu d'Urgell).
- Proximitat entre institucions i ciutadania: Relació propera entre ajuntaments i ciutadania, que facilita el diàleg i la resposta a necessitats locals.
- Reconeixement del canvi social i complexitat comarcal: La comprensió de la diversitat i de les transformacions socials dins de la comarca facilita una mirada més realista i orientada a la transformació social.
- Consciència compartida i voluntat d'acció: Diversos actors locals mostren consciència sobre la necessitat d'actuar davant el racisme i expressen la voluntat de construir una societat més justa, centrada en la justícia, la humanitat i la convivència.
- Capacitat d'anàlisi social: Presència de professionals i actors socials capaços de detectar i explicar les causes estructurals de la discriminació i del racisme, facilitant la planificació d'intervencions més efectives.
- Espais educatius i culturals per treballar antiracisme: Iniciatives com el Pla Educatiu d'Entorn, l'escola de teatre,... ofereixen espais pedagògics i comunitaris des d'on abordar diverses formes de discriminació i promoure la inclusió.
- Coordinació interinstitucional i integralitat en l'atenció social: El Consorci comarcal per a l'atenció a les persones permet coordinar serveis i unificar les polítiques públiques socials, garantint una atenció integral, coherent i conjunta, més enllà de les competències específiques dels Serveis Socials del Consell Comarcal.

4.4. Comarca de pertinences

N30. Mancança de relació i interacció entre població no racialitzada i la població migrant i racialitzada.

- La tendència de les persones migrades a relacionar-se sobretot dins de la seva pròpia comunitat, sovint vinculada a la necessitat de suport mutu i d'espais de seguretat, pot limitar les oportunitats de vincle amb la població local.
- Alhora, la població no racialitzada tampoc genera prou espais o oportunitats per afavorir la relació i la convivència.
- Les persones migrades i racialitzades construeixen pertinences fortes dins la seva comunitat d'origen però febles o inexistents amb la comunitat local.
- Persistència d'una "frontera invisible" entre la població catalana no racialitzada i la població migrant i racialitzada, marcada per distància emocional i manca d'espais compartits.
- Hi ha una fractura entre la solidaritat declarada i la inclusió efectiva: les persones racialitzades són poc presents en mobilitzacions socials o espais comunitaris.
- Els moviments socials locals i les entitats no són percebuts com a espais inclusius.

Objectiu 36. Promoure una convivència inclusiva i relacions comunitàries sòlides entre persones d'orígens diversos, generant condicions que afavoreixin vincles compartits, el reconeixement mutu i la participació activa en la vida social del territori, tot reduint les distàncies emocionals i les barreres que limiten la cohesió.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A96: Creació i dinamització d'espais permanents i activitats regulars que fomentin la convivència, la participació i el diàleg entre veïns de diferents orígens. Inclou la promoció de fòrums o grups de debat sobre migració, diversitat i vida comunitària; festivals i jornades culturals inclusives; escoles de ciutadania antiracista; espais esportius comunitaris oberts i mixtos; així com cafès, trobades i activitats intergeneracionals i interculturals que reforcin els vincles socials i afavoreixin la cohesió al territori.			
Nombre total d'activitats i espais de trobada creats i en funcionament per any. Freqüència de les activitats i trobades (setmanal, mensual, trimestral). Mitjana de participants per activitat o trobada. Percentatge de representació dels diferents col·lectius participants. Nombre de col·laboracions amb entitats locals i actors comunitaris vinculades a les activitats.	Impacte percebut en la cohesió social, la creació de vincles i el reconeixement mutu entre els participants. Percepció dels participants sobre inclusió, acollida i interacció intercultural dins de les activitats i espais de trobada. Valoració de l'equip tècnic i de les entitats col·laboradores sobre l'eficàcia de les activitats i espais per promoure respecte, convivència i interacció intercultural.	1	ETAC, Serveis CiM. Ciutadania, Serveis atenció a les persones CCAU i CAPAU- Salut - entitats tercer sector

N31. Desafiaments en la construcció de vincles i cohesió comunitària

- La cohesió social a la comarca es troba condicionada per diverses dificultats estructurals i relacionals que limiten la creació de vincles sòlids entre el veïnat.
- Diversos actors locals expressen que “costa molt fer vincle i xarxa a la comarca”, una situació que afecta especialment les persones migrades i racialitzades, que sovint troben més barreres per accedir a espais de relació i per implicar-se en la vida comunitària.
- Pocs espais de trobada estables i de punts de connexió entre municipis i nuclis poblacionals, fet que fragmenta les relacions socials i dificulta la generació d'un sentiment de comunitat compartit.
- Manca un treball intencionat sobre les pertinences múltiples —culturals, lingüístiques, religioses o identitàries— que reforci la trobada, la interacció i el reconeixement mutu entre tots els col·lectius presents al territori.

Objectiu 37. Fomentar la creació i consolidació de vincles comunitaris sòlids i xarxes de suport inclusives a tota la comarca, promovent la participació activa de les persones migrants, i reconeixent les pertinences múltiples i les responsabilitats compartides en la construcció de cohesió social.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A97: Promoure projectes de col·laboració intercomunitària, com iniciatives de voluntariat, apadrinaments intergeneracionals o activitats esportives i culturals que requereixin la participació conjunta de diferents col·lectius.			
Nombre de projectes intercomunitaris creats anualment. Nombre total de participants en cada projecte. Percentatge de participants migrants i racialitzats respecte al total. Nombre de col·lectius, entitats o grups comunitaris diferents implicats.	Grau de satisfacció dels participants (enquestes). Percepció d'augment de la confiança, la convivència i el reconeixement mutu entre els col·lectius. Canvis percebuts en estereotips i actituds envers altres grups. Valoració de l'impacte comunitari dels projectes per part d'entitats i professionals.	1	ETAC, Serveis CiM. Ciutadania, Serveis atenció a les persones CCAU i CAPAU- Salut - entitats tercer sector
A98: Desenvolupar estratègies de comunicació i participació inclusives, que informin i convidin explícitament a totes les comunitats a participar en les activitats locals, garantint la representació de diversos grups i la sensibilització sobre pertinences i responsabilitats compartides.			
Nombre de materials de comunicació inclusius elaborats (cartelleria, vídeos, tríptics, continguts digitals...). Percentatge de materials disponibles en diversos idiomes o formats accessibles.	Grau de percepció d'accessibilitat i inclusió en la comunicació. Grau en què els missatges s'adapten a les realitats lingüístiques, culturals i socials dels diferents col·lectius. Percepció de representació i interpel·lació directa de les comunitats migrants i racialitzades.	2	comunicació CCAU - ajuntaments -

N32. Participació limitada de persones migrades i racialitzades en el teixit associatiu local

- Es detecta una participació limitada de les persones d'origen migrant en el teixit associatiu local, sovint deguda al desconeixement del funcionament de les entitats, a la manca d'invitació explícita o a la percepció que aquests espais no els interel·len.
- Algunes associacions mantenen dinàmiques poc obertes a la incorporació de persones d'orígens diversos.
- Persisteix una escassa voluntat de generar processos d'acollida activa o d'implicació compartida, basada en la presumpció que les persones migrades no tenen interès o disponibilitat per participar-hi.
- Les barreres estructurals, socials i econòmiques condicionen aquesta participació.
- L'associacionisme local depèn sovint de la iniciativa individual de persones migrades i manca d'estratègies per incorporar la diversitat.

Objectiu 38. Promoure processos d'obertura, acollida i transformació interna dins de les associacions, afavorint pràctiques inclusives i la revisió de dinàmiques que limiten la incorporació de persones d'orígens diversos.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A99: Mapejar i reconèixer entitats i espais comunitaris inclusius: Identificar i avaluar les entitats, moviments socials i espais comunitaris existents, analitzant la participació i representació de persones migrants i racialitzades. Amés, es pot elaborar un cens d'entitats inclusives per promoure el reconeixement públic de les bones pràctiques que fomentin la diversitat i la participació equitativa al territori.			
Nombre total d'entitats i espais comunitaris identificats i inclosos en el cens. Nombre de persones migrants i racialitzades participants en els espais i entitats identificats. Nombre d'activitats de reconeixement o difusió de bones pràctiques realitzades.	Percepció de les entitats sobre el valor del reconeixement públic i la seva motivació per aplicar pràctiques inclusives. Valoració de la representativitat i inclusió dins de les entitats, així com de les barreres percebudes per a la participació de persones migrants. Identificació de bones pràctiques en inclusió i accions replicables per altres entitats.	3	ETAC, Serveis CiM.
A100: Acompanyar les entitats perquè elaborin plans d'obertura i captació inclusiva de persones migrants.			
Nombre d'entitats que han elaborat un pla inclusiu. Percentatge d'entitats amb criteris de diversitat i inclusió integrats. Nombre d'activitats de captació realitzades.	Valoració de l'eficàcia dels plans per millorar la participació de persones migrants. Grau de compromís de les entitats amb la implementació dels plans.	3	ETAC, Serveis CiM.

Objectiu 39 Fomentar la participació activa i el lideratge de persones migrades i racialitzades en moviments socials, entitats i espais comunitaris, garantint que siguin inclusius, representatius i accessibles, i contribuint a la construcció d'un teixit associatiu divers i antiracista

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A101: Proporcionar suport i acompanyament perquè les persones migrants i racialitzades puguin ser part de moviments socials i associacions locals: participant dels òrgans de decisió, col·laborant en la planificació d'activitats i assumint rols de lideratge, reforçant així la seva presència i visibilitat.			
Nombre de persones migrants i racialitzades integrades en òrgans de decisió dins d'associacions i moviments socials. Nombre de projectes o activitats on aquestes persones assumeixen rols de lideratge o coordinació. Nombre de sessions de formació, acompanyament o mentoratge realitzades per preparar el lideratge migrant.	Percepció de les persones migrants sobre la inclusió i reconeixement dins dels òrgans de decisió i activitats. Valoració de l'equip tècnic i membres de les entitats sobre l'impacte del suport en la participació activa i lideratge. Identificació de barreres institucionals, culturals o socials que dificulten la participació i el lideratge migrant.	2	servei CiM, Tècnica Solidaritat aj. de la Seu. associacions existents i mov socials.
A102: Donar suport a projectes de suport mutu i espais comunitaris per a persones migrants: Fomentar i acompanyar projectes de suport mutu i comunitats organitzades, així com crear espais de trobada i coordinació oberts a persones i col·lectius migrants. Aquests espais permeten compartir experiències, identificar necessitats comunes i establir objectius col·lectius, promovent la participació activa i la cohesió comunitària.			
Nombre total de projectes de suport mutu i espais de trobada recolzats o creats. Nombre de participants migrants implicats, amb desglossament per perfil, en els projectes i espais de coordinació. Nombre d'activitats i sessions realitzades dins dels projectes i espais de trobada. Nombre de temes, necessitats o objectius comuns identificats en els espais de coordinació.	Percepció dels participants sobre la utilitat, accessibilitat i satisfacció respecte als projectes i espais de trobada. Impacte percebut en la cohesió comunitària, el suport mutu, l'empoderament dels col·lectius i la capacitat de coordinar-se i establir objectius comuns. Feedback sobre la influència dels espais i projectes en la participació i presa de decisions comunitàries.	1	ETAC - serveis CiM-Aj.
A103: Oferir suport tècnic i formació en lideratge, incidència política i creació gestió d'entitats per reforçar la capacitat dels col·lectius migrants de participar activament en processos de presa de decisions i reivindicació dels seus drets.			
Nombre de sessions de formació i tallers realitzats. Nombre de participants migrants i racialitzats en les activitats de suport i formació. Nombre de col·lectius o	Percepció dels participants sobre la millora en les seves competències de lideratge i gestió d'entitats. Valoració de l'eficàcia del suport tècnic i formatiu en la capacitat	2	CETAP - SERVEI CiM

entitats creades o reforçades gràcies al suport tècnic.	d'incidència política i reivindicació de drets. Percepció dels participants sobre la seva autonomia i confiança per participar activament en col·lectius i entitats.		
A104: Acompanyar la creació d'espais de mobilització i lideratge comunitari impulsats per persones migrants i racialitzades.			
Nombre d'espais creats i en funcionament. Nombre de participants migrants i racialitzats en aquests espais.	Valoració de l'impacte dels espais en la cohesió i empoderament comunitari. Feedback sobre la capacitat dels espais per generar acció i influència dins la comunitat.	2	ETAC- Aj. CCAU- (òrgans de governança) , Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i Aran

N33. Polítiques culturals poc inclusives:

- La programació cultural no representa la diversitat i no atrau persones amb diferents bagatges socioculturals i sociolingüístics.
- Les polítiques culturals se centren principalment en l'oferta d'activitats i no en la funció comunitària dels equipaments com a espais de convivència, participació i reconeixement mutu.
- No es reconeix la diversitat cultural com un element estructural de la comunitat, i la seva representació és escassa o inexistent en la programació, els equipaments o els espais de decisió.
- Hi ha una manca de professionals racialitzats en les institucions culturals i en l'administració pública, fet que limita la mirada intercultural i la capacitat de generar polítiques culturals inclusives.

Objectiu 40. Reorientar les polítiques i la programació culturals per garantir la diversitat sociocultural i sociolingüística de la comarca, fomentant la co-creació amb les comunitats, la formació antiracista del personal, la participació de professionals racialitzats, la transformació dels equipaments en espais inclusius i l'eliminació de barreres d'accés a la cultura.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A105: Revisar i adaptar la programació cultural a la diversitat: Incloure activitats que reflecteixin la pluralitat cultural de la comarca.			
Nombre d'activitats que inclouen diversitat cultural. Percentatge d'activitats inclusives respecte al total de la programació.	Percepció de la comunitat sobre l'adequació de la programació a la pluralitat cultural. Identificació de mancances o temes poc representats.	3	AJ. CCAU AREA CULTURA - Entitats 3er sector. associacions culturals, servei de fires i esdeveniments de Aj. La Seu., joventut, gent gran

A106: Formar als professionals de l'àmbit cultural en diversitat i sensibilització antiracista.			
Nombre de sessions de formació impartides. Nombre de professionals formats i percentatge sobre el total de plantilla.	Grau de satisfacció i aprenentatge percebut pels participants. Valoració sobre la capacitat de posar en pràctica els coneixements adquirits. Feedback sobre la millora en la sensibilització i inclusió en activitats culturals.	3	servei CiM suport de Aj. i CCAU
A107: Revisar els criteris de selecció d'artistes i continguts per garantir inclusió.			
Percentatge de processos de selecció revisats amb criteris d'inclusió. Nombre d'artistes o continguts seleccionats que representen comunitats diverses.	Percepció de la comunitat i professionals sobre la transparència i inclusió dels processos de selecció. Valoració de la diversitat i qualitat dels continguts seleccionats.	3	area CCAU cultura i ajuntaments - associacions i entitats culturals , servei de fires i esdeveniments de Aj. La Seu, Joventut, gent gran
A108: Integrar artistes i continguts de diverses comunitats en la programació.			
Nombre d'artistes migrants o racialitzats participant en activitats culturals. Percentatge d'activitats amb representació cultural diversa.	Percepció del públic sobre la diversitat cultural representada. Valoració dels artistes sobre el reconeixement i la inclusió dins dels espais culturals.	2	area CCAU cultura i ajuntaments - associacions i entitats culturals , servei de fires i esdeveniments de Aj. La Seu, joventut, gent gran
A109: Consultar les comunitats migrants i racialitzades sobre interessos culturals per planificar activitats (acció vinculada amb la necessitat d'organització i articulació de les comunitats migrants i racialitzades)			
Nombre de sessions de consulta realitzades. Nombre de persones i col·lectius participants en les consultes. Percentatge de propostes incorporades a la programació.	Grau de satisfacció de les comunitats respecte al procés de consulta. Percepció sobre la capacitat real de les consultes d'influenciar la programació.	2	servei MiC area cultura CCAU Aj. entitats i associacions culturals , joventut, gent gran
A110: Crear un Consell de Cultura Diversa amb veïnat de diferents orígens.			
Nombre de membres del consell i representativitat per comunitats. Nombre de reunions celebrades anualment. Nombre de propostes aprovades pel consell.	Valoració dels membres sobre la participació i influència en decisions culturals. Percepció de la comunitat sobre l'impacte del consell en la inclusió cultural.	3	CCAU + SERVEI CULTURA

A111: Assegurar representació diversa en comitès i òrgans de decisió dels equipaments.			
Percentatge de membres de col·lectius migrants o racialitzats en comitès i òrgans de decisió dels equipaments. Nombre d'òrgans amb diversitat mínima establerta.	Percepció de membres i comunitat sobre la influència real de la diversitat en les decisions. Identificació de barreres que dificulten la participació efectiva.	2	AJ. I CCAU - Òrgans de governança-compromís polític
A112: Fomentar la presència de professionals i veus diverses: Incorporar professionals racialitzats en institucions culturals.			
Nombre de professionals racialitzats incorporats. Percentatge sobre la plantilla total.	Percepció dels professionals sobre oportunitats, d'inclusió i reconeixement dins de les institucions. Valoració del públic i companys sobre l'impacte de la diversitat de veus en les activitats culturals.	3	AJ. I CCAU - Òrgans de governança-compromís polític
A113: Revisar barreres econòmiques i logístiques que impedeixen la participació (preus, horaris, transports).			
Nombre de mesures implementades per reduir barreres (tarifes socials, horaris flexibles, transport). Percentatge de participants beneficiats per aquestes mesures.	Percepció dels participants sobre la facilitat d'accés als equipaments i activitats. Valoració de la incidència de les mesures sobre la participació inclusiva. Identificació de noves barreres persistents o emergents.	2	aj- CCAU.

Objectiu 41. Transformar els equipaments culturals en espais comunitaris			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A114: Elaborar una mapa d'espais comunitaris de la comarca.			
Nombre de mesures implementades per reduir barreres (tarifes socials, horaris flexibles, transport). Percentatge de participants beneficiats per aquestes mesures.	Percepció dels participants sobre la facilitat d'accés als equipaments i activitats. Valoració de la incidència de les mesures sobre la participació inclusiva. Identificació de noves barreres persistents o emergents.	2	aj- CCAU.
A115: Garantir la dinamització del centre cívic de La Seu i d'Organyà.			
Nombre d'activitats i esdeveniments organitzats anualment en cada centre. Nombre de participants per	Grau de satisfacció dels participants respecte a les activitats i serveis del centre. Valoració dels usuaris sobre la	1	AJ. CCAU- ETAC - TÈCNICS CENTRE CÍVIC- CIUTADANIA

activitat. Percentatge d'ocupació dels espais disponibles en activitats programades.	inclusió i representativitat de la programació. Feedback sobre l'impacte dels centres en la cohesió social i interacció comunitària.		
A116: Ampliar el personal de dinamització cultural de la comarca.			
Nombre de nous professionals incorporats. Percentatge d'augment del personal respecte al total anterior. Nombre de projectes o activitats gestionades gràcies a l'ampliació del personal.	Percepció del personal sobre la càrrega de treball i capacitat d'atendre totes les necessitats. Valoració de l'impacte de l'ampliació en la qualitat i diversitat de les activitats. Feedback de la comunitat sobre la millora en l'atenció i dinamització dels espais.	3	CCAU+AJ.

N34. Desafiaments en la inclusió i la pertinença de l'alumnat migrant i racialitzat

- El sentiment de pertinença als centres educatius és feble entre l'alumnat d'origen migrant i racialitzat, i es detecten dinàmiques que poden reforçar desigualtats i processos de segregació social o acadèmica.
- La diversitat cultural, lingüística i religiosa no es treballa de manera suficient com a valor intrínsec del centre ni com a base per a la convivència.
- La manca de representació de professionals racialitzats dificulta la creació de referents diversos i limita el desenvolupament d'entorns educatius culturalment sensibles i inclusius.
- Cal garantir que infants i joves trobin representació als continguts, als referents i a les propostes educatives i comunitàries, per evitar la desconexió i promoure el sentiment de pertinença.
- S'identifica la necessitat de generar horitzons compartits entre infants de diferents orígens, afavorint vincles i experiències comunes que reforcin la cohesió i el sentiment de pertinença.

Objectiu 42. Promoure una escola inclusiva i diversa que garanteixi la participació, reconeixement i benestar de l'alumnat migrant i racialitzat, incorporant la diversitat com a valor central i fomentant referents professionals diversos per reforçar la pertinença i cohesió escolar.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A117: Incorporar programes i activitats que treballin la diversitat cultural, lingüística i religiosa dins del currículum i de la vida del centre, promovent el respecte mutu i la comprensió entre l'alumnat.			
Nombre d'activitats o programes anuals que treballen la diversitat cultural, lingüística i religiosa. Percentatge de grups o cursos que implementen aquestes activitats.	Valoració del professorat sobre l'impacte de les activitats en la convivència i el respecte intercultural. Percepció de l'alumnat sobre la visibilització de la seva diversitat al centre.	1	Dpt d'educació Gene, Centres educatius, CCAU+AJ, Òrgans de governança-compromís polític

Nombre de materials pedagògics revisats o creats amb perspectiva intercultural i antiracista.	Qualitat de la integració de la diversitat en el currículum segons informes interns o observacions.		
A118: Impulsar mecanismes perquè l'alumnat d'origen migrant i racialitzat participi activament en espais de decisió i en activitats del centre, assegurant que tots els estudiants es vegin representats i vinculats a la comunitat educativa.			
Percentatge d'alumnat d'origen migrant o racialitzat participant en òrgans de decisió. Nombre de sessions de participació o assemblees inclusives realitzades.	Percepció de l'alumnat migrant i racialitzat sobre la seva capacitat d'incidir i sentir-se representat. Avaluació del clima escolar i la cohesió entre estudiants. Qualitat dels espais de participació.	1	Centres educatius, CCAU, Servei CIM, ETAC, Joventut
A119: Fomentar la incorporació de professionals racialitzats i de trajectòries diverses als centres educatius, amb l'objectiu de generar referents positius i reforçar el sentiment de pertinença de tot l'alumnat.			
Percentatge de professionals racialitzats o de perfils diversos al centre. Nombre d'ofertes i processos de selecció on s'han incorporat criteris de diversitat.	Percepció del claustre sobre la importància de la diversitat professional. Valoració de l'alumnat sobre la presència de referents diversos. Canvis percebuts en actituds, expectatives i relacions professionals.	3	Departament d'educació ,AJ, Centres educatius
A120: Desplegar plans de convivència que abordin de manera explícita la prevenció del racisme, la discriminació i els estereotips, promovent entorns segurs i respectuosos.			
Nombre de centres que disposen de plans de convivència amb perspectiva antiracista. Nombre d'incidències per discriminació racial registrades i resoltes.	Grau de percepció de seguretat i respecte entre l'alumnat, especialment migrants. Valoració de les famílies sobre la gestió de conflictes i la convivència.	1	AJ, CCAU, Servei CIM, Igualtat, PEE, Centres educatius
A121: Crear espais de relació i participació familiar més enllà de l'horari lectiu (com cafès, tallers o jornades de portes obertes) per reforçar vincles entre famílies, centre i comunitat.			
Nombre d'espais de trobada organitzats anualment. Percentatge de participació de famílies migrants i racialitzades. Nombre d'idiomes i formats utilitzats per garantir l'accessibilitat.	Satisfacció de les famílies amb els espais de trobada. Millora percebuda en la relació centre-famílies. Observacions sobre la qualitat del clima de confiança i acollida.	1	OJAU- SISI - ETAC, AFAs, PEE
A122: Reduir les barreres econòmiques i organitzatives que dificulten la participació en les AFA, mitjançant quotes simbòliques, beques o mecanismes de flexibilitat.			
Percentatge de famílies migrades inscrites a l'AFA	- Percepció de barreres reduïdes per part de famílies migrades.	2	Aj- CCAU.

abans i després de les mesures. Nombre de beques, quotes reduïdes o quotes simbòliques aplicades. Nombre d'accions d'informació i sensibilització realitzades.	Valoració interna de l'AFA sobre la diversitat i participació. Grau d'acollida i inclusivitat observat en reunions i espais de l'AFA.		
A123: Desenvolupar projectes col·laboratius entre centres educatius i la comunitat —com apadrinaments, horts comunitaris, teatre o iniciatives intergeneracionals— que afavoreixin el vincle social i l'aprenentatge compartit.			
Nombre de projectes escola-comunitat creats. Nombre d'entitats comunitàries participants. Nombre d'alumnes i famílies que hi participen, desglossat per perfils.	Qualitat de les relacions establertes entre escola i comunitat. Percepció de pertinença, implicació i reconeixement mutu.	2	AJ.+CCAU, Escola teatre, Gent Gran, Joventut, cultura.

N35. Manca de cohesió i interacció entre joves de diferents orígens:

- A la comarca es detecta una limitada interacció entre el jovent autòcton blancs i el joves migrant o racialitzat, fet que dificulta la construcció de pertinences col·lectives. Aquesta situació genera impactes negatius tant a nivell individual, com ara tancament social, baixa autoestima i sensació de no pertinença, com a nivell col·lectiu, derivant en municipis poc cohesionats, vida social fragmentada i dinàmiques segregades entre diferents grups de jovent.

Objectiu 43. Fomentar la interacció positiva i significativa entre jovent migrant o racialitzat i jovent no migrant ni racialitzat, promovent la construcció de pertinences col·lectives, el reconeixement mutu i la cohesió social.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A124: Obrir o recuperar espais físics segurs per a joves (centres cívics, sales de trobada. L'obertura de l'Espai Jove a la Seu és un bon camí).			
- Nombre d'espais juvenils nous oberts o recuperats. - Horaris setmanals d'obertura i disponibilitat d'aquests espais. - Nombre d'activitats programades en aquests espais. - Nombre de joves usuaris/es.	- Percepció dels joves sobre l'acollida i utilitat dels espais. - Grau de satisfacció amb les activitats i serveis oferts. - Observació del clima relacional: interacció entre grups diversos, inclusivitat percebuda. - Valoració dels professionals de joventut sobre l'impacte dels espais en la convivència i la cohesió.	1	AJ,Ojau, Juventut,SISI
A125: Revisar l'ús dels equipaments juvenils per evitar que quedin associats només a alguns col·lectius.			

- Percentatge de joves usuaris de diferents perfils (origen, gènere, municipi, nivell socioeconòmic). - Nombre d'activitats noves orientades a col·lectius infrarepresentats. - Variació en la diversitat d'usuaris/des després de les mesures implementades.	- Percepció dels joves sobre si l'espai és "per tothom" o vinculat a un grup específic. - Valoració del personal tècnic sobre canvis en les dinàmiques d'ús i convivència. - Identificació de barreres simbòliques.	2	AJ, CCAU, Joventut, Ojau, esports,
A126: Ampliar el servei de Taxi a demanda, establint un copagament simbòlic i la gratuïtat per a joves en situació de vulnerabilitat, i coordinant els horaris amb les activitats juvenils de la comarca. Impulsar sinergies amb comarques veïnes (com el Solsonès, on hi ha mobilitat juvenil cap a Solsona) per explorar possibles col·laboracions intercomarcals."			
Nombre de viatges juvenils realitzats amb el servei de taxi a demanda. Percentatge de joves usuaris/es respecte al total de persones usuàries del servei. Variació en la participació juvenil en activitats gràcies al servei (abans/després). Nombre de franges horàries adaptades o ampliades segons activitats juvenils.	Percepció dels joves sobre l'accessibilitat i utilitat del servei. Valoració dels tècnics de joventut sobre la millora en l'accés a activitats. Qualitat de la coordinació entre el servei de taxi, activitats juvenils i ajuntaments.	2	Aj- CCAU.

Objectiu 44. Augmentar la participació i representació del jovent racialitzat en els espais municipals, socials i culturals, garantint el reconeixement de les seves llengües i identitats.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A127: Impulsar Consells municipals d'adolescents i joves a tots els municipis de la comarca (tal i com queda recollit al Pla de Joventut Comarcal 2022-2025)			
Nombre de municipis que han creat el Consell Municipal d'Adolescents i Joves. Nombre total de joves participants per municipi.	Grau de satisfacció dels joves amb la participació al Consell. Percepció del jovent sobre l'impacte real de les seves aportacions. Valoració del clima participatiu i la representativitat. Qualitat del diàleg entre joves i administració local.	1	Aj, CCAU+Joventut
A128: Assegurar la diversitat d'origens en els Consells Municipals d'Adolescents i joves a través de mesures d'afirmació positiva (quotes)			

Percentatge de joves d'origen migrant o racialitzat presents als Consells. Nombre de places reservades i cobertes per joves de perfils infrarepresentats. Variació anual en la diversitat dels Consells.	Percepció d'inclusió i representativitat entre els joves participants. Valoració del funcionament de les quotes per part del jovent i de l'equip tècnic. Grau de participació activa dels joves de perfils diversos en debats i decisions.	2	AJ, CCAU, Joventut, Ojau
A129: Impulsar activitats extraescolars, culturals i lúdiques dissenyades amb mediació comunitària, assegurant que responen als interessos del jovent racialitzat.			
Nombre d'activitats dissenyades amb processos de mediació comunitària. Percentatge de joves racialitzats participants. Assistència mitjana per activitat.	Grau de satisfacció del jovent racialitzat amb les activitats. Avaluació del sentit de pertinença i confort en els espais. Observació de la interacció intercultural i del clima inclusiu.	1	ETAC, Ojau, joventut, Serveis Cim, CCAU - entitats tercer sector, centres educatius, biblioteques, PEE, cultura
A130 Reforçar el reconeixement i ús de les llengües maternes en activitats juvenils i culturals, amb activitats com la celebració del Dia Internacional de la Llengua Materna, entre altres.			
Nombre d'activitats que incorporen llengües maternes. Nombre de joves participants en aquestes activitats. Nombre de llengües representades.	Percepció del jovent sobre el valor i reconeixement de la seva llengua. Grau de diversitat lingüística visible en les activitats. Canvi percebut en la valoració social de les llengües minoritàries.	2	AJ, CCAU, Servei Cim, ETAC, Ojau, joventut, Consells Municipals d'Adolescents i joves, comunicació ccau, SISI
A131: Donar protagonisme a joves referents racialitzats en campanyes, programació cultural i actes municipals, per generar identificació i sentiment de pertinença.			
Nombre de joves referents racialitzats que participen anualment en activitats, actes o campanyes. Nombre de campanyes o actes municipals on s'inclouen aquests referents.	Percepció del jovent sobre la representació i identificació amb els referents. Valoració de l'impacte simbòlic i comunitari de la seva presència. Canvis en les actituds o discursos sobre diversitat i racisme. Retorn dels joves referents sobre la seva experiència.	1	AJ, CCAU, Servei Cim, Igualtat. Ojau, joventut, Consells Municipals d'Adolescents i joves, comunicació ccau

Objectiu 45. Impulsar un pla integral per a l'espai públic que combini millores urbanes (neteja, il·luminació i manteniment) amb actuacions comunitàries de convivència inclusiva, assegurant la participació de les diferents comunitats del municipi en la detecció de necessitats i en la definició d'usos compartits.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
-------------------------	------------------------	-----------	--------

A132: Dissenyar i executar un procés participatiu inclusiu per detectar necessitats i usos de l'espai públic, assegurant la participació activa de col·lectius migrants, racialitzats i joves.			
Nombre total de sessions participatives realitzades. Nombre de participants en el procés. Percentatge de participants migrants, racialitzats i joves.	Grau de satisfacció dels participants amb el procés participatiu. Percepció del grau d'inclusió i escolta activa per part de col·lectius migrants i joves. Valoració sobre l'accessibilitat (idioma, horaris, espais) del procés. Qualitat del diàleg intercultural generat durant les sessions.	3	Ajuntaments (àrea d'urbanisme), ETAC, joventut, gent gran
A133: Prioritzar i implementar millores en l'espai públic (neteja, il·luminació, manteniment), donant resposta a les necessitats identificades durant el procés participatiu (A132).			
Nombre de millores a l'espai públic. Percentatge de propostes implementades respecte al total de propostes prioritzades.	Percepció de seguretat i confort dels veïns abans i després de les millores. Valoració de les comunitats migrants i joves sobre l'impacte de les actuacions. Millora percebuda en la convivència i l'ús de l'espai públic.	3	Ajuntaments,
A134: Constituir un equip de dinamització comunitària a l'espai públic, amb educadors/es de carrer i dinamitzadors/es culturals que promoguin relacions i resolguin tensions des d'una perspectiva antiracista.			
Nombre de professionals incorporats a l'equip. Nombre d'activitats d'acompanyament i dinamització a l'espai públic.	Percepció de les comunitats sobre la presència i utilitat de l'equip. Canvis percebuts en el clima comunitari i en les relacions interculturals. Avaluació de l'abordatge antiracista en les intervencions. Valoració del treball en xarxa amb serveis socials, joventut i entitats.	2	Ajuntaments,
A135: Impulsar campanyes i activitats comunitàries (esportives, culturals, lúdiques) que fomentin l'ús compartit i divers de l'espai públic.			
Nombre de campanyes i activitats comunitàries organitzades anualment. Nombre de participants totals. Percentatge de participació de joves, persones migrants i racialitzades.	Percepció del grau d'inclusió i diversitat en les activitats. Impacte percebut en la millora de la imatge i l'ús compartit de l'espai públic. Avaluació de la capacitat de les activitats per reduir prejudicis i promoure cohesió.	3	Serveis d'Esports, Igualtat, cultura. Entitats

N36. Limitacions en l'aprenentatge i ús del català:

- Hi ha una manca de recursos per garantir cursos de català a tota la comarca, ja que només hi ha una tècnica del CPNL disponible.
- A més, el foment de l'ús del català en entorns laborals, especialment en sectors d'atenció al públic, és insuficient.
- És necessari reforçar els intercanvis lingüístics i les activitats inclusives amb suport institucional per afavorir l'aprenentatge, la pràctica del català i la cohesió social.

Objectiu 46. Garantir l'accés universal a l'aprenentatge de llengües (català i castellà), amb especial atenció a les dones migrants, eliminant les barreres idiomàtiques que dificulten l'acollida, la participació comunitària i l'accés als serveis.

Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A136: Ampliar i reforçar els cursos de català a tota la comarca, augmentant recursos humans i materials per garantir l'accessibilitat a totes les persones migrades.			
Nombre total de cursos de català oferts per municipi i per nivell. Increment del nombre de places disponibles respecte a l'any anterior. Nombre de persones migrades participants. Nombre de docents o tècnics addicionals contractats.	Grau de satisfacció de l'alumnat amb el contingut i metodologia dels cursos. Percepció d'accessibilitat als cursos (proximitat, horaris, idiomes de suport). Percepció de si els cursos responen a necessitats reals del territori (laborals, socials).	1	Dpt. de política lingüística de la Gene, Ajuntaments
A137: Dissenyar i implementar un pla específic accessible en termes lingüístics per a dones migrants, orientat a l'empoderament personal, comunitari i laboral.			
Nombre de dones migrants inscrites als cursos i/o activitats. Percentatge d'assistència regular a les activitats. Nombre de sessions, tallers i activitats desenvolupades anualment.	Percepció de les participants sobre si la llengua ha estat una barrera o un facilitador. Increment en la capacitat d'accedir a recursos (habitatge, formació, salut) de manera autònoma. Qualitat de les xarxes de suport entre dones: nous vincles, suport mutu, activitats autoorganitzades.	2	Dpt. de política lingüística de la Gene, IFE, Ajuntaments
A138: Promoure parelles lingüístiques entre mares d'escoles per fomentar la pràctica i les xarxes de suport, amb la coordinació del perfil LIC del Departament d'Educació.			
Nombre de parelles lingüístiques creades. Percentatge de parelles que mantenen la continuïtat més de 3 mesos.	Grau de satisfacció de les parelles lingüístiques amb l'experiència. Creació de vincles socials i interculturals resultat de l'activitat. Percepció de si les activitats ajuden a connectar llengua i vida quotidiana.	1	Tècnica LIC, centres educatius, CRP, PEE, AFAs
A139: Organitzar cursos de llengua en espais comunitaris de confiança (mesquita, associacions, entitats veïnals, biblioteca), amb horaris adaptats.			

Nombre total de cursos ofertats en espais comunitaris. Nombre d'espais comunitaris implicats (mesquita, entitats, biblioteques...). Nombre de persones inscrites i nombre de persones que finalitzen els cursos. Nombre de serveis que deriven participants als cursos.	Grau de satisfacció amb l'espai comunitari (confiança, familiaritat, comoditat). Percepció de reducció de barreres lingüístiques i emocionals per participar. Avaluació de l'adequació dels horaris a les necessitats de les participants.		
A140: Establir convenis (i donar continuïtat als existents) amb entitats especialitzades, com Òmnium, per impulsar activitats comunitàries (clubs de conversa, tallers multilingües, lectures compartides).			
Nombre d'activitats comunitàries realitzades en col·laboració amb les entitats. Nombre de participants en les activitats impulsades. Nombre de voluntaris/es o dinamitzadors/es implicats.	Qualitat de la col·laboració: coordinació, fluïdesa comunicativa,... Valoració de les activitats com a espais de trobada i aprenentatge. Percepció de millora en la cohesió social i en la pràctica real del català. Evidències d'apoderament lingüístic: persones que perden la por de parlar en públic, que estableixen nous vincles, etc.	1	Consell Comarcal, Ajuntaments, entitats
A141: Incorporar la perspectiva antiracista en els programes de llengua, perquè siguin també espais de sensibilització i reconeixement de la diversitat lingüística.			
Nombre de persones formadores formades en perspectiva antiracista. Nombre de materials didàctics elaborats o adaptats amb aquesta perspectiva.	Percepció de les persones participants sobre si el curs reconeix i valora les seves llengües d'origen. Valoració del canvi d'actituds sobre diversitat lingüística i prejudicis. Percepció de major seguretat i legitimitat per usar la pròpia llengua i aprendre el català.	2	Formacions externalitzades
A142: Col·laborar amb empreses per exigir nivells mínims de català en espais d'atenció al públic.			
Nombre d'empreses contractades. Nombre d'empreses que accepten implementar requisits mínims de català. Nombre de treballadors que reben formació lingüística vinculada a aquesta mesura.	Percepció de les empreses sobre la utilitat i viabilitat del requisit. Valoració dels treballadors sobre el suport rebut per millorar competències lingüístiques. Canvis percebuts en la normalització del català en entorns laborals. Percepció de l'impacte en la inclusió laboral de persones migrades.	1	CETAP, Servei CiM, Associació empresaris Alt Urgell, Dept de treball, dpt. de política lingüística

N37. Manca de reconeixement de la diversitat religiosa

- La diversitat religiosa no s'integra de manera sistèmica com a component de la societat actual.
- Existeix rebuig o desconfiança davant la creació d'espais de culte (per exemple, la possible mesquita a Ollana), sovint motivats per desconeixement i prejudicis.
- Hi ha incompliments o desatenció del dret a la llibertat religiosa en l'àmbit local.
- Cal garantir un accés no discriminatori a espais de culte, evitant traves institucionals, excuses tècniques o vetos informals per part de professionals o propietaris.
- És necessari prevenir la criminalització i la vigilància selectiva de comunitats musulmanes i dels seus lideratges, especialment per part d'unitats policials o espais de seguretat.
- S'identifica la necessitat d'abordar l'islamofòbia institucional en l'administració i en els procediments municipals, incloent-hi processos d'inspecció, concessió d'usos, gestió d'espais públics o tràmits de llicències.

Objectiu 47. Garantir el dret a la llibertat religiosa i el reconeixement de la pluralitat espiritual.			
Indicadors quantitatius	Indicadors qualitatius	Prioritat	Actors
A143: Facilitar l'obertura d'espais de culte mitjançant mediació i informació comunitària.			
Nombre d'espais de culte oberts Nombre de sessions de mediació realitzades amb veïns i comunitats religioses	Grau de satisfacció de les comunitats religioses amb el procés. Qualitat de la mediació i capacitat de reduir prejudicis i tensions.	1	Ajuntaments, Consell Comarcal,
A144: Dissenyar campanyes i tallers sobre diversitat religiosa i drets			
Nombre de campanyes i tallers organitzats anualment. Nombre de participants totals i per perfil Nombre de materials informatius elaborats (guies, fullets, vídeos).	Grau de comprensió en relació a la diversitat religiosa per part dels participants. Percepció de millora en actituds respecte a altres confessions i pràctiques religioses. Impacte en la reducció de rumors, prejudicis i estereotips religiosos.	1	Servei CiM, Igualtat, Comunicació CC
A145: Organitzar jornades de diàleg interreligiós en centres cívics i culturals.			
Nombre de jornades de diàleg celebrades. Nombre de participants i entitats representades.	Percepció dels participants sobre la qualitat del diàleg i la seguretat de l'espai. Identificació de millores en la convivència comunitària a partir del diàleg.	2	Servei CiM, centres religiosos, cultura.
A146: Donar suport institucional a comunitats que busquen espais de culte, reduint tensions veïnals.			
Nombre d'actuacions de suport Nombre de reunions de amb entitats i serveis municipals.	Grau de satisfacció de les comunitats amb el suport rebut. Percepció de les comunitats sobre la reducció de tensions veïnals.	1	Ajuntaments, Consell Comarcal,

Concloem aquest eix destacant les forteses que hem identificat:

- Predisposició dels professionals per incorporar la diversitat de la comarca i treballar en clau de construcció de pertinences col·lectives:
 - Els professionals de cultura són conscients de la composició diversa del seu públic i dels reptes de barreja social, així com de la pròpia perspectiva eurocèntrica, i treballen per integrar diferents mirades culturals.
 - Accions com el treball amb l'escola han permès obrir la programació cultural a la població migrant i racialitzada, creant espais inclusius i pedagògics.
- S'han desenvolupat espais comuns i protocols compartits que permeten teixir cohesió, confiança i corresponsabilitat entre institucions públiques, entitats socials i comunitats diverses.
- Projectes com la Mostra Gastronòmica Intercultural actuen com a espais de cohesió i construcció de vincles, accessibles a persones de qualsevol origen, edat o situació administrativa.
- Espais com l'Escola de Teatre esdevenen llocs segurs per al jovent, promovent la participació independent de l'origen, generant pertinences compartides i cohesionant la comunitat més enllà de les divisions culturals o administratives.
- L'aprenentatge del català és reconegut com un element clau per a la inclusió i la construcció de pertinença col·lectiva. Tot i ser valorat positivament per la comunitat, actualment no compta amb els recursos suficients per garantir-ne l'accés ampli i equitatiu a totes les persones que ho necessiten.

5. Seguiment i avaluació del Pla

Objectiu del seguiment i l'avaluació

La implementació d'un Pla d'Acció en l'àmbit de les polítiques migratòries i de la transversalització de la perspectiva antiracista requereix un sistema de seguiment i avaluació permanent. Aquest sistema ha de permetre:

- Ajustar les estratègies i les actuacions.
- Identificar desviacions i àrees de millora.
- Garantir el compliment dels objectius operatius i estratègics del Pla.
- Assegurar la transparència, la rendició de comptes i l'aprenentatge institucional i comunitari.

Mecanismes de seguiment i governança del Pla

Es proposa la creació d'una Comissió de Seguiment com a òrgan responsable de supervisar la implementació del Pla.

La seva composició podria ser la següent:

- Servei de Ciutadania i Migracions (responsable principal de l'execució del Pla).
- Directora Tècnica d'Atenció i Servei a les Persones del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell.
- Referent política de Migracions del Consell Comarcal.
- Podran incorporar-s'hi altres perfils professionals, com la tècnica d'Acció Comunitària i altres especialistes vinculats a les actuacions del Pla.
- La periodicitat recomanada de les reunions és trimestral, amb la possibilitat de dur-ne a terme d'extraordinàries si es detecten necessitats específiques.

Participació de professionals externs

Es recomana la realització d'una avaluació externa anual, a càrrec de professionals especialitzats, amb l'objectiu d'obtenir una anàlisi independent dels indicadors d'acompliment i de generar recomanacions per a la millora contínua del Pla.

Ajustament i actualització del Pla

El Pla ha de ser un instrument flexible, subjecte a revisió i adaptació.

Les modificacions, incorporacions o supressions d'actuacions es faran per acord de la Comissió de Seguiment, en funció dels resultats del seguiment i de l'evolució de les necessitats del territori.

Informes i indicadors d'avaluació

Es proposa l'elaboració d'informes de seguiment de periodicitat trimestral o semestral. Aquests informes han de:

- Presentar l'estat d'assoliment de cada objectiu.
- Incorporar els indicadors associats a cada acció.
- Identificar dificultats, oportunitats i recomanacions.
- Recollir les propostes d'ajustament del Pla.

Els informes constituïran la base documental per a l'avaluació anual externa.

Comunicació i transparència

Es garanteix el principi de transparència mitjançant la comunicació anual dels resultats a:

- Equips tècnics del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell i del Consell Comarcal.
- Entitats i associacions del territori.
- Població d'origen migrant i racialitzada.
- Ciutadania en general.

Aquesta comunicació pot efectuar-se mitjançant sessions informatives, publicació de documents, canals digitals o espais comunitaris.

Implicació d'actors externs i comunitaris

La Comissió de Seguiment podrà convidar periòdicament representants del teixit associatiu i agents clau del territori. També es proposa convidar a l'equip redactor del Pla (almenys en dues trobades), amb la finalitat d'incorporar una mirada externa, però amb coneixement de causa, en la valoració del desplegament.

Vigència i revisió del sistema de seguiment

Tot i que la vigència del Pla és de tres anys, es recomana revisar i, si cal, ajustar aquest sistema de seguiment i avaluació un cop aquest hagi estat validat.

Algunes de les accions, pel seu abast i complexitat, es planifiquen més enllà de la vigència del mateix, per garantir-ne la seva implementació gradual i un impacte sostenible a llarg termini.

Annex 1: Persones participants en la diagnosi social

Entrevistes individuals i grupals

Nº	Persona/Persones	Àmbit/Municipi
1	Toni Benet	Antic tècnic del Servei de Migracions del Consell Comarcal
2	Marina Fort Portella	Servei de Ciutadania i Migracions, Consell Comarcal Alt Urgell
3	Alejandra Vela Ibarra	Servei de Ciutadania i Migracions, Consell Comarcal Alt Urgell
4	Laia Vilagínés Solà	Plans locals d'acció comunitària per a la inclusió social (CAPAU)
5	Yaiza Galimany	Jurista Serveis Socials Bàsics; ex-Immigració i Igualtat
6	Sarai Gómez	Treballadora Social SSB (zona sud comarca)
7	Jordi Amadó	Educador Social SSB (zona sud comarca)
8	Carme Puig	Treballadora Social SSB (zona nord comarca)
9	Vanessa Álvarez	Treballadora Social CSAM; tallers de dol migratori
10	Josep Vilagínés	Tècnic Ajuntament d'Organyà

11	Dolors Farràs	Coordinadora Serveis d'Atenció a les Persones (CAPAU)
12	Christina Moreno	Regidora d'Educació i Acció Social, Ajuntament de la Seu d'Urgell
13	Ricard Pérez	Alcalde d'Oliana
14	Mireia Pellicer	Tècnica dinamitzadora Pla Educatiu d'Entorn (La Seu)
15	Joel Pla Garriga	Escola de Teatre de la Seu d'Urgell
16	Núria Turet	Integra Pirineus
17	Laura Muñoz Martínez	Integra Pirineus
18	Núria Salvadó	Assessora LIC, Serveis Educatius Alt Urgell
19	Jordi Mas	Regidor de Solidaritat i Cooperació, La Seu d'Urgell
20	Joan Barrera Aranda	Alcalde de la Seu d'Urgell
21	Gemma Ribes	Fundación Cruz Blanca (treball sexual i tracta)
22	Aida Clotet	Pirineu amb el Sàhara
23	Pol Maese	La Seu per Palestina
24	Bassirou Kande	Veí d'Oliana, d'origen Senegal

25	Laia Capel	Treballadora Social – CAP d'Oliana
26	Grup de dones d'Adrall	Veïnes d'Adrall que es reuneixen per un taller de memòria
27	Josefina Lladós Torrent	Presidenta del Consell Comarcal de l'Alt Urgell
28	Sonia Gelves	Sindicat d'Habitatge de la Seu d'Urgell
29	Rosanna Martinez, Sebastián Albarracín Santafe, Jennifer Liseth Lopez Avila, Anyely Basto Sanabria, Caterine Arroyave Herrera, Shirley Valencia Navarro, Cristian Celedon Mailhos, Ana Patricia Silgado, Maria Melania Andaycure Amador, Cecilia Beatriz Sosa, Jenaro Alfredo Romero Ramos, Gertrudes Quispe Ancco, Mohammed Naceri	Grup de persones nouvingudes convocades per una sessió per part del Servei Públic d'Ocupació de la Seu
30	Cintia Ramos i Juan Manuel Romero	Parella d'origen argentí – veïns de La Seu d'Urgell
31	Anna Hernández Sala	Escola Pau Claris
32	Carme Domènech	ZER Urgellet
33	Alba Gurrera	Escola Rosa Campà de Montferrer
34	Marta A.	Escola Rosa Campà de Montferrer
35	Teresa Vilaró	Directora de CPNL Alt Urgell

36	Mohammed Afker	Veí de Noves de Segre
37	Ramon Antonio Nuñez	Veí del Pla de Sant Tirs

Grups focals

Nº	Persona/Persones	Àmbit/Grup Focal
1	Berta Ribes	Tècnica de Joventut (docent i referent d'ocupació/joventut)
2	Alejandra Vela Ibarra	Agent d'acollida (Servei de Ciutadania i Migracions)
3	Susanna Fajula	Creu Roja
4	Thaïs Puig	Directora de la Llar d'Infants
5	Laia Vilagínés Solà	Tècnica d'Acció Comunitària (CAPAU)
6	Montse Sentoll	Psicòloga CDIAP
7	Anna Montraveta	Tècnica compartida de Joventut
8	Berta Ribes	Tècnica de Joventut (docent i referent d'ocupació/joventut)
9	Núria Turet	Integra Pirineus
10	Albert Galindo	Cultura – Ajuntament de la Seu d'Urgell
11	Pedro Tomàs	Infància – Servei d'Intervenció Socioeducativa (SIS)
12	Anna López	Espai Ermengol / Espai Arrevol – Cultura
13	Ana Aixàs	Oficina Jove Alt Urgell
14	Marina Fort Portella	Tècnica d'Immigració – Servei de Ciutadania i Migracions
15	Olga Alonso	CSAI – CC Alt Urgell
16	Gemma Guàrdia	Àrea d'Igualtat. SIAD CC

Persones participants en la Jornada de Treball de 18 de novembre (Fase Participativa de la diagnosi)

1	Laia Vilaginés Solà	Tècnica PLACI (Acció Comunitària)
2	Marina Fort Portella	Tècnica de polítiques migratòries – Servei de Ciutadania i Migracions
3	Anna López	Museu Espai Ermengol / Cultura
4	Alejandra Vela Ibarra	Agent d'acollida – Servei de Ciutadania i Migracions
5	Mireia Pellicer	Pla Educatiu d'Entorn – Ajuntament de la Seu d'Urgell
6	Núria Salvadó	Assessora ALIC – Llengua, Interculturalitat i Cohesió social
7	Joel Pla Garriga	Escola de Teatre de La Seu d'Urgell
8	Olga Alonso	SAI – Servei d'Atenció Integral
9	Núria Turet	Integra Pirineus – Inserció sociolaboral
10	Pedro Tomàs	Coordinador SIS – Servei d'Intervenció Socioeducativa
11	Carles Gascón	Tècnic de cultura i desenvolupament – Consell Comarcal
12	Yaiza Galimany	Jurista d'Igualtat – CAPAU
13	Berta Ribes	Tècnica d'Ocupació i Joventut – CCAU
14	Anna Aixàs	Tècnica de Joventut – Ajuntament de la Seu
15	Pili Alaez	Tècnica de cultura i desenvolupament – Consell Comarcal
16	Laura Muñoz	Integra Pirineus – Inserció sociolaboral
17	Anna Gallart	Tècnica d'Educació – Consell Comarcal

18	Anna Montraveta	Tècnica de Joventut – Ajuntament de la Seu
19	Jordi Amadó	Educador Social – SSB
20	Lucia-Belle Brugman Cabot	Coordinadora Barnahus
21	Ona Cantero	INTRESS – Inserció prelaboral